ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

SENIOŘI V ÚSTECKÉM KRAJI - 2015

Lidé a společnost

Ústí nad Labem, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330143-15

Č. j.: 49 / 2015 – 7601

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ústí nad Labem

Ředitel odboru: Roman Bechtold

Kontaktní osoba: Růžena Funková, e-mail: ruzena.funkova@czso.cz

---

Český statistický úřad, Ústí nad Labem, 2015

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | **www.czso.cz**

Oddělení informačních služeb |tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | **www.praha.czso.cz**

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 |tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | **www.stredocesky.czso.cz**

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | **www.cbudejovice.czso.cz**

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | **www.plzen.czso.cz**

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | **www.kvary.czso.cz**

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | **www.ustinadlabem.czso.cz**

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | **www.liberec.czso.cz**

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | **www.hradeckralove.czso.cz**

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | **www.pardubice.czso.cz**

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | **www.jihlava.czso.cz**

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | **www.brno.czso.cz**

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | **www.olomouc.czso.cz**

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | **www.zlin.czso.cz**

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | **www.ostrava.czso.cz**

ISBN 978-80-250-2659-5

© Český statistický úřad, Ústi nad Labem, 2015

Obsah

Úvod **5**

Shrnutí hlavních poznatků **6**

1. Demografické charakteristiky populace seniorů **9**

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří 9
Rodinný stav, národnost, víra 13
Dlouhodobá migrace, stěhování 19
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití 22
Projekce obyvatelstva 28

2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů **31**

Vzdělanost 31
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS) 33
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání 34

3. Domácnosti a bydlení seniorů **40**

Struktura domácností 40
Domácnosti jednotlivců 43
Bydlení seniorů 45

4. Zdravotní péče **49**

Zdravotní stav 49
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice) 53
Geriatrická péče 57
Domácí zdravotní péče 57

5. Důchody a sociální služby **61**

Důchodci, důchody 61
Pobytové sociální služby 65
Pečovatelská služba 67

6. Aktivity seniorů **69**

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014 69
Senioři a informační technologie 75
Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.) 77

7. Institucionální péče o seniory **79**

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace 79
Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory) 80

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů
Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Ústeckého kraje
Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje
Dlouhodobý vývoj Ústeckého kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita
Dlouhodobý vývoj Ústeckého kraje - sociální péče a zdravotnictví
Obyvatelstvo Ústeckého kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014
Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v Ústeckém kraji v roce 2014
Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v Ústeckém kraji v roce 2014
Základní výsledky projekce obyvatelstva Ústeckého kraje

Kartogramy

Demografické charakteristiky populace seniorů

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Ústeckého kraje k 31. 12. 2014
Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014
Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014
Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014
Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti a bydlení seniorů

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Důchody a sociální služby pro seniory

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – muži
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – ženy
Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Volby do obecních zastupitelstev

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014
Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014
Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péčí o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili se shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v Ústeckém kraji a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci Senioři v ČR – 2014 nebo Senioři v krajích - 2014. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese https://www.czso.cz/csu/czso/seniori.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajové srovnání, které zachycuje postavení Ústeckého kraje v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.
Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.
Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.
Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.
Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).
Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.
Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Ústecký kraj je jedním z věkově nejmladších krajů v České republice. Je pro něj typická příznivější věková skladba obyvatelstva než v ostatních krajích, má druhý nejnižší průměrný věk mezi kraji a stále příznivé relace základních věkových skupin.
- Na území Ústeckého kraje žilo ke konci roku 2014 celkem 823 972 osob, z toho bylo 140 543 osob 65letých a starších s převažujícím zastoupením žen (58 %). Podíl seniorů v Ústeckém kraji představoval 17,1 % obyvatel kraje a byl druhý nejnižší po Středočeském kraji (16,7 %).
- Za posledních deset let došlo k výrazné změně v zastoupení jednotlivých věkových skupin obyvatel. Prodlužováním věku dožití a snižování porodnosti vede k rostoucímu podílu seniorů ve společnosti a mírně klesajícímu počtu osob ve věku 0–14 let i osob v produktivním věku. Index stáří dosáhl v roce 2014 v kraji hodnoty 108,5 proti 73,4 v roce 2001, přesto byl v loňském roce druhý nejnižší mezi kraji.
- Podle rodinného stavu převládali ve skupině osob 65 a víceletých z 50% ženatí a vdané, následovaly osoby ovdovělé (téměř 37 %). Podíl ženatých a vdaných byl mezi kraji nejnižší, podíl ovdovělých nejvyšší. Třetí nejpočetnější byli rozvedení a rozvedené (11 %), mezi kraji obsadil jejich podíl čtvrtou nejvyšší příčku. Z dlouhodobého pohledu se jak u mužů, tak u žen zvyšuje podíl sňatků osob ve věku 65 a více let na celkovém počtu sňatků v kraji. Rostoucí tendenci pozorujeme i rozvodů.
- K nejpočetnější, české národnosti, se přihlásily tři čtvrtiny osob ve věku 65 let a starších, druhou nejčetnější v kraji byla slovenská národnost (více než 3 %), třetí v pořadí byla německá národnost (téměř 2 %),která v ČR zaujímala pouze 0,5 %.
- Dobrovolnou odpověď na náboženskou víru ponechalo v Ústeckém kraji nevyplněnu 44 % občanů 65letých a starších. V této věkové skupině obyvatel v kraji se označilo zhruba 23 % obyvatel jako věřící (bez ohledu na to, zda se hlásí či nehlásí ke konkrétní církvi) a třetina seniorů Ústeckého kraje uvedla, že je bez vyznání. Religiozita byla výrazně vyšší u žen než mužů. Nejvíce věřících mužů i žen se v kraji hlásilo k Církvi římskokatolické, Českobratrské církvi evangelické a Církvi československé husitské.
- Z celkového počtu obyvatel kraje se narodilo v České republice 92,3 %, v zahraničí 7,2 %. Podíl osob narozených v České republice se snižoval s přibývajícím věkem, zatímco v nejmladší skupině 0–14 let dosáhl tento podíl téměř 99 %, ve věku 65 a více let byl 85 %.
- V Ústeckém kraji zemřelo v roce 2014 celkem 8 846 osob, z toho 51 % tvořili muži. Většina zemřelých (77 %) připadala do věkové kategorie 65 a více let, větší část představovaly ženy (téměř 54 %). Příčinou úmrtí více než poloviny zemřelých v Ústeckém kraji i v ČR byly nemoci oběhové soustavy, druhou nejčastější příčinou úmrtí byly novotvary. Hlavní příčinou úmrtí osob ve věku 65 a více let v kraji u mužů i žen byla chronická ischemická nemoc srdeční.
- Naděje dožití v Ústeckém kraji se neustále zvyšuje jak u mužů, tak u žen. I přes tento pozitivní trend byla naděje dožití 65 a víceletých osob v kraji nižší než republikový průměr a nejnižší mezi kraji. Nejvyšší naděje dožití mužů ve věku 65 let v SO ORP kraje byla ve Varnsdorfu, nejnižší v ORP Kadaň a Podbořany. U seniorek byla nejvyšší naděje dožití v ORP Děčín a Lovosice, nejnižší v ORP Bílina, Litvínov a Rumburk.
- Podle projekce obyvatelstva do roku 2050 se očekává snižování počtu obyvatel. V Ústeckém kraji by tento pokles měl představovat 103 tisíc osob (12,5 %). Zatímco u dětí do 15 let i u obyvatel v produktivním věku se počet obyvatel sníží zhruba o 30 %, u obyvatel ve věku 65 a více let by mělo dojít k nárůstu o více než dvě třetiny.
- Nejpočetnější skupinu ve vzdělanostní struktuře obyvatel 65 let a starších v kraji tvořily osoby se základním (vč. neukončeného) a se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučení) – shodně více než třetinu, více než pětinu zaujímaly osoby s úplným středním vzděláním (s maturitou) nebo vyšším odborným vzděláním, podíl vysokoškoláků představoval více než 5 % a byl nejnižší mezi kraji. Muži vykázali vyšší vzdělanost především u vyšších forem studia a dále u středního vzdělání vč. vyučení bez maturity.
- Míra ekonomické aktivity dosáhla v Ústeckém kraji v roce 2014 za obyvatelstvo 15leté a starší téměř 58 %, u věkové skupiny 60–64 let to bylo téměř 30 % a u osob 65letých a starších téměř 4 %. Ve všech případech se jednalo o nižší údaje než byl republikový průměr. Dlouhodobější vývoj ukazuje, že u celkového počtu obyvatel 15letých a starších i u obyvatel 65letých a starších míra ekonomické aktivity klesá, zatímco u věkové skupiny 60–64letých se zvýšila. Obdobný vývoj je i u obou pohlaví.

- Celkový počet ekonomicky aktivních v kraji v období sčítání v roce 2011 představoval 377,3 tisíc osob, tj. téměř 47 % z celkového počtu obyvatel kraje. Z počtu ekonomicky aktivních osob byly 4 % osob ve věku 60–64 let a 1,5 % 65letých a starších. Převážná část připadala na zaměstnané, u obyvatel celkem se jednalo o více než 86 %, ve věkové skupině 60–64 to bylo téměř 94 % a ve vyšších věkových skupinách 100 %. Na celkovém počtu zaměstnaných se 5 % podíleli pracující důchodci, z toho ve věkové skupině 60–64letých to bylo 49 %, u 65letých a starších osob 87 %. Nejvýznamnější podíl zaměstnaných pracoval v průmyslu, dále v obchodě a opravách spotřebního zboží a ve stavebnictví. Podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství byl ve věkových skupinách 60–64 a 65+ zhruba dvakrát vyšší než u zaměstnaných celkem. Nejvyšší podíl zaměstnaných celkem i ve věkové skupině 60–64letých byl zaměstnán jako techničtí a odborní pracovníci, u osob 65letých a starších se jednalo v pětině případů o specialisty. Zaměstnanost seniorů v Ústeckém kraji v přepočtu na počet obyvatel stejného věku byla v porovnání s ostatními kraji šestá nejnižší.
- Z celkového počtu hospodařících domácností v Ústeckém kraji v roce 2011 tvořily více než pětinu domácnosti seniorů. Z více než 51 % byly zastoupeny domácnosti jednotlivců, dvě pětiny byly tvořeny 1 úplnou rodinou, více než 7 % zaujímala 1 neúplná rodina a domácnost prarodiče s vnoučetem 1 %. V průměru žilo v domácnostech 2,2 osob, v domácnostech seniorů 1,6 osob. Ve více než ¾ domácností seniorů byli všichni nepracující důchodci.
- U domácností seniorů převažovalo bydlení ve vlastním domě, s výjimkou domácností jednotlivců, které bydlely nejčastěji v nájemních bytech. Více než pětina domácností seniorů měla byty v osobním vlastnictví nebo žila v nájemních bytech. Více než sedmina domácností obývala družstevní byty a více než 4 % domácností měla jiné než bezplatné užívání bytu.
- Lůžková péče byla v kraji zajišťována ve 20 nemocnicích (včetně 9 nemocnic následné péče), ve 13 odborných léčebných ústavech (vč. 6 zařízení LDN) a ve 2 hospicích. Z celkového počtu hospitalizovaných osob v nemocnicích představovali senioři 32 % (převažoval podíl žen). Počet hospitalizací na 1 000 obyvatel v roce 2013 byl nejvyšší mezi kraji. Procento operovaných osob z počtu hospitalizovaných v nemocnicích se v Ústeckém kraji pohybovalo okolo 28 % a bylo nižší než za celou republiku. V LDN v kraji se v posledních třech letech zvýšila kapacita, vzrostl počet hospitalizovaných osob i roční využití lůžek, snížila se průměrná ošetřovací doba. Roční využití lůžek v hospicích kraje bylo šesté nejvyšší v republice, počet zemřelých v nich na tisíc hospitalizovaných byl třetí nejvyšší mezi kraji. V žádné z nemocnic kraje není zřízeno oddělení geriatrie v akutní péči, pomoc je poskytována pouze formou ambulantního ošetření.
- Počet pacientů domácí zdravotní péče v kraji dosáhl v roce 2013 téměř 20 tisíc osob (16 tis. v roce 2005), pacienti senioři se podíleli více než dvěma třetinami. Nejvyšší podíl poskytované domácí zdravotní péče u seniorů v přepočtu na pacienty s daným druhem onemocnění se týkala chronického onemocnění a domácí hospicové péče. Počet pacientů seniorů domácí zdravotní péče v kraji byl druhý nejvyšší v republice.
- Příjemci starobních důchodů v kraji tvořily ke konci roku 2014 více než 58 % ze všech příjemců důchodu. Jejich podíl se s postupem let zvyšoval obdobně jako podíl příjemců předčasného důchodu (téměř 32 %) z příjemců důchodů, v obou případech převažovaly ženy. Průměrná měsíční výše starobního důchodu dosáhla v roce 2014 v kraji 10 969 Kč. Mezi kraji se jednalo o sedmou nejvyšší pozici.
- V Ústeckém kraji poskytovalo pobytové sociální služby celkem 40 domovů pro seniory, 34 domovů se zvláštním režimem a 83 domů s pečovatelskou službou. V přepočtu na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let měl v mezikrajovém srovnání Ústecký kraj druhý nejvyšší počet míst v domovech pro seniory a nejvyšší počet míst v domovech se zvláštním režimem. Dvě pětiny obyvatel domovů pro seniory v Ústeckém kraji patřily do věkové skupiny 76–85 let, v domovech se zvláštním režimem byly nejpočetnější skupinou obyvatelé do 65 let věku (30 %). Počet neuspokojených žadatelů na tisíc obyvatel ve věku 65 a více let do domovů pro seniory byl sedmý nejnižší mezi kraji, zatímco do domovů se zvláštním režimem byl druhý nejvyšší.
- Počet osob, kterým byla v Ústeckém kraji poskytnuta pečovatelská služba se za posledních sedm let zvýšil o více než 38 %. O 61 % vzrostly výdaje na pečovatelskou službu.
- Osoby ve věku 65 a více let představovali v roce 2014 v rámci voleb do zastupitelstev obcí více než 21 % oprávněných voličů. Kandidáti ve věku 65 a více let tvořili více než desetinu kandidátů. Z více než dvou třetin převažovali muži. Úspěch v těchto volbách slavilo 16,5 % 65letých a starších kandidátů. Z počtu zvolených seniorů bylo více než 78 % mužů.

- Podíl použití osobního počítače a internetu rok od roku stoupá. Nejvýraznější nárůst byl ve věkové skupině osob 65 a více let, to je ve skupině populace, která v minulosti používala informační technologie nejméně. Za poslední čtyři roky stoupl podíl seniorů, kteří v Ústeckém kraji v posledních třech měsících použili osobní počítač, téměř 2,5krát, podíl jednotlivců užívajících internet se téměř ztrojnásobil.
- Zájem o celoživotní vzdělávání mezi seniory neustále roste. V Ústeckém kraji je možnost navštěvovat např. Univerzitu třetího věku při UJEP Ústí nad Labem, na ČVUT v Děčíně, PEF ČZU v Praze zajišťuje tzv. Virtuální univerzitu třetího věku. Prostřednictvím nestátních neziskových organizací a organizací zřízených obcemi, zejména veřejnými knihovnami, jsou nabízeny další vzdělávací kurzy i akademie pro seniory.
- Demografické změny a stárnutí populace vyvolává potřebu se touto situací zabývat jak na celostátní úrovni (Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí, Národní akční plán Alsheimer, Bezpečný senior apod.), tak na regionální úrovni (Program rozvoje Ústeckého kraji 2014–2020, Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje, Problematika bydlení pro seniory, Podpora zkvalitnění péče o seniory v pobytových zařízeních na území Ústeckého kraje, kluby seniorů a různé tematické akce pořádané např. knihovnami v jednotlivých městech a obcích kraje).

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

Ústecký kraj je jedním z věkově nejmladších krajů v České republice. Je pro něj typická příznivější věková skladba obyvatelstva než v ostatních krajích, má druhý nejnižší průměrný věk v mezikrajovém srovnání a stále příznivé relace základních věkových skupin.

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

Na území Ústeckého kraji žilo k 31. 12. 2014 celkem 823 972 obyvatel, z toho bylo 140 543 osob 65letých a starších (58 726 mužů a 81 817 žen). Podíl **seniorů v Ústeckém kraji představoval 17,1 % obyvatel kraje** a byl druhý nejnižší po Středočeském kraji (16,7 %).

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

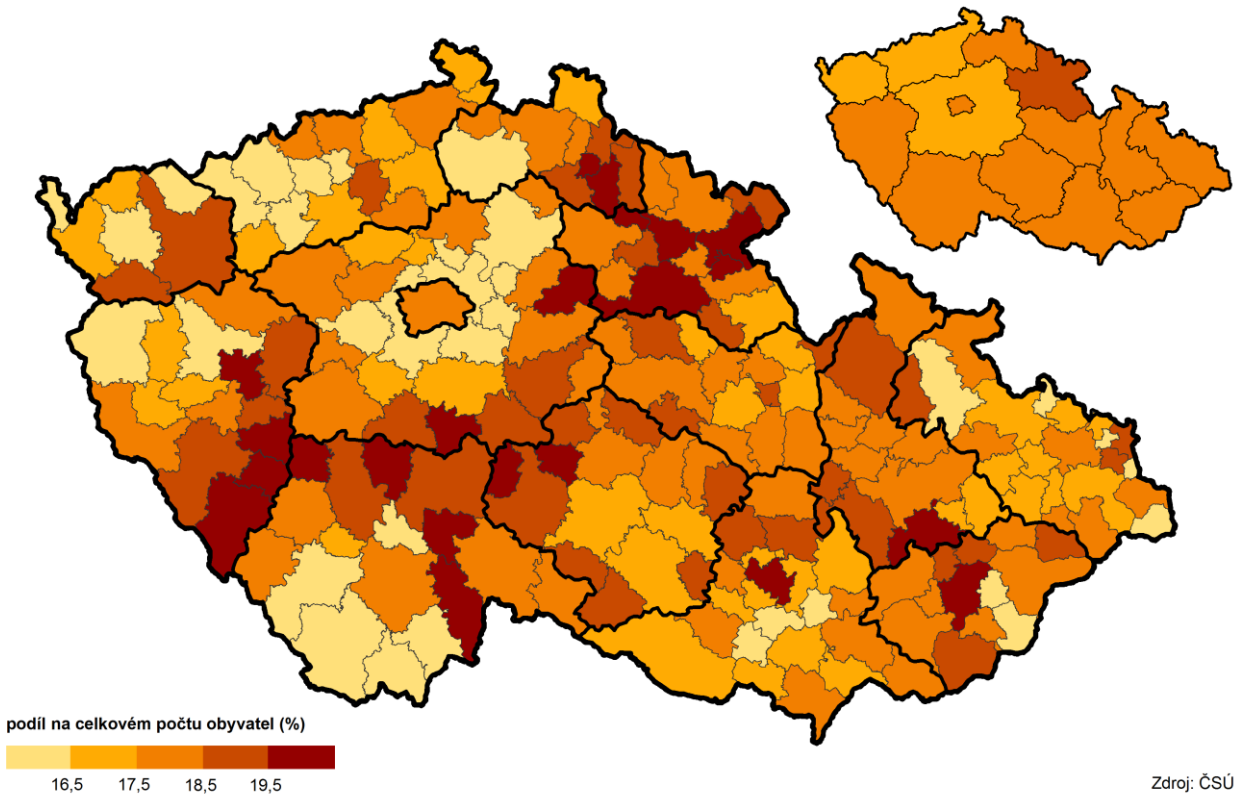

Z pohledu jednotlivých SO ORP se v roce 2014 nacházel nejnižší podíl obyvatel ve věku 65 let a starších v Bílině (14,9 %), následoval Chomutov a Kadaň, kde podíl seniorů dosahoval 15,5, resp. 15,8 %. Naproti tomu nejvyšší podíl obyvatel v poproduktivním věku žil ke konci loňského roku v ORP Lovosice (19,1 %), více než 18 % seniorů z celkového počtu obyvatel příslušného území se nacházelo na území správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Děčíně a v Litvínově (shodně 18,3 %).

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Ústeckého kraje k 31. 12. 2014

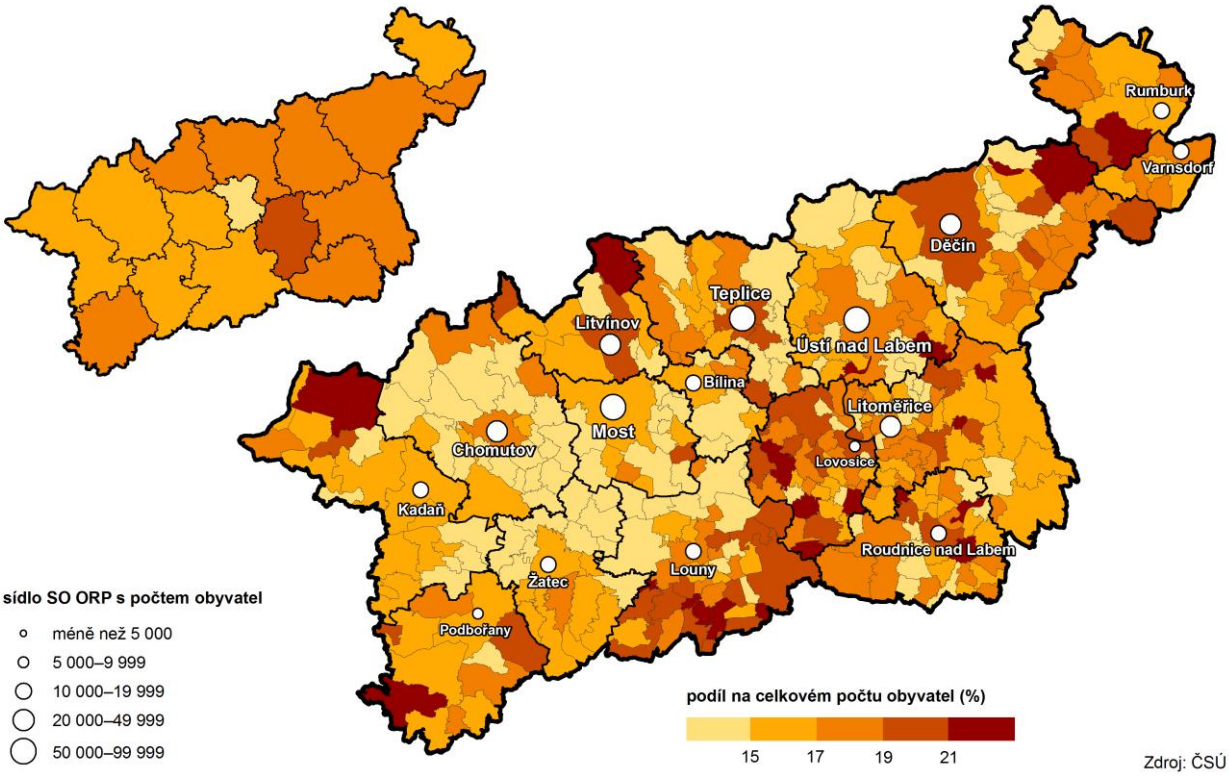

Zastoupení jednotlivých věkových skupin obyvatel se za posledních deset let poměrně výrazně změnilo. Tyto změny souvisely se současnými trendy vývoje společnosti, především s prodlužováním věku dožití a se snižováním porodnosti, což mělo za následek rostoucí podíl seniorů ve společnosti a mírně klesající počet osob ve věku 0–14 let (z 15,9 % v roce 2004 na 15,7 % ke konci roku 2014) i osob v produktivním věku (ze 71,7 % na 67,2 %). V roce 2004 dosahoval podíl osob 65letých a starších v Ústeckém kraji 12,4 %, během následujících let se tento podíl postupně zvyšoval a ke konci roku 2014 dosáhl již výše zmíněných 17,1 %, tzn. nárůst o 4,7 p.b. V mezikrajovém srovnání byl nárůst podílu seniorů v kraji druhý nejvyšší po Karlovarském kraji (o 4,9 p.b.).

Trend stárnutí populace a růst podílu seniorů ve společnosti, zaznamenáváme ve všech krajích republiky i většině SO ORP. Výjimkou jsou pouze správní obvody s rozšířenou působností v Brandýse nad Labem–Staré Boleslavi, kde se za posledních deset let podíl osob ve věku 65 a více let nezměnil a v Lysé nad Labem, kde se podíl seniorů dokonce snížil o 0,2 p.b.

Z pohledu správních obvodů s rozšířenou působností Ústeckého kraje jsme za posledních deset let zaznamenali nejvyšší nárůst osob 65letých a starších v Děčíně (o 5,6 p.b.), o pět a více procentních bodů narostl podíl seniorů v SO ORP Litvínov, Ústí nad Labem, Rumburk a Kadaň. Naproti tomu složka obyvatel v poproduktivním věku nejméně vzrostla ve správním obvodě Roudnice nad Labem (o 3,2 p.b.), v dalších čtyřech SO ORP kraje – Podbořany, Louny, Lovosice a Žatec, byl nárůst nižší než 4 p.b.

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

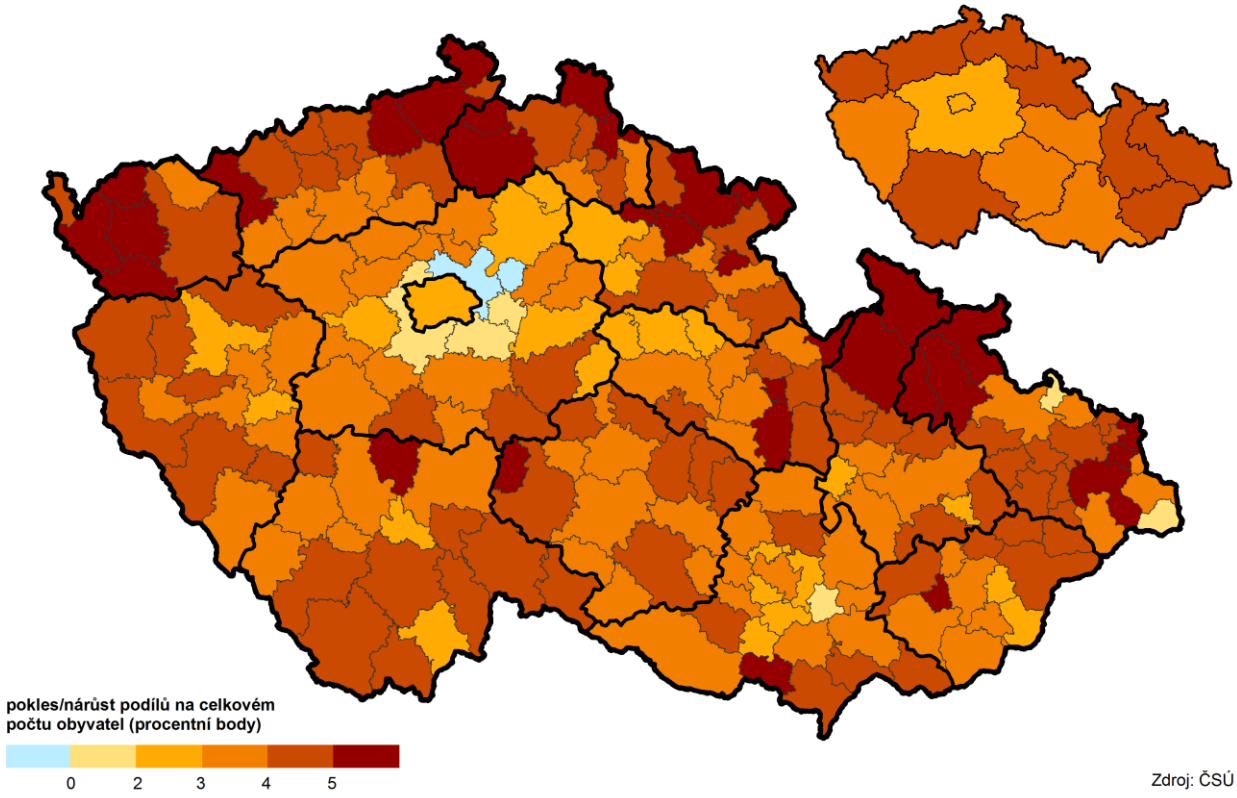

Zdroj: ČSÚ

V Ústeckém kraji stejně jako v celé ČR a ve všech krajích republiky mají u osob 65 let a starších převažující zastoupení ženy nad muži. Z dlouhodobějšího pohledu však podíl žen postupně klesá. Zatímco v roce 2001 dosahoval podíl žen seniorek 62 %, do roku 2014 se postupně snižoval až na 58,2 %. Při podrobnějším pohledu na zastoupení mezi jednotlivými pětiletými věkovými skupinami za posledních třináct let vidíme u mužů i u žen nárůst ve věkové skupině 65–69 let a dále ve třech věkových skupinách u osob 80letých a starších. Nejvyšší nárůst byl 90letých osob a starších a u věkové skupiny 65–69 let, u mužů se jednalo v obou věkových skupinách zhruba o pětinu a u žen ve skupině 95+ o více než 38 % a ve věkové skupině 65–69 let o více než 30 %. Pokles podílu mužů i žen mezi roky 2001 a 2014 jsme zaznamenali ve dvou věkových skupinách - 75–79letých (u mužů o více než 27 % a u žen o téměř 35 %) a ve věkové skupině 70–74letých (u mužů o 9 % a u žen o 9,8 %).

Graf 1.1 Obyvatelstvo Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle věku a pohlaví v letech 2001 až 2014

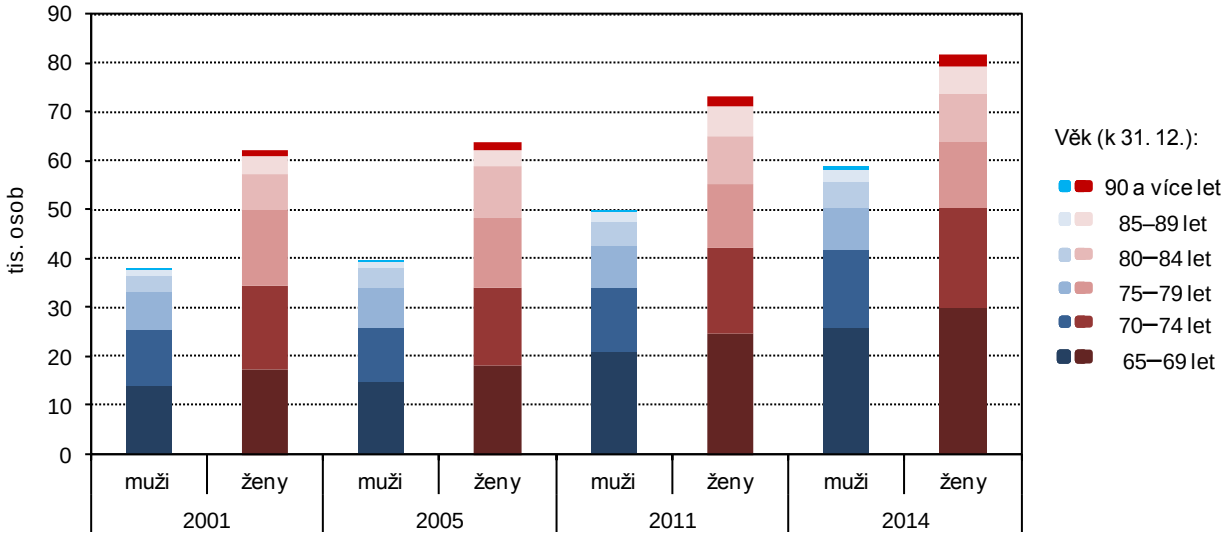

Z pohledu jednotlivých okresů Ústeckého kraje je nejvyšší zastoupení seniorů, jak mužů, tak žen na celkovém počtu obyvatel příslušného okresu, v okresech Děčín a Litoměřice. Naproti tomu nejmenší podíl osob 65letých starších, mužů i žen, žije v okrese Chomutov. Nejvyšší podíl osob 90letých a starších na celkovém počtu osob ve věku 65 a více let vidíme u obou pohlaví v okrese Ústí nad Labem (muži 1,7 % a ženy 3,7 %).

Tab. 1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
	Muži									
Ústecký kraj	**408 283**	**58 726**	**14,4**	**44,2**	**26,8**	**14,8**	**9,2**	**3,8**	**1,1**	**0,1**
v tom okres:										
Děčín	65 176	9 948	15,3	45,9	26,2	13,7	9,4	3,8	1,0	0,1
Chomutov	62 089	8 044	13,0	45,1	26,6	15,4	8,7	3,3	0,9	0,1
Litoměřice	59 033	8 890	15,1	42,3	27,0	14,7	10,5	4,1	1,2	0,2
Louny	42 862	6 070	14,2	44,1	25,7	15,1	9,9	3,8	1,2	0,2
Most	56 592	7 920	14,0	42,9	27,6	15,9	8,8	3,5	1,1	0,1
Teplice	64 075	9 243	14,4	44,3	27,9	14,6	8,6	3,5	1,0	0,1
Ústí nad Labem	58 456	8 611	14,7	44,1	26,4	14,9	8,7	4,3	1,5	0,2
	Ženy									
Ústecký kraj	**415 689**	**81 817**	**19,7**	**36,5**	**24,9**	**16,3**	**12,2**	**7,0**	**2,7**	**0,3**
v tom okres:										
Děčín	66 523	13 495	20,3	37,5	23,8	15,7	12,5	7,2	3,0	0,3
Chomutov	62 555	11 389	18,2	37,6	25,3	16,5	11,2	6,7	2,5	0,2
Litoměřice	59 933	12 264	20,5	35,2	24,2	16,2	13,4	7,7	3,0	0,3
Louny	43 601	8 354	19,2	35,8	24,4	17,2	12,2	7,3	2,6	0,4
Most	57 265	11 170	19,5	36,0	26,4	16,8	11,8	6,4	2,3	0,2
Teplice	64 776	12 873	19,9	37,0	25,6	16,6	11,6	6,5	2,4	0,3
Ústí nad Labem	61 036	12 272	20,1	36,2	24,6	15,8	12,3	7,4	3,4	0,3

Graf 1.2 Obyvatelstvo Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle okresů, pohlaví a věku k 31. 12. 2014

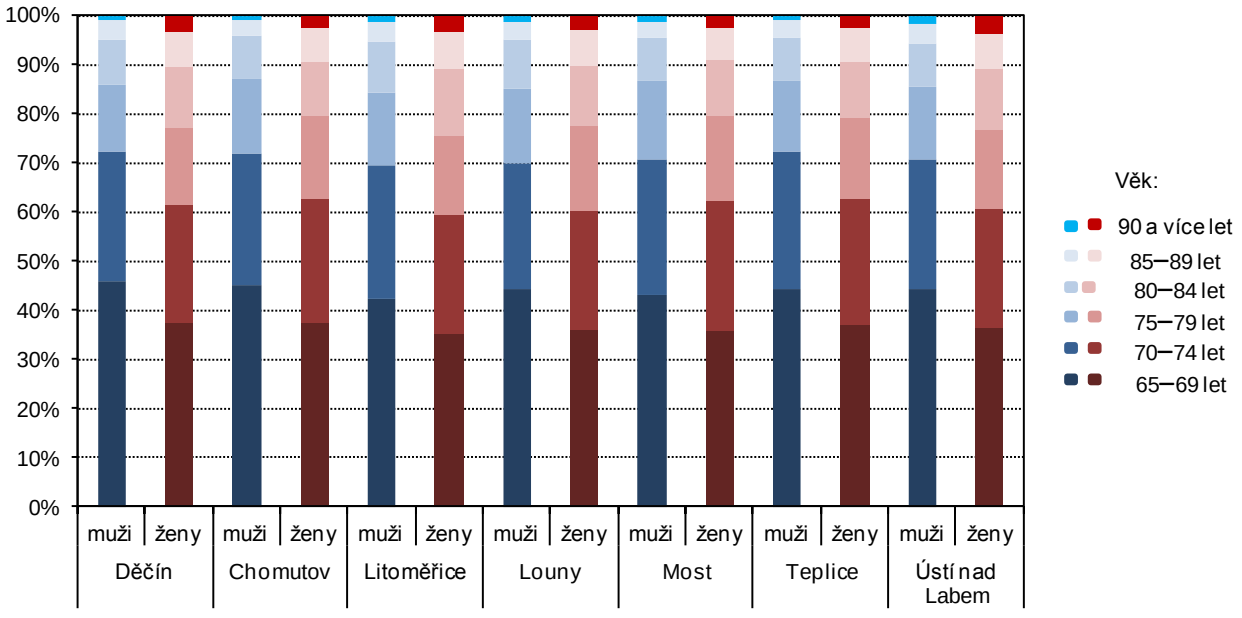

Ve všech velikostních skupinách obcí Ústeckého kraje mají u seniorů převahu ženy (v rozmezí od 52 % v nejmenších obcích do 199 obyvatel do téměř 60 % v největších obcích s 50 tisíci a více obyvateli). Ještě patrnější je převaha žen u osob 85letých a starších, kde se jejich zastoupení pohybuje od necelých 73 % v obcích od 1 000 do 1 999 obyvatel až po více než tři čtvrtiny v obcích do 199 obyvatel a v obcích se 2 000 až 4 999 obyvateli.

Tab. 1.2 Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Počet obcí	354	46	127	85	43	28	18	4	3
Počet obyvatel	823 972	6 212	42 564	58 047	58 161	83 981	216 800	147 630	210 577
z toho ženy (%)	50,4	47,9	48,2	48,8	49,2	49,8	50,6	51,0	51,5
z celku ve věku (%):									
0–14 let	15,7	14,4	15,7	15,5	16,2	15,9	15,8	15,6	15,6
15–64 let	67,2	69,4	68,3	68,4	68,1	67,0	67,8	66,1	66,6
65 a více let	17,1	16,2	16,0	16,1	15,8	17,1	16,4	18,2	17,8
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	140 543	1 005	6 807	9 334	9 181	14 333	35 457	26 920	37 506
v tom ve věku (%):									
65–69 let	39,7	44,5	44,2	42,8	42,3	40,4	39,2	38,9	38,1
70–74 let	25,7	25,7	25,2	24,8	24,9	25,6	25,5	26,2	26,1
75–79 let	15,7	14,5	14,0	14,5	15,1	15,0	16,2	15,7	16,4
80–84 let	10,9	9,2	10,3	10,5	10,7	10,8	11,1	11,0	11,1
85–89 let	5,7	4,8	4,5	5,4	5,0	5,6	5,7	5,9	5,9
90–94 let	2,1	1,2	1,7	1,8	1,7	2,4	2,0	2,1	2,2
95 a více let	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
z toho ženy (%)	58,2	52,1	54,7	55,2	55,8	57,5	58,9	58,5	59,7
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	11 186	62	431	681	642	1 175	2 839	2 217	3 139
z toho ženy (%)	73,8	75,8	74,0	74,9	72,6	75,5	74,9	73,1	72,6
Index stáří[1)]	108,5	112,2	102,0	103,9	97,7	107,3	103,3	116,7	114,4
Index ekonomického zatížení[2)]	48,7	44,1	46,4	46,1	46,9	49,2	47,4	51,2	50,1

[1)] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.
[2)] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

Porovnáním tří základních věkových skupin obyvatel můžeme sledovat postupné stárnutí populace. Jedním z ukazatelů je **index stáří**, který vyjadřuje kolik osob ve věku 65 a starších připadalo na 100 dětí (0–14 let). Zatímco v roce 2001 bylo v Ústeckém kraji na 100 dětí 73,4 osob 65letých a starších, v roce 2014 se poměr obrátil a na 100 dětí připadalo 108,5 seniorů. I přesto byl index stáří v roce 2014 druhý nejnižší (po Středočeském kraji) v porovnání s ostatními kraji. Dalším ukazatelem je **index ekonomického zatížení**, který udává kolik obyvatel v dětském a poproduktivním věku připadalo na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let. V roce 2001 bylo na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let 40,6 obyvatel v dětském a poproduktivním věku. V roce 2014 se tento ukazatel zvýšil na 48,7 osob. Index ekonomického zatížení byl v roce 2014 čtvrtý nejnižší v mezikrajovém srovnání, po Moravskoslezském a Karlovarském kraji a po Hl. m. Praze. Oba ukazatele byly nižší než republikový průměr.

Rodinný stav, národnost, víra

Zdrojem údajů o rodinném stavu, národnosti a víře jsou data ze Sčítání lidu, domů a bytů, které probíhá každých deset let. Výsledky sčítání v roce 2011 byly na rozdíl od předchozích sčítání zpracovány podle místa obvyklého pobytu obyvatel[1]. V Ústeckém kraji uvedlo obvyklý pobyt celkem 808 961 osob, z toho bylo 50,9 % žen. Z celkového počtu obyvatel kraje s obvyklým pobytem žilo v kraji 117 899 osob ve věku 65 let a starších a tvořily 14,6 % obyvatel. Podíl žen v této kategorie dosáhl hodnoty 59,8 %.

[1] *V souladu s mezinárodními doporučeními byly výsledky sčítání 2011 zpracovány podle místa obvyklého pobytu obyvatel. Definice místa obvyklého pobytu respektovala mezinárodní doporučení; důraz byl kladen zejména na vazbu respondenta na konkrétní domácnost. Obvyklý pobyt se nachází v místě, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.*

Tab. 1.3 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	**397 453**	**182 927**	**158 902**	**43 756**	**10 309**	**411 508**	**148 887**	**157 599**	**55 040**	**49 323**
v %	100,0	46,0	40,0	11,0	2,6	100,0	36,2	38,3	13,4	12,0
z toho ve věku 65 a více let	47 403	1 598	33 706	4 745	7 301	70 496	1 370	24 650	8 193	36 245
v %	100,0	3,4	71,1	10,0	15,4	100,0	1,9	35,0	11,6	51,4
v tom ve věku:										
65–69	19 307	4,1	74,8	13,2	7,7	23 024	2,2	52,8	15,5	29,5
70–74	12 369	3,4	74,6	9,9	12,0	16 796	2,0	41,6	11,9	44,5
75–79	8 388	2,6	70,9	7,0	19,3	13 007	1,7	27,6	9,7	60,9
80–84	4 868	2,1	61,3	5,4	31,0	10 147	1,8	14,6	8,4	75,1
85–89	1 992	2,1	47,2	4,4	46,0	5 945	1,7	6,5	6,9	84,8
90–94	400	2,0	35,5	5,8	56,8	1 302	1,9	3,2	6,5	88,2
95 a více let	79	10,1	17,7	1,3	69,6	275	4,4	1,8	4,0	89,5

V rozdělení obyvatel 65letých a starších podle **rodinného stavu** převládali v Ústeckém kraji ženatí a vdané osoby, které tvoří 49,5 % této věkové kategorie. Druhou nejpočetnější skupinou byly osoby ovdovělé a představovaly 36,9 %. V mezikrajovém srovnání byl podíl ženatých a vdaných v kraji nejnižší ze všech, naproti tomu podíl ovdovělých byl nejvyšší. Třetí nejpočetnější skupinou v kraji byli rozvedení a rozvedené a ke dni sčítání dosáhly 11 % osob ve věku 65 a více let. Podíl rozvedených v Ústeckém kraji se řadil v mezikrajovém srovnání na čtvrtou nejvyšší příčku (po Hl. m. Praze, Karlovarském a Libereckém kraji). Nejnižší podíl svobodných seniorů žil ve Středočeském kraji (2,4 %), následují čtyři kraje s podílem 2,5 % - Ústecký, Liberecký, Královéhradecký a Moravskoslezský.

U mužů ve věku 65 let a starších bylo v Ústeckém kraji v době sčítání více než 70 % ženatých, více než šestinu mužů tvořili vdovci, 10 % mužů bylo rozvedených a jen více než 3 % bylo svobodných. Naproti tomu ženy v tomto věku byly vdané jen ze 35 % a nejpočetnější byla skupina ovdovělých žen – tvořily více než polovinu z celkového počtu 65letých a starších. Zbývajících téměř 12 % žen bylo rozvedených a pouze necelá 2 % žen byla svobodných. Nejvyšší podíl ovdovělých zaznamenáváme u žen 85letých a starších, kde tvoří více než 85 %. U mužů dosáhl podíl ovdovělých necelou polovinu této věkové skupiny.

Graf 1.3 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji podle věku a rodinného stavu podle SLDB 2011

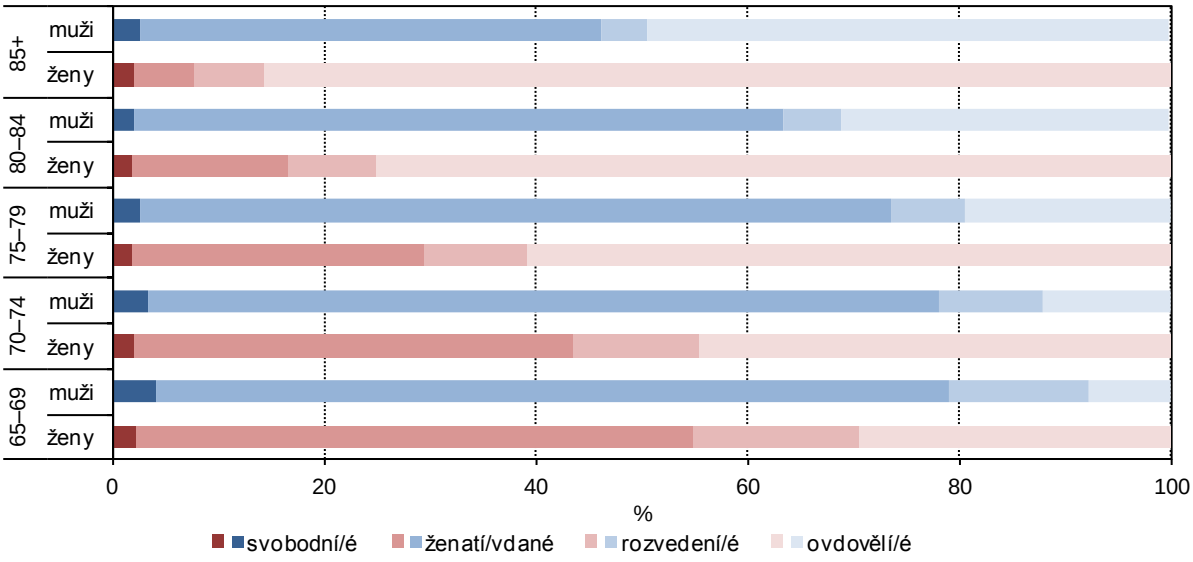

Z pohledu okresů Ústeckého kraje byl nejvyšší podíl svobodných mužů ve věku 65 a více let v době sčítání v okrese Most (3,7 %) a svobodných žen v okrese Děčín (2,6 %). Nejvyšší podíl ženatých mužů i vdaných žen byl v okrese Litoměřice, kde představoval u mužů 73 % a u žen 37,3 %. Podíl rozvedených mužů (více než 11 %) se nacházel v okresech Ústí nad Labem a Most, u žen byl nejvyšší podíl rozvedených rovněž

v okrese Most (13,3 %). Nejpočetnější skupina ovdovělých mužů, více než 16 %, z celkového počtu mužů 65letých a starších žila v okresech Louny a Most. Nejvyšší podíl ovdovělých žen jsme zaznamenali v okrese Louny (53,6 %).

Graf 1.4 Obyvatelstvo v okresech Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle rodinného stavu a pohlaví podle SLDB 2011

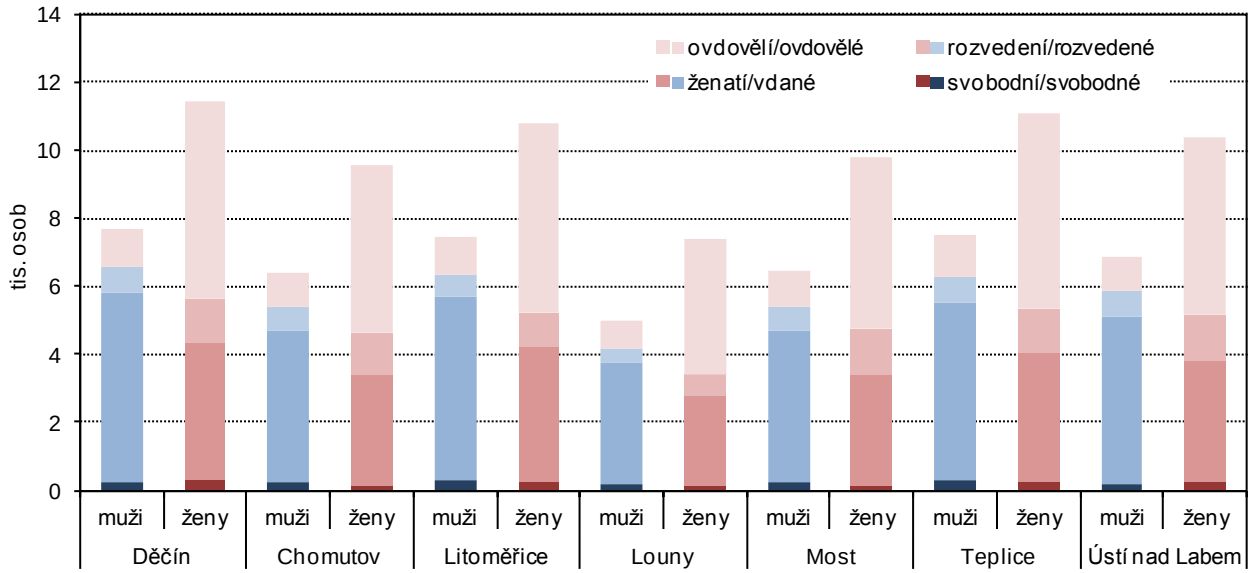

Rodinný stav obyvatel je obecně ovlivňován **sňatečností a rozvodovostí**. Z časové řady demografických údajů vyplývá, že jak u mužů, tak u žen se zvyšuje podíl sňatků osob ve věku 65 a více let na celkovém počtu sňatků v kraji. Rostoucí tendenci pozorujeme i u rozvodů (viz následující tabulka).

Tab. 1.4 Sňatky a rozvody obyvatel kraje v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Sňatky podle bydliště ženicha									
Celkem	**4 320**	**4 387**	**5 006**	**4 477**	**3 945**	**3 669**	**3 447**	**3 341**	**3 161**	**3 325**
z toho ve věku ženicha 65 a více let	59	62	60	62	65	57	44	61	60	79
v %	1,4	1,4	1,2	1,4	1,6	1,6	1,3	1,8	1,9	2,4
z toho ve věku nevěsty 65 a více let	27	30	22	22	35	23	24	31	29	29
v %	0,6	0,7	0,4	0,5	0,9	0,6	0,7	0,9	0,9	0,9
	Rozvody									
Celkem	**2 894**	**2 930**	**2 783**	**2 889**	**2 805**	**2 573**	**2 319**	**2 294**	**2 252**	**2 352**
z toho ve věku muže 65 a více let	18	19	34	37	37	24	57	39	51	58
v %	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3	0,9	2,5	1,7	2,3	2,5
z toho ve věku ženy 65 a více let	7	10	15	16	16	16	35	37	31	32
v %	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	1,5	1,6	1,4	1,4

Národnostní složení obyvatelstva Ústeckého kraje má kořeny v minulém století a je spojeno s dopadem historických událostí spojených s obdobím kolem druhé světové války a hlavně s pohybem obyvatelstva po ní. Zásadní změnu ve složení obyvatelstva podle národnosti přinesl odsun německého obyvatelstva (i když značná část jich v pohraničí ještě zůstala a podíl německé národnosti v kraji byl ve srovnání s ostatními oblastmi republiky stále vysoký) a současně následoval příliv osob z celé tehdejší republiky včetně značného množství v té době mladých Slováků. Rovněž rozvoj těžební činnosti v kraji s sebou přinesl potřebu dalších pracovních sil, řešenou tehdy masovým náborem osob z ostatních částí státu podpořeným různými příspěvky včetně získání bytu.

Zjištěné údaje o národnostním složení obyvatelstva byly více než v minulých sčítáních ovlivněny skutečností, že otázka na národnost byla dobrovolná – plných 27 % obyvatel Ústeckého kraje využilo možnosti svou národnost neuvést. Neochota odpovídat na tuto otázku byla vyšší u mladších věkových kategorií, což dokazuje i podíl nezodpovězených odpovědí u osob 65letých a starších, který dosáhl pouze 19 %.

Tab. 1.5 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle národnosti, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	**117 899**	**40,2**	**59,8**	**35,9**	**24,7**	**18,1**	**21,2**
z toho národnost:							
česká	86 512	40,1	59,9	36,3	24,5	18,1	21,1
moravská	163	68,7	31,3	44,2	25,2	17,2	13,5
slovenská	4 014	40,9	59,1	30,8	28,4	18,8	22,0
polská	168	28,6	71,4	41,1	17,3	10,7	31,0
německá	2 231	38,3	61,7	30,3	29,8	17,1	22,8
maďarská	330	47,6	52,4	33,0	33,6	19,4	13,9
ruská	168	19,0	81,0	16,7	38,7	16,7	28,0
ukrajinská	204	29,9	70,1	25,0	25,0	9,8	40,2
neuvedeno	22 477	40,4	59,6	36,3	24,5	18,1	21,1

Z celkového počtu osob ve věku 65 let a starších se k nejčetnější české národnosti v kraji přihlásily téměř tři čtvrtiny obyvatel – 73,4 % (více než za ČR jako celek). Druhou nejpočetnější národnostní skupinou v Ústeckém kraji byla slovenská národnost (3,4 %), na rozdíl od celé ČR, kde se na druhé pozici umístila národnost moravská a představovala 5,7 %. Třetí v pořadí v kraji u osob 65letých a starších se objevuje německá národnost s 1,9 %, zatímco za republiku jako celek zaujímala u této věkové kategorie jen 0,5 %, zde se může v kraji jednat ještě o důsledek výše zmíněného přesunu osob v rámci tehdejšího státu.

Dokladem působení historického vývoje v jednotlivých oblastech Ústeckého kraje je přetrvávající vyšší podíl občanů německé národnosti v pohraničních okresech (Chomutov 0,9 % z počtu obyvatel celkem a 3,3 % z věkové skupiny obyvatel 65+, Děčín 0,8 %, resp. 2,8 %, Teplice 0,7 %, resp. 2,6 %) a dále vyšší hodnota podílu Slováků v okresech, vyznačujících se v minulosti těžkým průmyslem a těžební činností (Chomutov 2,0 % z celkového počtu obyvatel, resp.5,0 % z obyvatel 65+ a Most 1,7 %, resp. 4,6 %).

Graf 1.5 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji podle národnosti a věku podle SLDB 2011

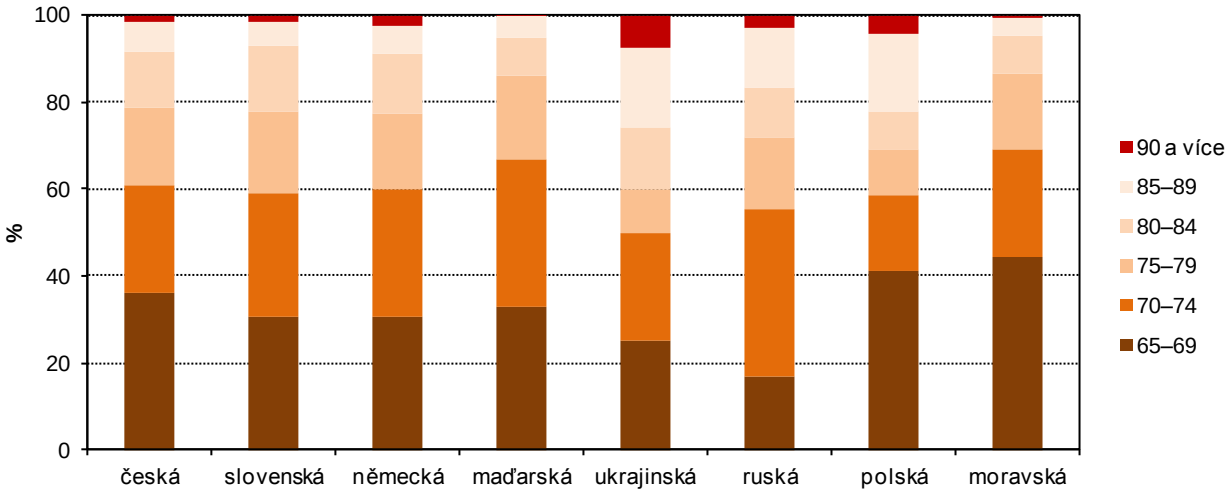

Otázku **náboženského vyznání** vyplňovaly sčítané osoby podle svého cítění a přesvědčení a byla, stejně jako otázka národnosti, dobrovolná. Zjištěná data o náboženském vyznání dokládají pouze rozhodnutí každého jedince vyjádřit vazbu k příslušné církvi, náboženské společnosti, případně k víře.

Tab. 1.6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	**117 899**	**40,2**	**59,8**	**35,9**	**24,7**	**18,1**	**21,2**
z toho:							
věřící - nehlásící se k církvi	9 303	37,2	62,8	33,8	26,0	19,1	21,1
veřící - hlásící se k církvi	17 655	34,3	65,7	24,7	26,4	21,7	27,2
z toho:							
Církev československá husitská	1 231	7,5	13,1	20,6	21,4	23,9	34,2
Církev římskokatolická	11 663	9,8	14,8	24,6	27,6	21,6	26,2
Českobratrská církev evangelická	919	9,4	15,8	25,1	25,0	19,3	30,6
bez náboženské víry	39 169	44,3	55,7	40,4	23,6	16,8	19,3
neuvedeno	51 766	39,7	60,3	36,7	24,8	17,8	20,7

Ještě více než u kategorie národnosti byla při sčítání v roce 2011 občany využita možnost neuvedení odpovědi u otázky na náboženskou víru. V Ústeckém kraji se tak téměř 46 % obvykle bydlících obyvatel nevyjádřilo o svém vztahu k náboženství, tj. 5. nejvyšší podíl v rámci krajů ČR. U občanů 65letých a starších neodpovědělo na otázku víry necelých 44 %. V této věkové skupině obyvatel v kraji se označilo zhruba 23 % obyvatel jako věřící (27 tis. osob bez ohledu na to, zda se hlásí či nehlásí ke konkrétní církvi) a třetina seniorů Ústeckého kraje uvedla, že je bez vyznání. Z celkového počtu obvykle bydlících obyvatel Ústeckého kraje se označila pouze desetina obyvatel jako věřící a zhruba 44 % populace kraje uvedlo, že je bez vyznání. Vyšší podíl věřících ve starší věkové kategorii je pochopitelný vzhledem k tomu, že ještě ve čtyřicátých letech minulého století byla povinná náboženská výchova ve školách a také v minulosti byla intenzivnější výchova k náboženství v rodinách. Z mezikrajového srovnání vyplynulo, že v Ústeckém kraji byl nejnižší podíl věřících i nejvyšší podíl obyvatel bez náboženské víry.

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)

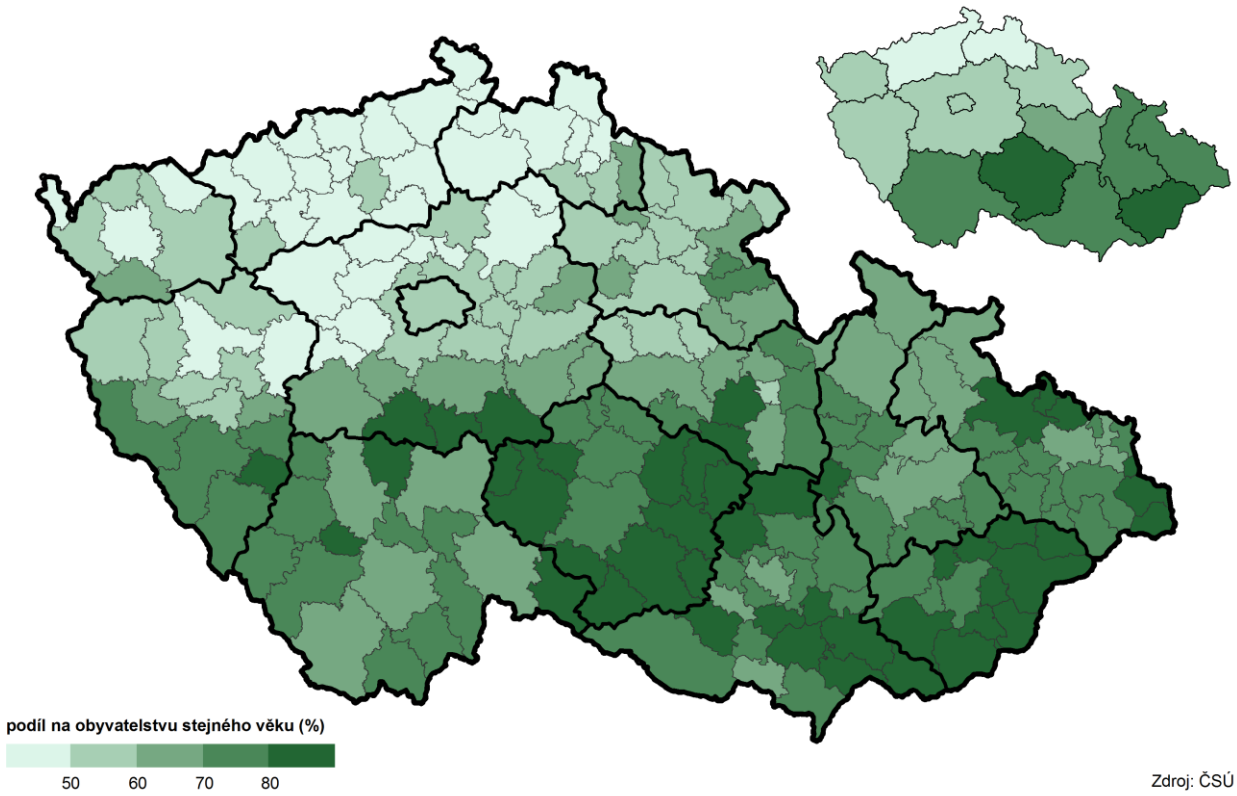

Zdroj: ČSÚ

Obecně platí, že religiozita žen je výrazně vyšší než mužů. V roce 2011 se ve věkové kategorii 65letých a starších přihlásilo obecně k víře 9,5 tis. mužů (35,3 % celkového počtu mužů této věkové kategorie), věřící ženy dosahovaly vyššího počtu jak absolutně (17,4 tis. věřících žen), tak relativně (64,7 % celkového počtu žen). Nejvíce věřících mužů i žen se v kraji hlásilo k Církvi římskokatolické, Českobratrské církvi evangelické a Církvi československé husitské.

Graf 1.6 Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví v Ústeckém kraji podle SLDB 2011

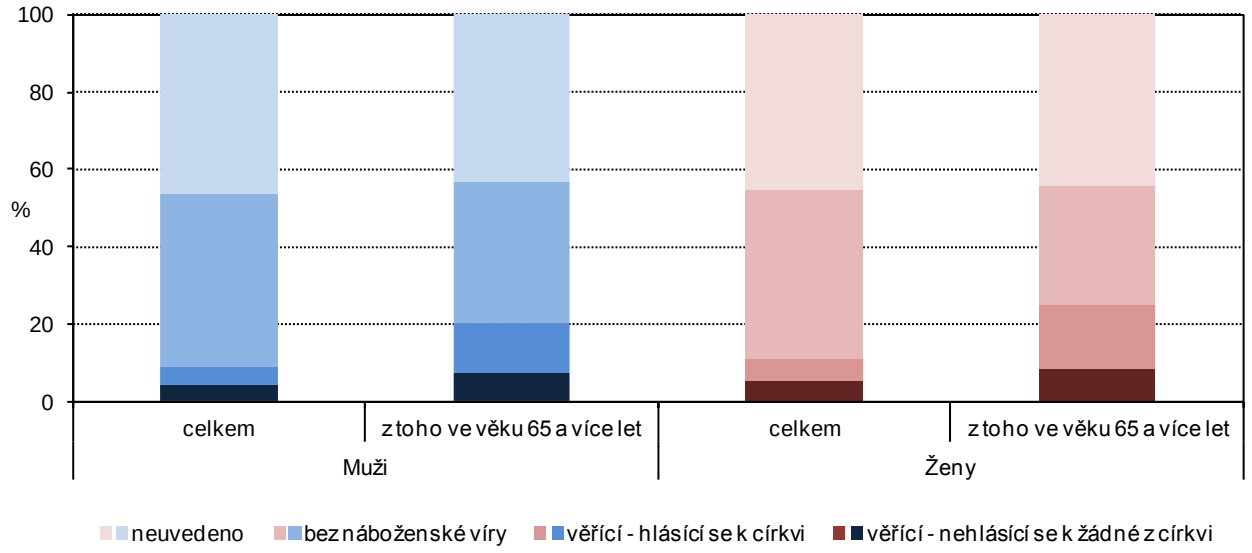

Podíl věřících osob bez ohledu na to, zda se hlásí či nehlásí ke konkrétní církvi se v jednotlivých okresech Ústeckého kraje pohyboval u celkového počtu obyvatel v rozmezí od necelých 9 % do 11 %, u osob 65letých a starších bylo procento vyšší, a to od 19 % po téměř 26 %. Nejnižší podíl věřících, a to jak u obyvatel celkem, tak u seniorů se nacházel v okrese Most, naproti tomu nejvyšší podíl věřících byl v okrese Litoměřice.

Nejvyšší podíl obyvatel z celkového počtu obvykle bydlících, kteří uvedli, že jsou bez náboženské víry žilo v okresech Most a Teplice, a to zhruba 45 %. U osob 65letých a starších bylo nejvíce osob bez vyznání rovněž v okrese Most (37,2 %).

Graf 1.7 Obyvatelstvo v okresech Ústeckého kraje podle věku a náboženské víry podle SLDB 2011

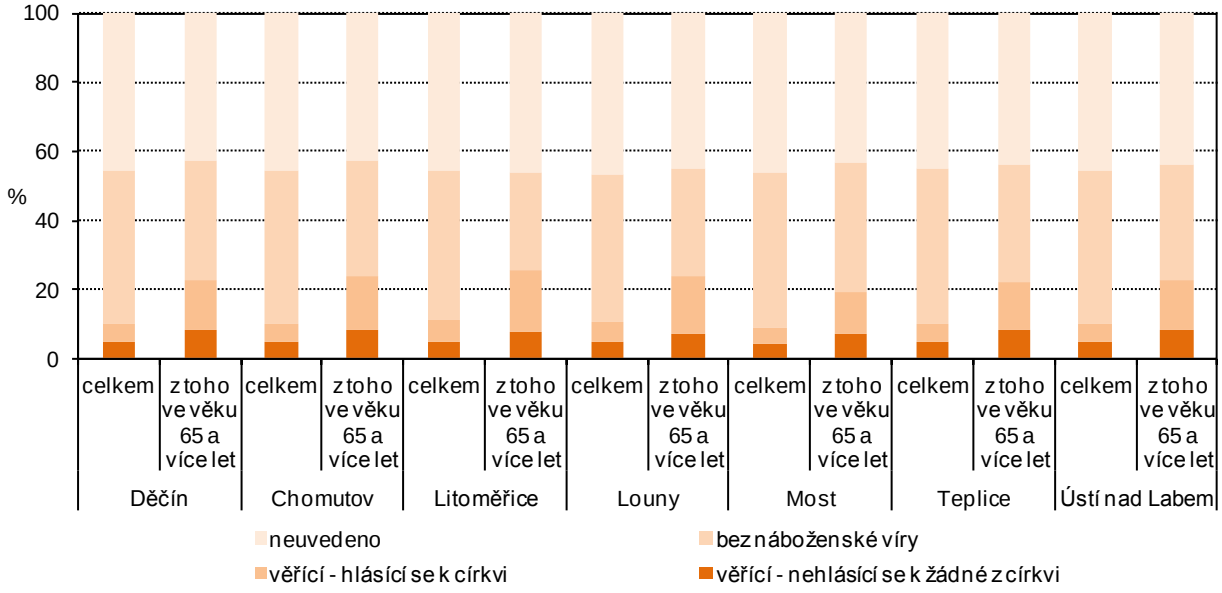

Dlouhodobá migrace, stěhování

Migraci obyvatelstva z dlouhodobého hlediska posuzujeme podle pobytu obyvatel v době jejich narození, a to formou dotazu na bydliště matky v době narození sčítané osoby. Získané údaje zachycují stav ke dni sčítání, nezahrnují jednotlivá stěhování osob v průběhu života a nepřihlížejí k územním změnám v administrativním rozdělení obcí, okresů a krajů.

Tab. 1.7 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	**117 899**	**40,2**	**59,8**	**35,9**	**24,7**	**18,1**	**21,2**
v tom:							
narození v České republice	100 360	40,6	59,4	37,1	24,5	17,9	20,6
z toho:							
v obci bydliště	13 344	39,6	60,4	37,5	23,8	18,0	20,8
v jiné obci okresu	11 176	37,8	62,2	36,8	24,8	17,6	20,8
v jiném okrese kraje	9 277	38,5	61,5	35,2	24,6	18,6	21,6
v jiném kraji	53 072	41,7	58,3	37,8	24,5	17,7	20,0
narození v zahraničí	17 132	38,0	62,0	29,3	26,3	19,8	24,6
z toho ve Slovenské republice	9 863	37,7	62,3	29,0	26,7	20,3	24,0
nezjištěno	407	40,0	60,0	28,3	21,1	20,1	30,5

Z celkového počtu obyvatel kraje se narodilo v České republice 92,3 %, v zahraničí 7,2 %. Obvyklý pobyt v době narození neuvedlo 4 091 sčítaných osob, tj. 0,5 % obyvatel kraje. Podíl osob narozených v České republice se snižoval s přibývajícím věkem. Zatímco v nejmladší skupině 0–14 let byl tento podíl 98,8 %, ve věku 65 a více let byl 85,1 %. Podíl narozených žen v České republice u sčítaných osob celkem byl o 1 procentní bod (p.b.) vyšší než podíl mužů. U osob 65letých a starších byl poměr opačný, podíl mužů byl vyšší o 1,3 p.b. než u žen. Všechny osoby s obvyklým pobytem v kraji, které uvedly jako místo narození jiný stát, pocházely ze 43,2 % ze Slovenské republiky, převažoval podíl žen, a to o 11 p.b. Podíl seniorů narozených ve Slovenské republice (57,6 % z narozených v zahraničí) byl vyšší o 14,4 p.b. než u obyvatel celkem. Podíl žen z počtu seniorek narozených v zahraničí byl rovněž vyšší než podíl mužů, ale jen o 0,6 p.b.

Graf 1.8 Obyvatelstvo Ústeckého kraje podle místa narození podle pohlaví a věku podle SLDB 2011

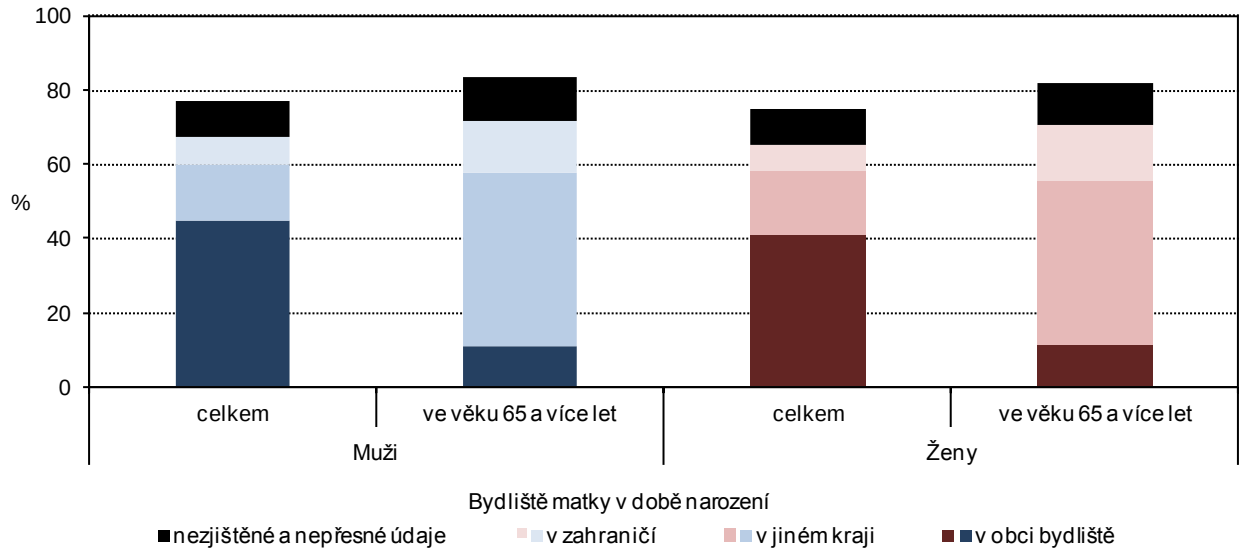

Počet tzv. rodáků, to je osob, které se narodily ve stejné obci, v níž měly k okamžiku sčítání současné bydliště, bylo v Ústeckém kraji 42,7 % obyvatel. V porovnání s celou ČR byl tento podíl o 4,4 procentní body nižší, což má souvislost s procesem dosidlování v minulosti. Téměř 47 % tzv. „rodáků“ z celkového počtu

obyvatel s obvyklým pobytem žilo v okresech Děčín a Ústí nad Labem, naproti tomu necelých 40 % připadalo na okresy Louny a Litoměřice.

Vliv zmíněného dosidlování je ještě patrnější u vyšších věkových skupin obyvatelstva. U osob 65 let a starších představoval podíl rodáků jen 11,3 %. Tento podíl byl druhý nejnižší po Karlovarském kraji (4,1 %). V porovnání s celou republikou byl nižší o 18,2 p.b. Nejvyšší podíl rodáků – seniorů připadal na okresy Litoměřice (17,3 %) a Louny (15,4 %), naproti tomu nejnižší podíl byl v pohraničních okresech – Chomutov (4,8 %), Děčín (7,2 %) a Ústí nad Labem (9,1 %).

Graf 1.9 Obyvatelstvo v okresech Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle místa narození podle SLDB 2011

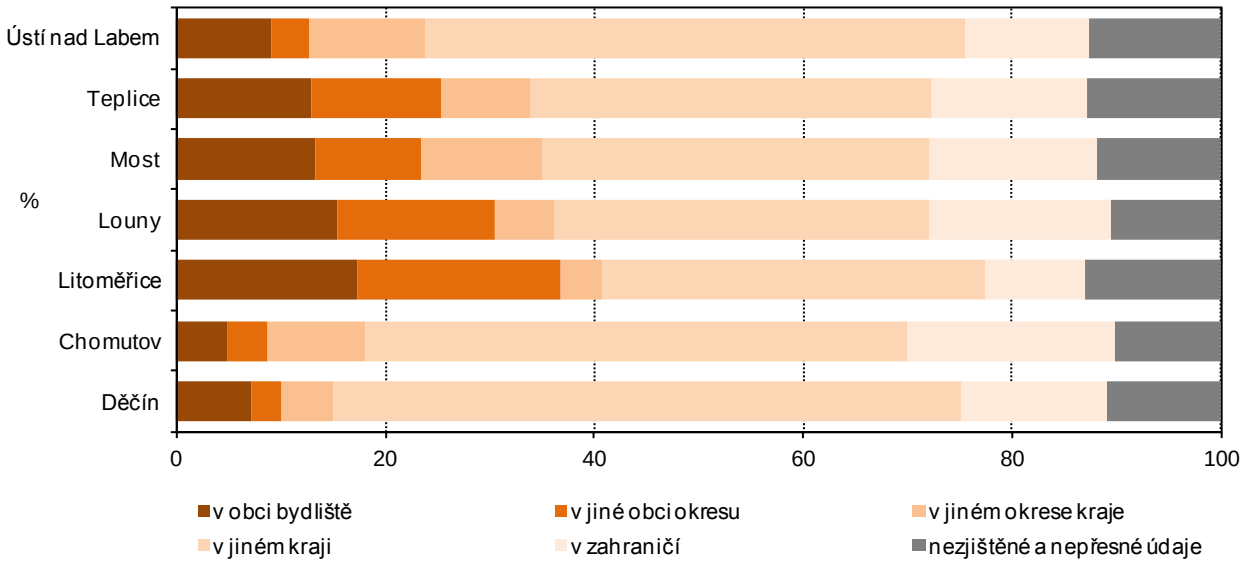

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

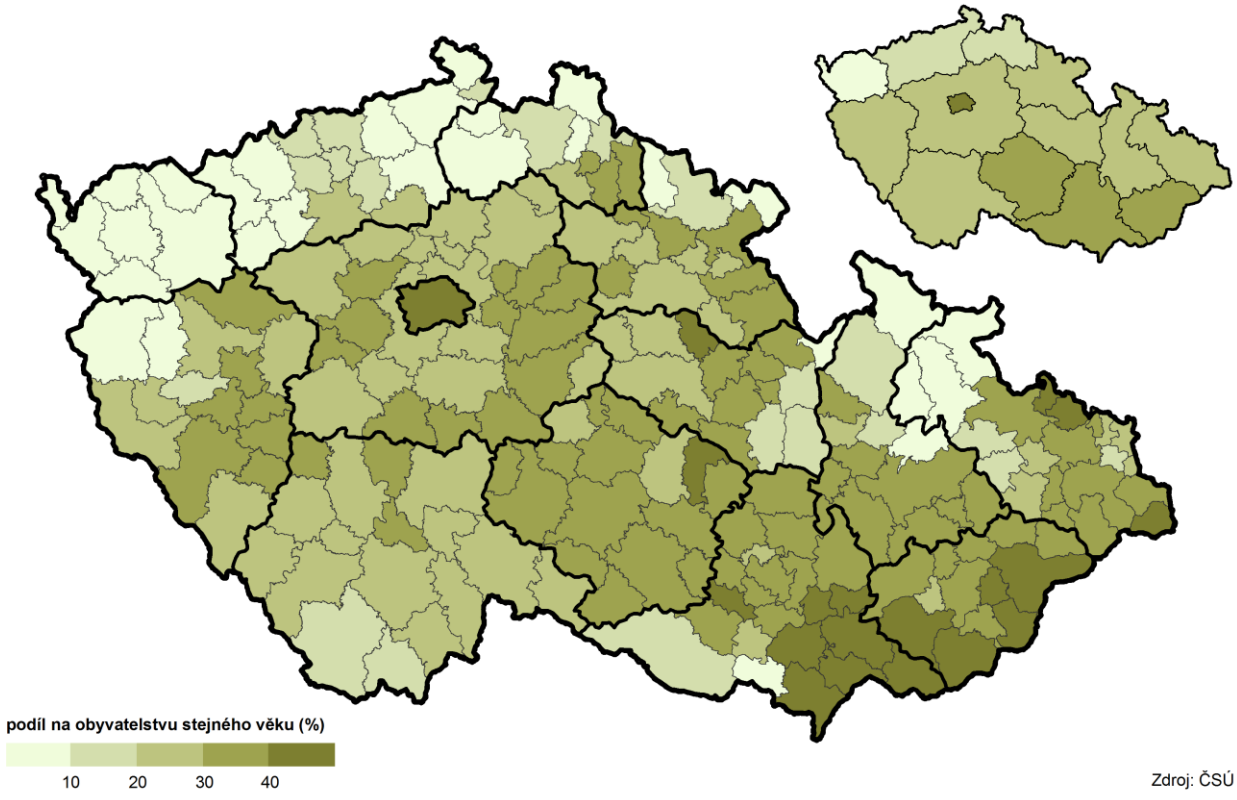

Zdroj: ČSÚ

Migrace osob u starších věkových skupin není tak obvyklá jako u mladších věkových skupin, které se často stěhují za zaměstnáním, bydlením nebo partnerem. Důvodem stěhování osob 65letých a starších může být mimo jiné stěhování do menších bytů, k dětem, do bezbariérových bytů, do domů pro seniory apod.

Přírůstek stěhováním v Ústeckém kraji ve věkové skupině osob 65 a víceletých byl od roku 2005 po celé období kladný, na rozdíl od celkového počtu obyvatel kraje, kde po většinu let převažovala záporná migrace, od roku 2009 nepřetržitě až do roku 2014. Za sledované období došlo u seniorů pouze ke třem případům, kdy saldo migrace dosáhlo záporné hodnoty, což je patrné z následující tabulky.

Tab. 1.8 Stěhování obyvatel kraje podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Přírůstek (úbytek) stěhováním									
Celkem	**1 266**	**-124**	**6 941**	**3 489**	**-422**	**-516**	**-226**	**-518**	**-427**	**-594**
z toho ve věku 65 a více let	120	162	223	158	114	138	139	141	114	55
v tom ve věku:										
65–69 let	38	70	75	57	50	31	87	56	61	-7
70–74 let	17	35	48	42	24	43	17	5	17	23
75–79 let	12	27	35	26	1	15	9	25	15	13
80–84 let	24	16	22	14	16	31	8	10	-7	4
85–89 let	20	12	29	15	21	9	22	34	15	15
90 a více let	9	2	14	4	2	9	-4	11	13	7
	Vnitrokrajské stěhování									
Celkem	15 024	15 981	17 965	16 601	15 526	17 133	17 482	18 078	18 345	18 819
z toho ve věku 65 a více let	1 014	933	930	827	849	869	1 049	1 054	1 004	1 029
v %	6,7	5,8	5,2	5,0	5,5	5,1	6,0	5,8	5,5	5,5

Při posouzení migrace obyvatel 65letých a starších z pohledu pětiletých období v jednotlivých okresech kraje je patrné, že jediným okresem Ústeckého kraje, který v období 2005–2009 ani v období 2010–2014 nevykazoval záporné saldo migrace, byl okres Litoměřice. Přírůstek stěhováním do okresu byl v obou sledovaných obdobích a ve všech věkových skupinách seniorů kladný. Ve všech ostatních okresech alespoň u některé věkové skupiny a v jednom z pětiletých období převažoval počet vystěhovalých osob nad přistěhovalými, takže saldo migrace v příslušné věkové skupině bylo záporné. Ve dvou okresech kraje, Most a Ústí nad Labem, bylo dokonce v letech 2010–2014 záporné saldo migrace za celou skupinu osob 65letých a starších.

Graf 1.10 Přírůstek (úbytek) stěhováním obyvatel Ústeckého kraje podle okresů a věku v letech 2005–2009 a 2010–2014

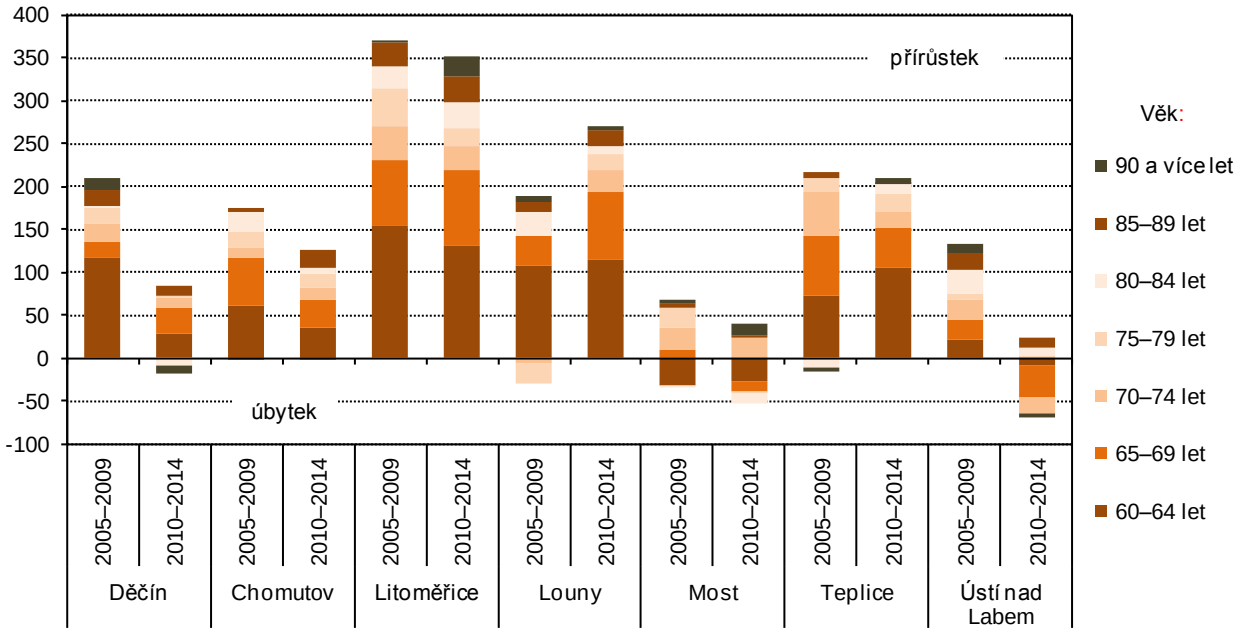

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

Úroveň úmrtnosti daného regionu je závislá zejména na složení obyvatelstva (struktura podle rodinného stavu, vzdělání, socioekonomického postavení), nicméně důležitou roli hrají také vnější podmínky jako je dostupnost lékařské péče (její rychlost a kvalita), ekonomická úroveň regionu a životní prostředí.

V Ústeckém kraji zemřelo v roce 2014 celkem 8 846 osob, z toho 51 % tvořili muži. Většina zemřelých (76,7 %) připadala do věkové kategorie 65 a více let a zde větší část představovaly ženy (53,5 %), podíl žen na celkovém počtu zemřelých 65 let a starších byl v tomto roce nejnižší od roku 2005. Podíl zemřelých ve věku 65 let a starších na celkovém počtu zemřelých v kraji v roce 2014 byl druhý nejnižší po Karlovarském kraji, v porovnání s republikovým průměrem byl o 3,3 p.b. nižší.

Nejvyšší počet seniorů zemřel v Ústeckém kraji v roce 2013, kdy zemřelo i nejvíce žen (3 766), nejvyšší počet úmrtí u mužů byl v roce 2014 (3 151). Podrobnější pohled na úmrtnost podle věkových skupin ukazuje následující tabulka a graf.

Tab. 1.9 Zemřelí ve věku 65 a více let podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemřelí ve věku 65 a více let	**6 404**	**6 120**	**6 156**	**6 280**	**6 351**	**6 374**	**6 350**	**6 558**	**6 909**	**6 783**
v tom (%):										
muži	44,1	44,1	43,9	43,5	45,4	43,8	43,5	44,6	45,5	46,5
ženy	55,9	55,9	56,1	56,5	54,6	56,2	56,5	55,4	54,5	53,5
v tom ve věku (%):										
65–69 let	13,1	14,1	13,8	14,2	15,0	15,7	15,4	16,6	16,4	16,9
70–74 let	18,2	16,1	15,6	15,0	14,8	15,4	15,5	15,8	16,6	16,3
75–79 let	23,1	22,3	21,8	21,3	20,4	19,0	17,9	17,2	17,2	17,0
80–84 let	25,6	26,0	24,3	24,5	22,8	21,6	22,3	21,6	20,7	19,3
85–89 let	10,9	12,4	15,9	17,5	20,0	20,0	19,7	18,9	18,4	18,3
90 a více let	7,6	7,4	6,9	5,2	4,7	6,0	7,1	8,3	9,1	10,6

Graf 1.11 Zemřelí obyvatelé Ústeckého kraje podle věku a pohlaví v roce 2005 a 2014

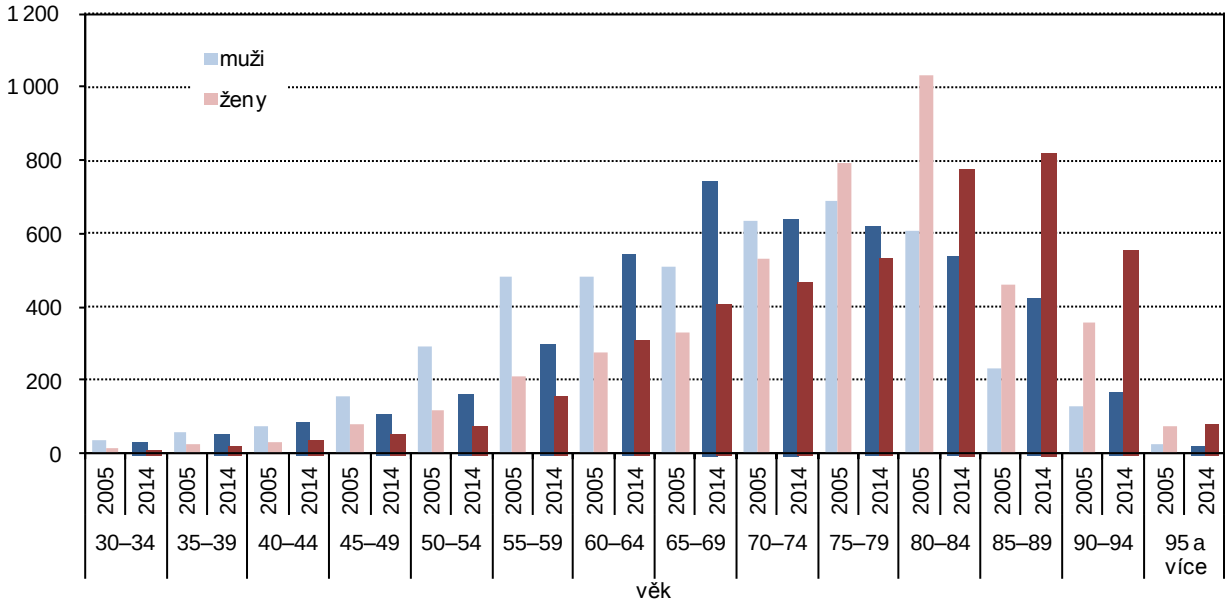

Zastoupení obou pohlaví na celkovém počtu zemřelých se mění, ve skupinách do věku 79 let převažují muži, od 80ti let výše mají s ohledem k pravděpodobné vyšší délce života vyšší zastoupení ženy.

Graf 1.12 Zastoupení mužů a žen mezi zemřelými v Ústeckém kraji podle věku v letech 2010–2014

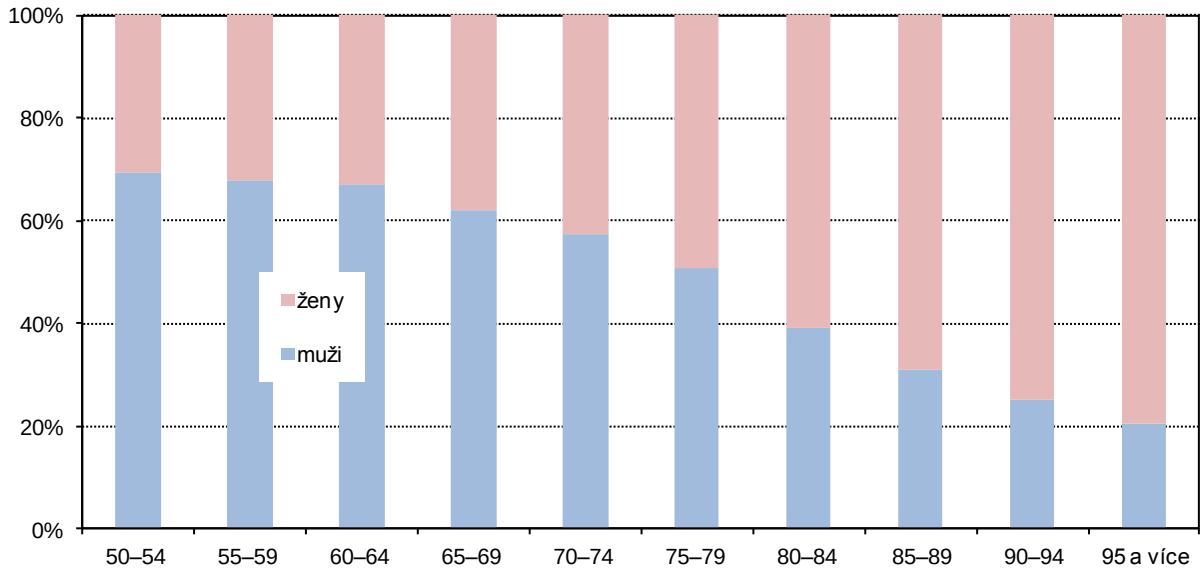

S velikostí obce roste podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let na celkovém počtu zemřelých osob. V roce 2014 představoval podíl zemřelých seniorů v nejmenších obcích (do 199 obyvatel) 68,4 %, nejvyšší podíl (více než 78 %) vidíme v obcích s 20 a více tisíci obyvateli.

Tab. 1.10 Zemřelí podle věku, příčin smrti a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000– –49 999	50 000 a více
Zemřelí	**8 846**	**57**	**425**	**599**	**593**	**995**	**2 379**	**1 581**	**2 217**
z toho ve věku 65 a více let	6 783	39	320	457	453	767	1 773	1 237	1 737
v %	76,7	68,4	75,3	76,3	76,4	77,1	74,5	78,2	78,3
v tom ve věku:									
65–69 let	1 148	5	65	79	70	134	293	199	303
70–74 let	1 104	11	42	68	68	126	282	211	296
75–79 let	1 153	7	57	85	71	120	327	205	281
80–84 let	1 311	8	69	93	99	136	355	216	335
85–89 let	1 244	5	61	85	95	161	308	215	314
90 a více let	823	3	26	47	50	90	208	191	208
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (%):									
novotvary	24,7	20,5	20,9	27,8	25,2	23,5	23,0	24,5	26,9
nemoci oběhové soustavy	51,6	64,1	55,3	50,8	50,8	51,8	53,3	53,0	48,4
nemoci dýchací soustavy	5,7	0,0	5,3	5,3	5,1	5,5	5,8	5,8	6,0
vnější příčiny	3,1	5,1	1,9	2,6	2,9	3,0	3,0	3,1	3,5

Převažující podíl, jak z celkového počtu zemřelých osob, tak i osob ve věkové skupině 65 a více let, tvořili zemřelí ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, druhou nejpočetnější skupinu osob tvořily zemřelí doma, následovala úmrtí v zařízeních sociálních služeb. Podíl úmrtí na ostatních místech se pohyboval okolo 1 %.

Tab. 1.11 Zemřelí podle místa úmrtí a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	**8 846**	**16,8**	**67,9**	**1,1**	**1,7**	**0,6**	**4,8**	**1,6**	**5,6**
z toho ve věku 65 a více let	6 783	15,4	70,1	1,1	0,6	0,4	6,0	0,8	5,5
v tom muži	3 151	17,2	70,2	0,9	1,0	0,6	3,4	1,0	5,7
ženy	3 632	13,9	70,0	1,3	0,3	0,3	8,3	0,6	5,3
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	39	10,3	71,8	0,0	0,0	2,6	10,3	0,0	5,1
200–499 obyvatel	320	15,6	77,5	0,3	0,9	0,3	2,5	0,3	2,5
500–999 obyvatel	457	17,1	72,9	1,5	0,4	0,0	3,1	0,0	5,0
1 000–1 999 obyvatel	453	15,9	68,2	1,1	0,0	0,4	7,5	1,1	5,7
2 000–4 999 obyvatel	746	22,1	64,7	1,3	0,5	0,5	8,0	0,4	2,3
5 000–19 999 obyvatel	1 773	14,9	69,2	1,6	0,7	0,7	6,3	1,0	5,6
20 000–49 999 obyvatel	1 237	15,4	71,9	1,1	0,8	0,3	5,7	0,9	3,9
50 000 a více obyvatel	1 773	14,9	69,2	1,6	0,7	0,7	6,3	1,0	5,6

Příčinou úmrtí více než poloviny zemřelých v Ústeckém kraji i v České republice jako celku byly nemoci oběhové soustavy. Druhou nejčastější příčinou úmrtí obyvatel České republiky i ve všech krajích byly novotvary.

V roce 2014 zemřelo v Ústeckém kraji celkem 3 501 osob ve věku 65 a více let na nemoci oběhové soustavy (51,6 % z celkového počtu zemřelých této věkové skupiny obyvatel), z toho 2 020 žen a 1 481 mužů. Nejvyšší podíl úmrtí na toto onemocnění je v okrese Louny (57,3 %), nejnižší pak v okrese Ústí nad Labem a Litoměřice (44,9 % resp. 47,2 %).

Zhoubné novotvary byly v roce 2014 příčinou úmrtí 1 675 osob (24,7 %) ve věku 65 let a starších. Na rozdíl od nemocí oběhové soustavy však větší část zemřelých na novotvary představovali muži (899 osob). V mezikrajovém srovnání byl podíl úmrtí na novotvary u seniorů druhý nejvyšší spolu s Jihočeským krajem, neslavné prvenství zaujímalo Hl. m. Praha. Nejvyšší podíl úmrtí na zhoubné novotvary z celkového počtu zemřelých seniorů byl v roce 2014 v Ústí nad Labem (28,4 %) a v okrese Most (26,9 %), naproti tomu nejnižší podíl jsme zaznamenali v okrese Děčín (22,9 %), následovaný okresy Louny (23,1 %) a Litoměřice (23,4 %).

Graf 1.13 Zemřelí obyvatelé Ústeckého kraje na novotvary a nemoci oběhové soustavy podle věku v roce 2014

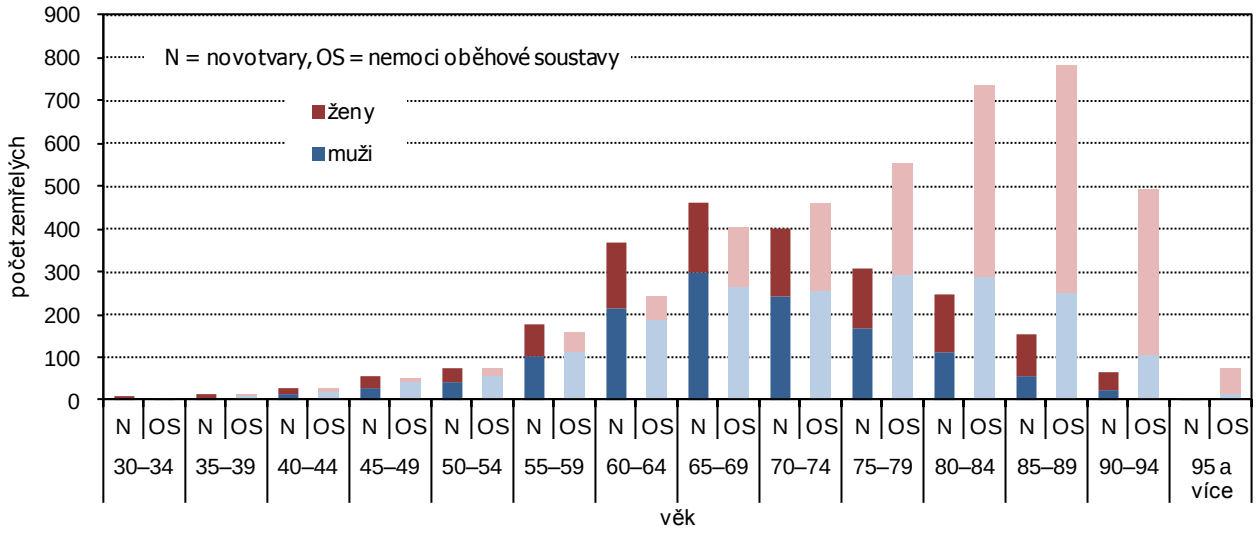

Hlavní příčinou úmrtí osob ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji u mužů i žen byla chronická ischemická nemoc srdeční. U mužů zemřelo v letech 2011 až 2014 v průměru 600 osob, u žen byl počet ještě vyšší, průměrně ročně zemřelo 795 seniorek.

Graf 1.14 Hlavní příčiny úmrtí mužů ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji (roční průměr 2011 až 2014)

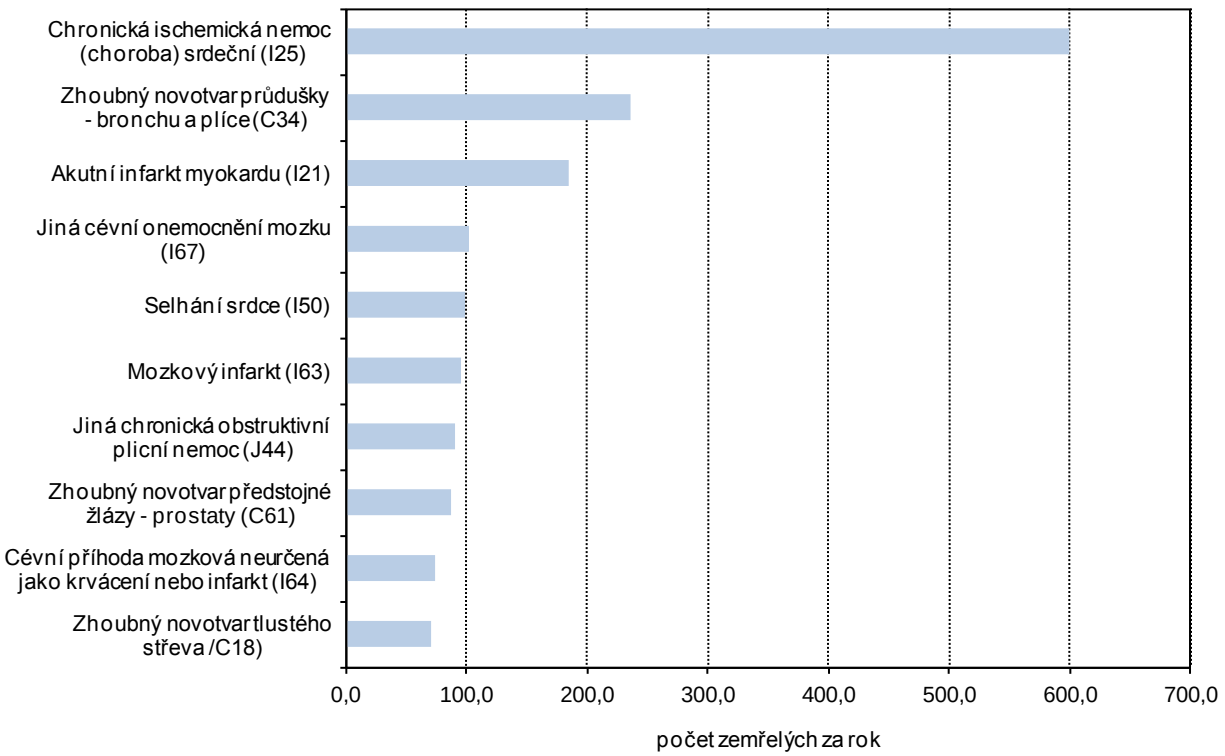

Graf 1.15 Hlavní příčiny úmrtí žen ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji (roční průměr 2011 až 2014)

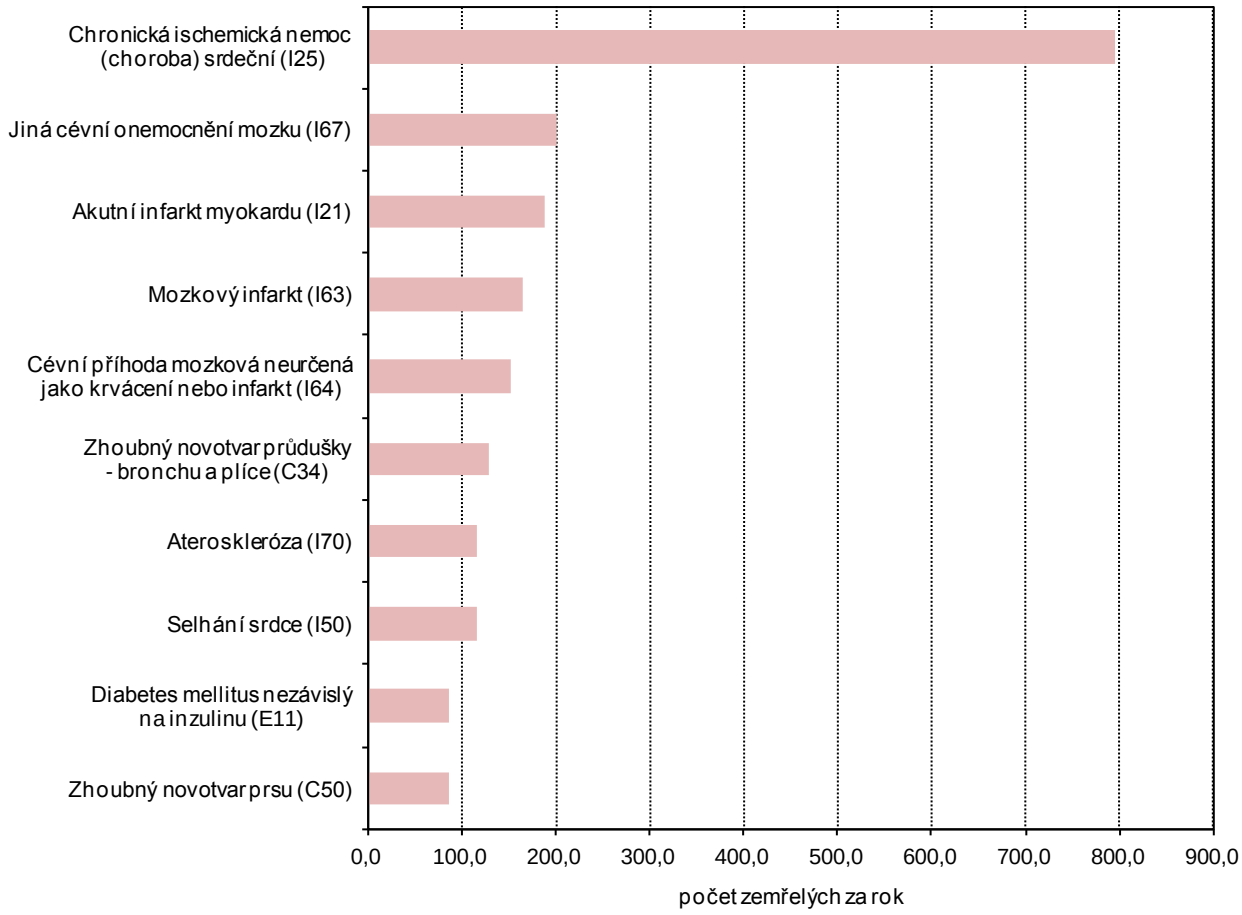

Naděje dožití, vyjadřuje počet roků, které pravděpodobně prožije osoba v daném věku za předpokladu, že po celou dobu jejího života se nezmění řád vymírání. Naděje dožití se z úmrtnostních tabulek zjistí pro jakýkoliv věk, v našem případě je naděje dožití počítána pro osoby ve věku 65 let.

Graf 1.16 Naděje dožití obyvatel Ústeckého kraje ve věku 65 let v letech 2003 až 2014 (dvouleté průměry)

Z předchozího grafu je patrné, že se naděje dožití v Ústeckém kraji neustále zvyšuje jak u mužů tak u žen. K mírnému poklesu došlo u mužů pouze v roce 2013. I přes tento pozitivní trend byla naděje dožití 65 a víceletých osob v kraji nižší než republikový průměr (u mužů o 1 p.b., u žen o 1,4 p.b.), zároveň byla u obou pohlaví nejnižší mezi kraji.

Naděje dožití počítaná pro pětileté období 2010–2014 v jednotlivých okresech Ústeckého kraje byla nejpříznivější u mužů v okrese Děčín, kde se osoby ve věku 65 let dožijí v průměru ještě dalších 15,4 roku, naproti tomu v okrese Teplice mají muži naději dožití jen 14 let. Nejvyšší naděje dožití u žen je v okrese Ústí nad Labem (18,65 roku), nejnižší stejně jako u mužů v okrese Teplice (17,02 roku)

Graf 1.17 Naděje dožití osob ve věku 65 let v okresech Ústeckého kraje v období 2010–2014

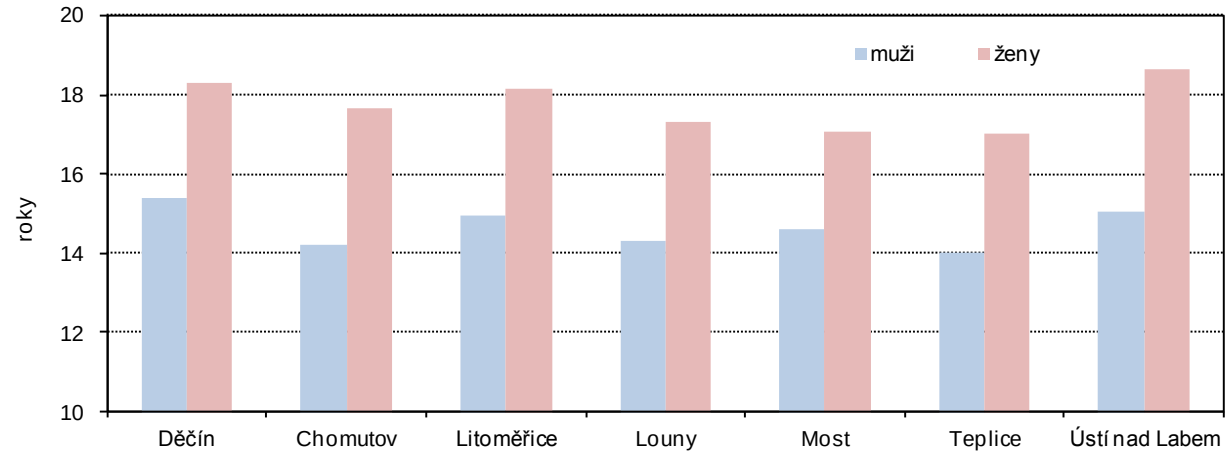

Nejvyšší naděje dožití mužů ve věku 65 let ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje byla ve Varnsdorfu, a to 16 let, naproti tomu nejnižší v ORP Kadaň (13,5 roku) a Podbořany (13,9 roku).

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

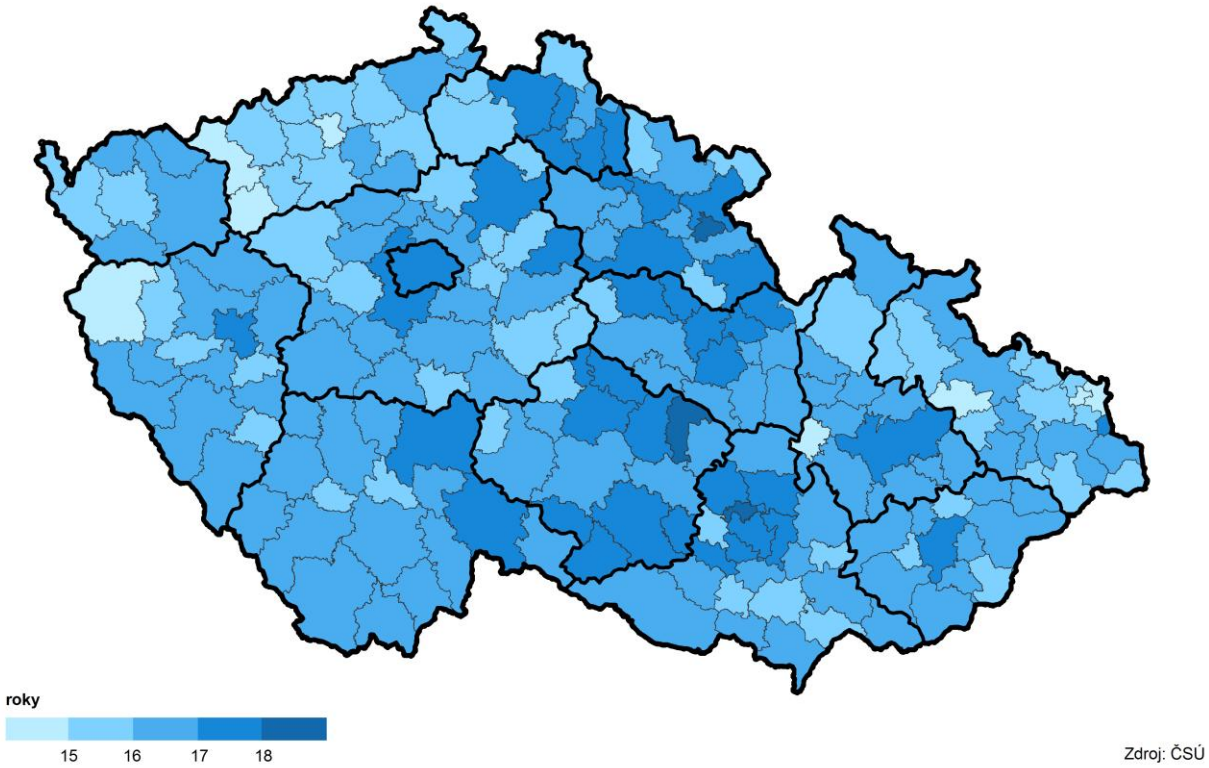

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití žen ve věku 65 let je nejvyšší v SO ORP Děčín a Lovosice (shodně 19,1 roku), nejhorší situace je ve správním obvodu Bílina, kde je pravděpodobnost dožití 16,3 roku, následují obvody Litvínov a Rumburk s 16,6 roky.

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

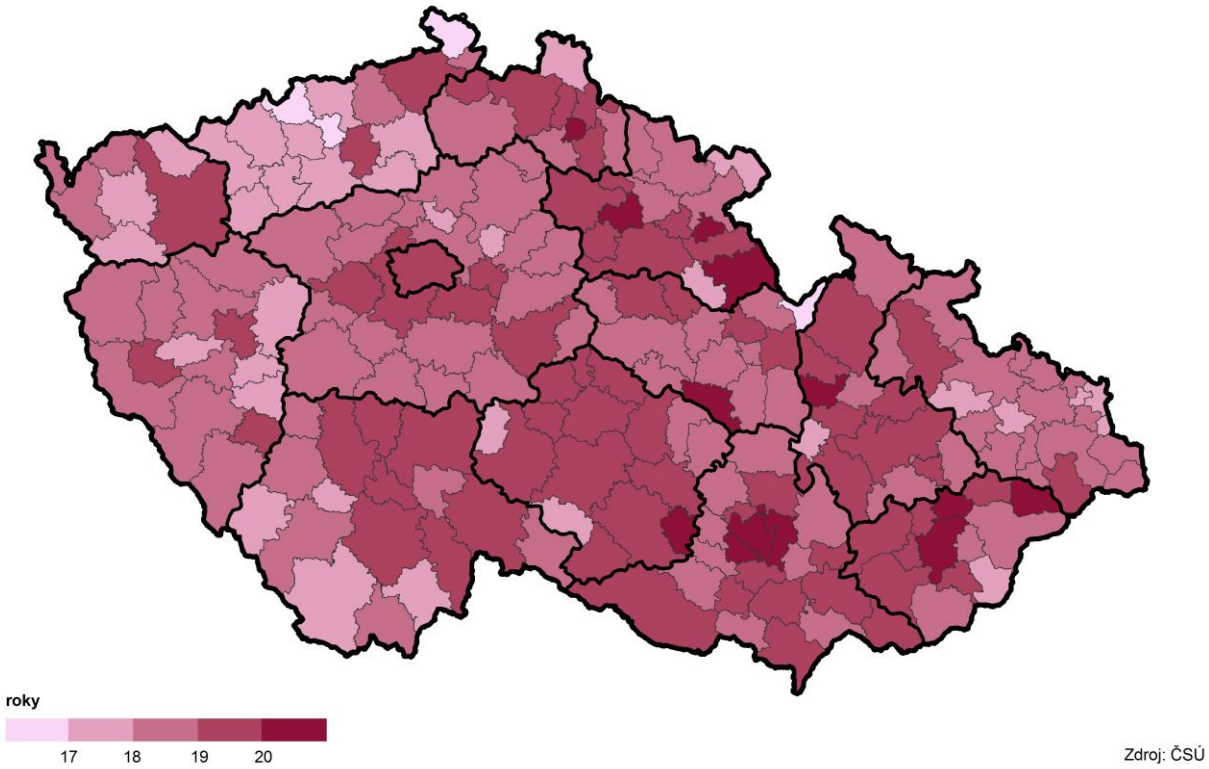

Zdroj: ČSÚ

Projekce obyvatelstva

Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 navazuje na Projekci obyvatelstva České republiky do roku 2100. Základem Projekce krajů 2013 je demografická struktura obyvatelstva daného kraje k 1. 1. 2013 (podle pohlaví a jednotek věku), která navazuje na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Horizontem projekce krajů je rok 2050, resp. stav k 1. 1. 2051.

Hlavními předpoklady projekce v oblasti přirozené měny jsou mírný růst úrovně plodnosti a pokles intenzity úmrtnosti ve všech krajích ČR. Projekce odráží úroveň poznání populačního vývoje v čase sestavení projekce a aktuální situaci v daném regionu, zejména co se týče migračních toků. Projekce tak ukazuje na hypotetický vývoj počtu obyvatel a věkového složení daného kraje, který by byl výsledkem naplnění scénáře vývoje jednotlivých složek populačního vývoje v daném regionu. V tomto smyslu je třeba výsledky projekce chápat a interpretovat.

Tab. 1.12 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2014	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	**825 454**	**815 698**	**805 100**	**792 395**	**777 188**	**759 790**	**741 266**	**722 329**
z toho ve věku 65 a více let	135 557	163 917	176 886	186 075	194 557	209 535	223 917	227 703
v %	16,4	20,1	22,0	23,5	25,0	27,6	30,2	31,5
v tom ve věku (%):								
65–69 let	39,5	33,3	26,6	24,5	24,6	27,4	26,4	21,6
70–74 let	25,3	30,2	27,8	23,1	21,7	21,2	24,0	24,4
75–79 let	15,8	18,4	23,7	22,8	19,4	17,9	17,8	21,3
80–84 let	11,3	10,0	13,0	17,8	17,6	14,7	14,0	14,8
85–89 let	6,0	5,6	5,9	8,3	11,7	11,5	9,9	10,2
90 a více let	2,2	2,5	3,0	3,6	5,1	7,2	7,9	7,8

Poznámka: Základní výsledky projekce jsou ve větším detailu uvedeny v tabulkové příloze.

Podle tohoto demografického odhadu se očekává, že ve většině krajů včetně Ústeckého kraje bude celkový počet obyvatel klesat. Mezi roky 2014 a 2050 se předpokládá pokles obyvatel Ústeckého kraje o více než 103 tisíc osob (o 12,5 %). Při pohledu na tři základní věkové skupiny je patrné, že zatímco u dětí do 15 let i u obyvatel v produktivním věku se počet obyvatel sníží zhruba o 30 %, u obyvatel ve věku 65 a více let by mělo dojít k nárůstu o 68 % (o více než 92 tisíc osob). Zastoupení věkové skupiny obyvatel 65+ na celkové populaci kraje se tak zvýší o 15,1 p.b. Při podrobnějším pohledu na jednotlivé věkové skupiny obyvatel v poproduktivním věku vidíme mezi roky 2014 a 2050 jediný pokles, a to u skupiny obyvatel ve věku 65–69 let. U ostatních věkových skupin se předpokládá výrazný růst - u osob do 85 let zhruba dvojnásobný, u osob nad 85 let téměř čtyřnásobný.

Graf 1.18 Projekce počtu obyvatel Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle věku do roku 2050

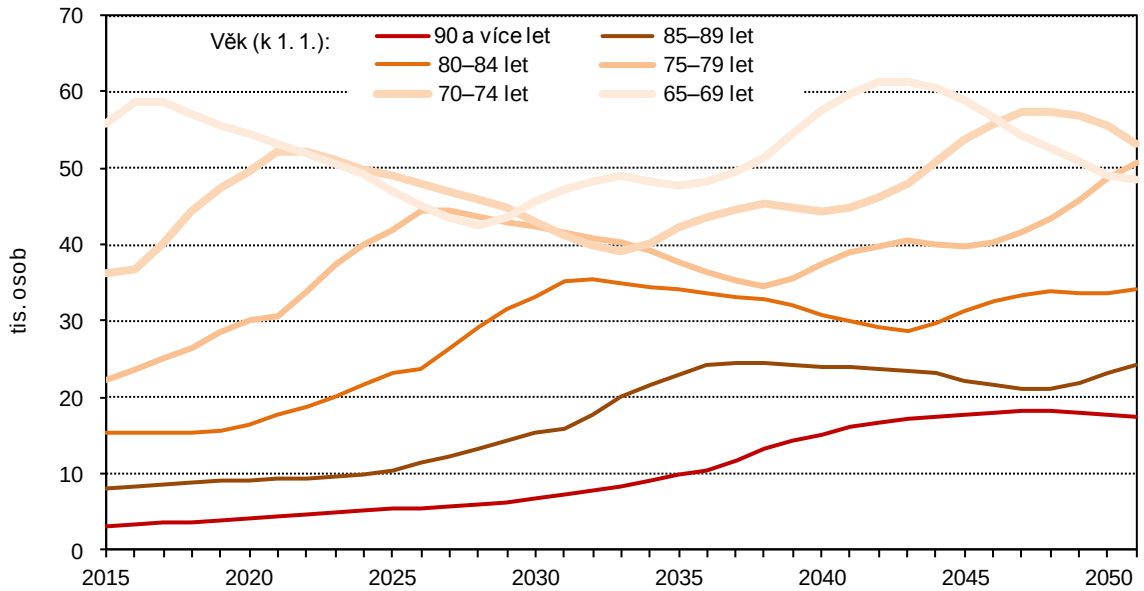

Výraznější růst mezi roky 2013 a 2050 zaznamenáváme podle projekce obyvatel ve všech věkových skupinách osob 65 let a starších, více u mužů než u žen.

Graf 1.19 Projekce počtu obyvatel Ústeckého kraje ve věku 65 a více let podle pohlaví a věku do roku 2050

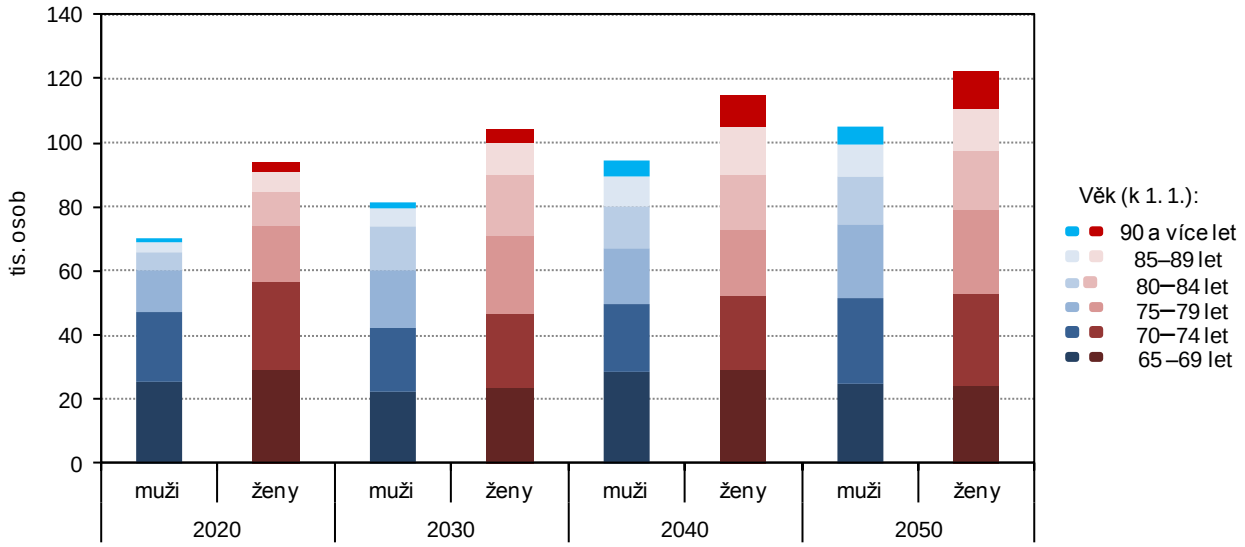

Trend stárnutí obyvatelstva potvrzuje i index stáří, který porovnává velikost seniorské a dětské části populace. Zatímco v roce 2014 připadalo podle projekce obyvatel v Ústeckém kraji na 100 dětí do 15 let 105 seniorů starších 65 let, v roce 2050 to bude již 252 seniorů.

Graf 1.20 Projekce počtu obyvatel Ústeckého kraje ve věku 0–14 a 65 a více let, vývoj indexů stáří a ekonomického zatížení do roku 2050

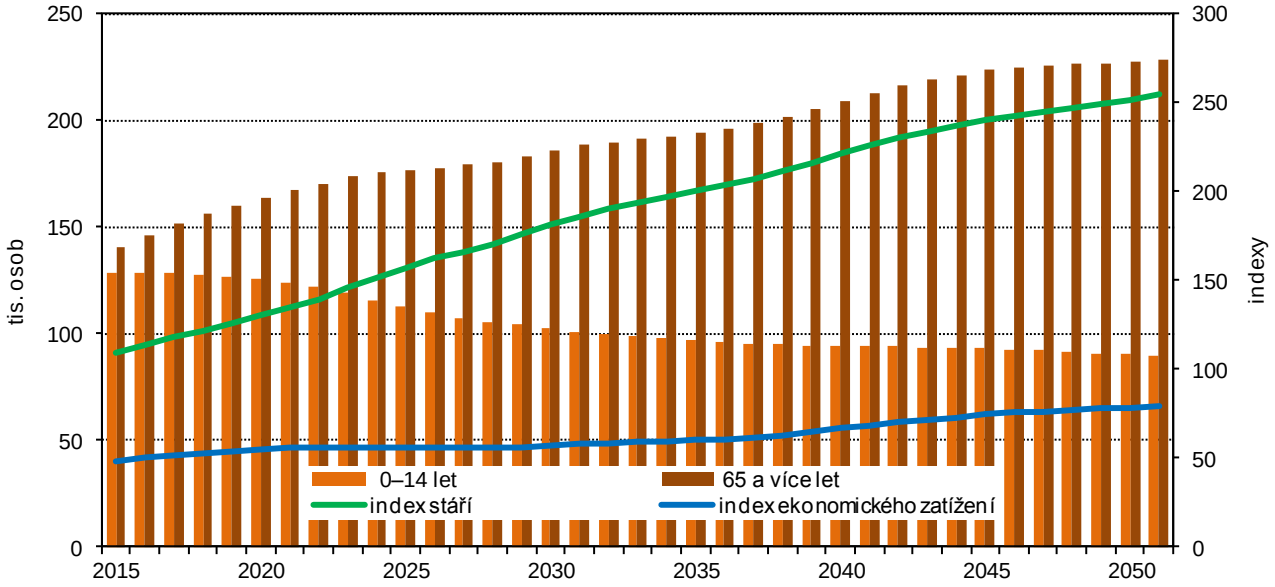

Růst bude rovněž index ekonomického zatížení, který porovnává počet osob ve věku 65+ a 0–19 let s počtem osob ve věku 20–64 let. V roce 2014 dosáhl tento index v Ústeckém kraji hodnoty 58 osob, projekce předpokládá postupné početní vyrovnání (100) těchto dvou složek populace a konkrétně v Ústeckém kraji by měl v roce 2050 dosáhnout hodnoty 94 osob ve věku ekonomické závislosti na sto osob produktivního věku (20–64 let).

Graf 1.21 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Ústeckého kraje

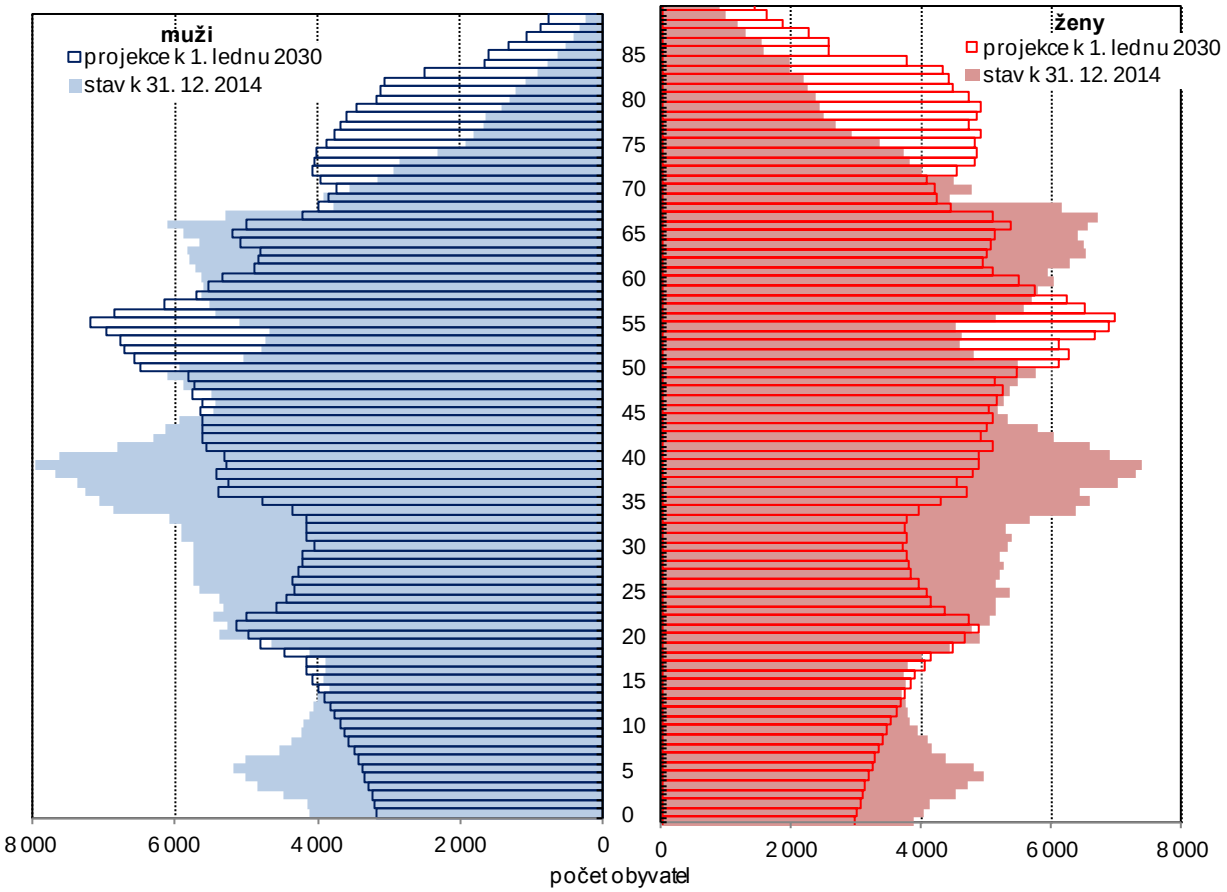

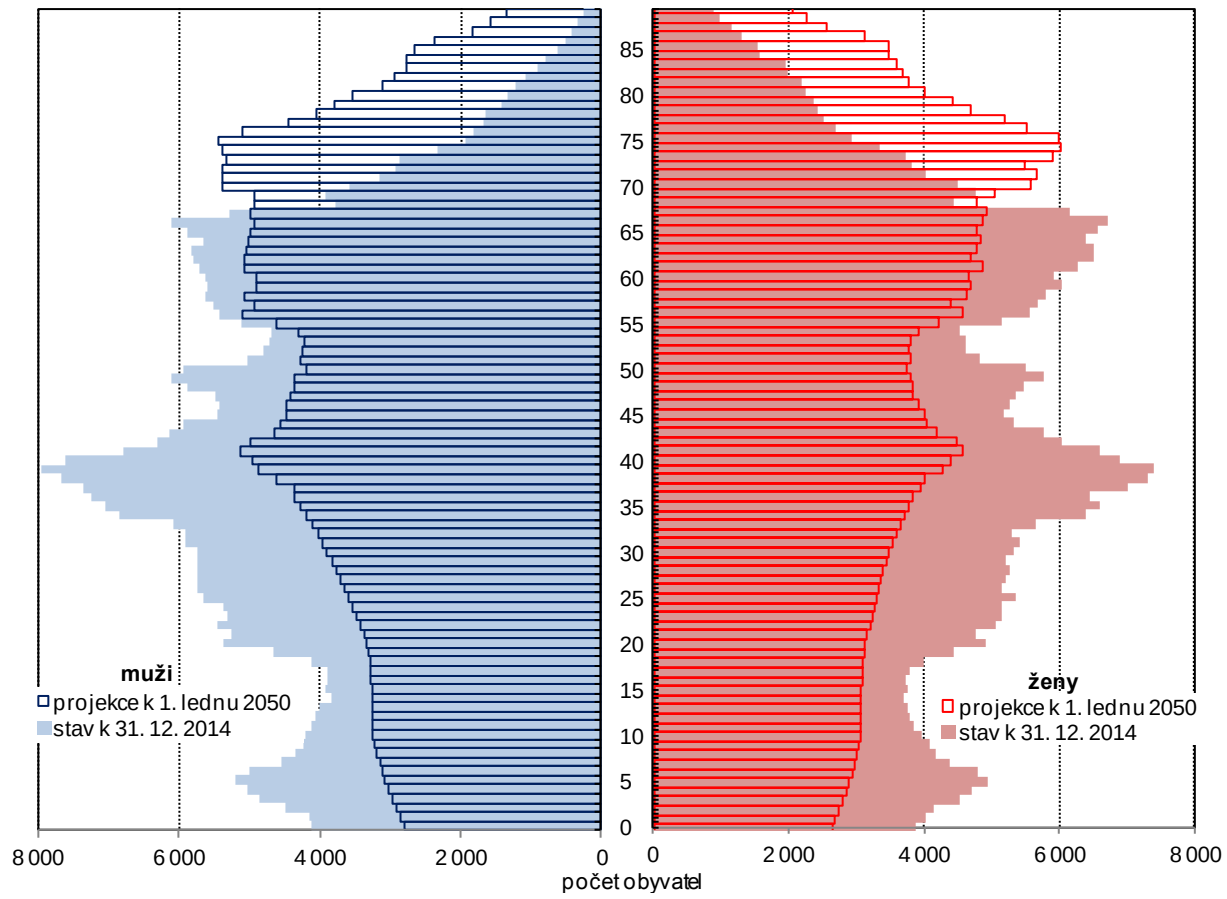

2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

S rostoucím absolutním počtem osob ve vyšší věkové skupině, se zvyšujícím se věkem odchodu do starobního důchodu a vyšší ochotou pracovat i ve starším věku se bude význam seniorů na trhu práce zvyšovat. Ve starším věku pracují a mají v budoucnu úmysl pracovat především osoby s vyšším vzděláním.

Vzdělanost

Jedním ze základních výstupů sčítání lidu jsou údaje o vzdělanostní struktuře obyvatelstva staršího 15 let. Nejpočetnější skupinu ve vzdělanostní struktuře obyvatel 65 let a starších v Ústeckém kraji tvořily osoby se základním (vč. neukončeného) a se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučení) – shodně více než třetinu, následovaly osoby s úplným středním vzděláním (s maturitou) nebo vyšším odborným vzděláním, podíl vysokoškoláků představoval 5,3 %.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	**117 899**	**40,2**	**59,8**	**35,9**	**24,7**	**18,1**	**21,2**
v tom:							
bez vzdělání	1 074	20,5	79,5	27,5	20,9	20,9	30,6
základní vč. neukončeného	40 193	20,5	79,5	27,1	23,4	21,1	28,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	42 338	53,4	46,6	38,7	25,4	16,8	19,2
úplné střední s maturitou	19 696	45,4	54,6	43,6	27,1	15,8	13,4
nástavbové a vyšší odborné	4 277	48,2	51,8	44,8	25,2	15,8	14,2
vysokoškolské	6 297	60,6	39,4	46,7	23,6	17,0	12,7
nezjištěno	4 024	38,5	61,5	32,9	22,0	17,9	27,1

Kategorie bez vzdělání (0,9 % osob) zahrnovala především data za osoby nesvéprávné, bezmocné či přestárlé v různých ústavech a léčebnách. U 3,4 % seniorů kraje zůstala úroveň jejich vzdělání nezjištěna, část lze přičíst i záměrnému neuvedení údaje o nejvyšším dosaženém vzdělání.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Ústeckého kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011*)

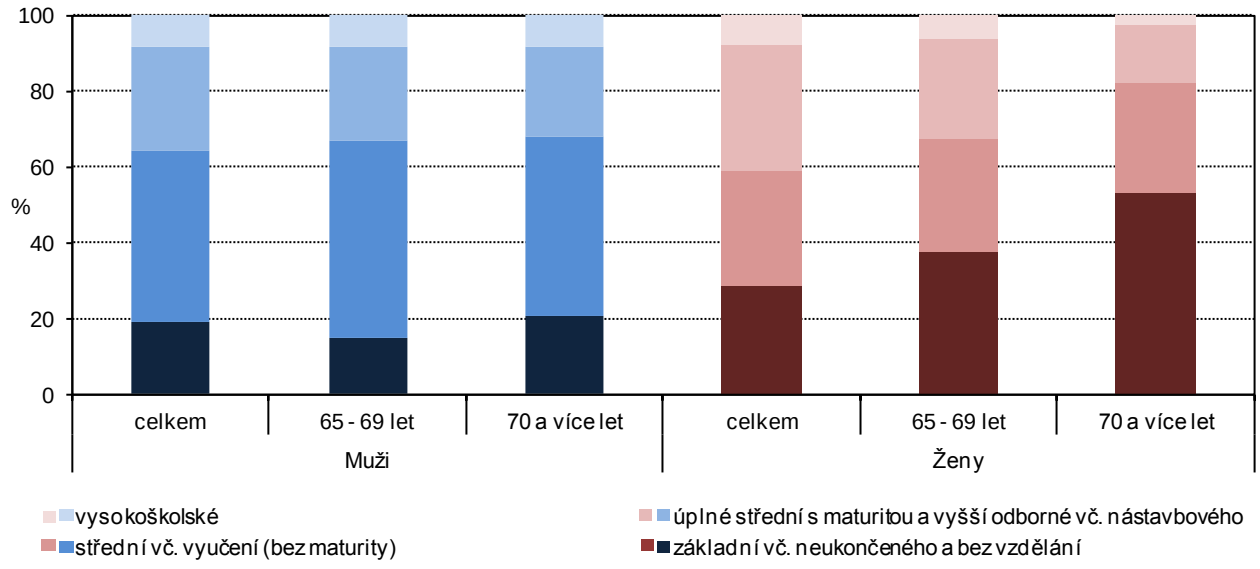

*) Struktura je bez nezjištěného vzdělání.

Ve vzdělanosti mužů a žen jsou patrné rozdíly ve vzdělanosti. Muži vykázali vyšší vzdělanost především u vyšších forem studia a dále u středního vzdělání vč. vyučení bez maturity.

Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

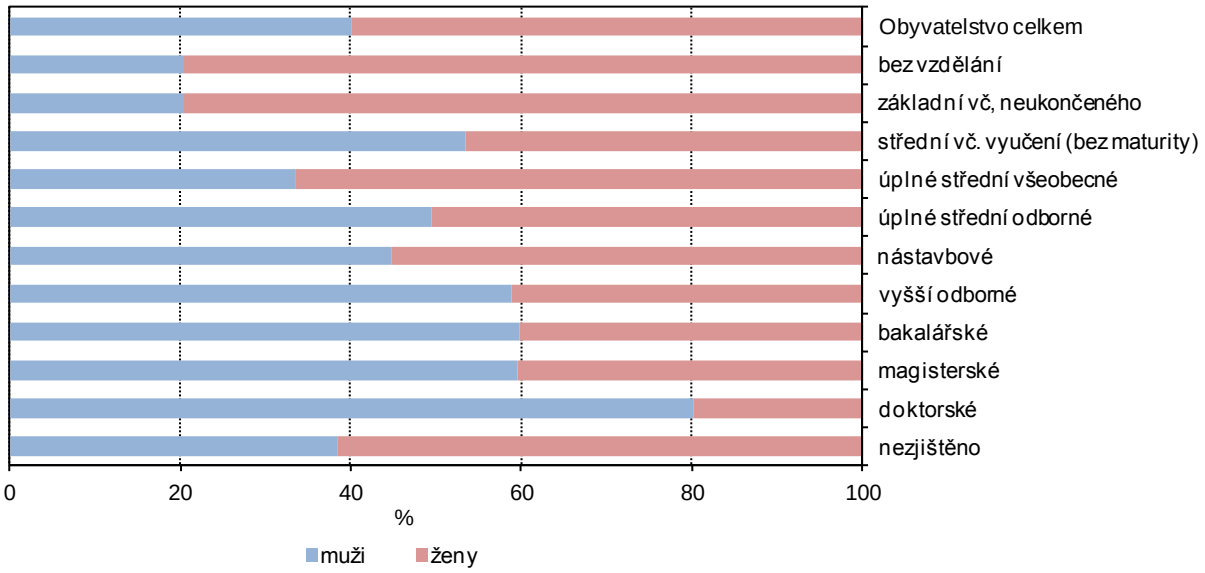

Ve všech okresech kraje byl u seniorů ve věku 65 a více let vykázán vyšší podíl základního vzdělání vč. neukončeného a bez vzdělání než u celkového počtu obyvatelstva ve věku 15 a více let. Podíl středního vzdělání vč. vyučení (bez maturity) byl vyšší v okresech Děčín, Litoměřice a Ústí nad Labem. Všechny ostatní formy studia zaznamenali u seniorů nižší podíl než u celkového počtu obyvatel kraje.

Graf 2.3 Obyvatelstvo v okresech Ústeckého kraje ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011*)

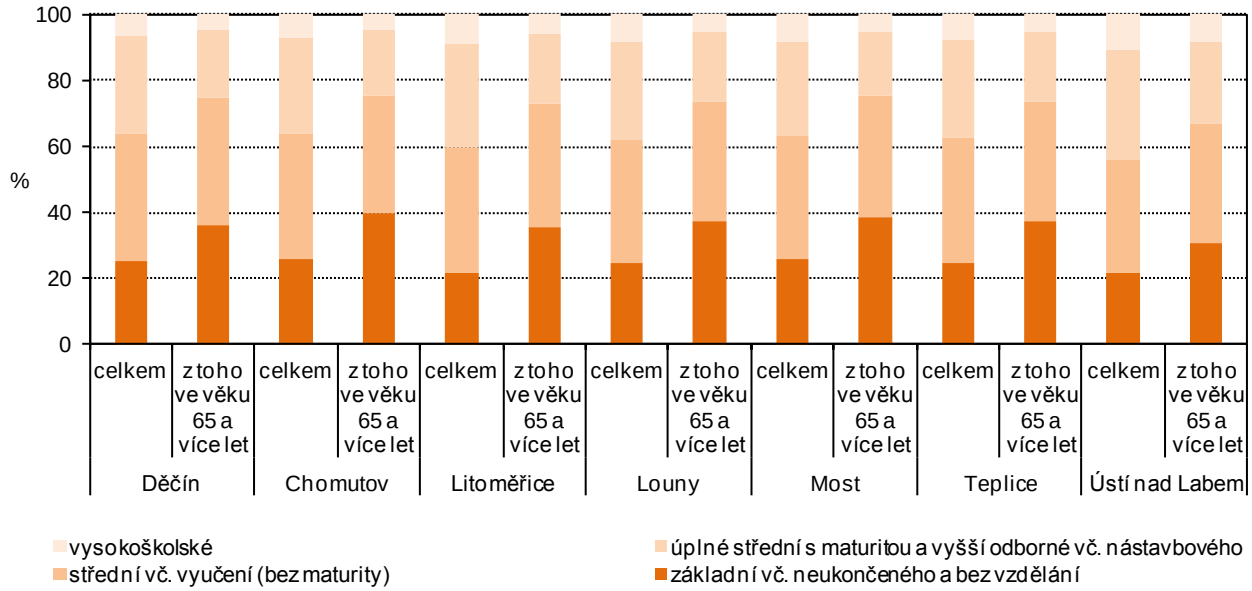

*) Struktura je bez nezjištěného vzdělání.

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

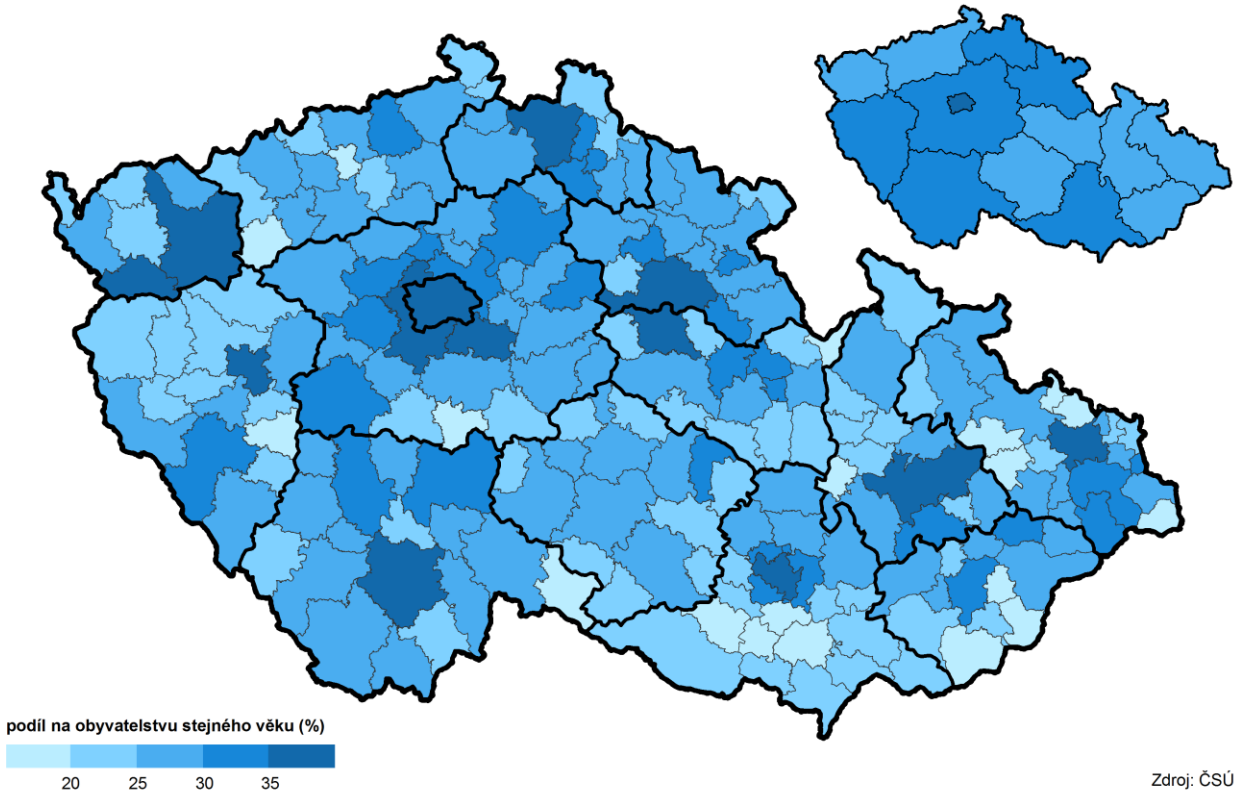

Zdroj: ČSÚ

V porovnání s celorepublikovými údaji měl Ústecký kraj vyšší podíl osob se základním a středním vzděláním bez maturity a naopak nižší podíl osob s vyšším vzděláním. V mezikrajovém srovnání byl podíl seniorů s úplným středním vzděláním s maturitou (vč. vyššího odborného a nástavbového) s 20,3 % třetí nejnižší po Zlínském kraji a Kraji Vysočina. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 65+ (5,3 %) byl nejnižší v celé ČR.

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

Výběrovým šetřením pracovních sil, které je prováděno u respondentů bydlících v náhodně vybraných bytech, je možno postihnout prakticky všechny skupiny obyvatelstva a posoudit jejich uplatnění na trhu práce z hlediska věku, pohlaví, vzdělání, odvětví, postavení v zaměstnání, mobility pracovní síly, sociálního postavení a řady dalších.

Podíl obyvatel ve věku 60 a více let představoval v Ústeckém kraji 5,7 % z celkového počtu ekonomicky aktivních, tj. z pracovní síly obyvatel. V porovnání s republikovým průměrem je podíl v Ústeckém kraji nižší o 0,6 p.b. V mezikrajovém srovnání obsazuje šestou nejnižší příčku.

Z celkového počtu ekonomicky neaktivních obyvatel ve věku 15 a více let v kraji zaujímají osoby 60letí a starší 59,2 %, tj. o 2,5 p.b. méně než za celou ČR. Mezi kraji se jedná o nejnižší podíl vůbec.

Míra ekonomické aktivity, která vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech osob starších 15 let, dosáhla v Ústeckém kraji v roce 2014 za obyvatelstvo 15leté a starší 57,6 %, z toho u věkové skupiny 60–64 let to bylo 29,6 % a u osob 65letých a starších 3,7 %. U všech uvedených věkových skupin se jednalo o nižší údaje než byl republikový průměr – o 1,7 p.b. (obyvatelstvo 15+), o 3,8 p.b. (60–64 let), resp. o 1,3 p.b. (65+). Dlouhodobější vývoj míry ekonomické aktivity ukazuje, že zatímco u celkového počtu obyvatel 15letých a starších i u obyvatel 65letých a starších má vývoj sestupnou tendenci (pokles proti roku 2001 o 6,1 p.b., resp. 1,2 p.b.), u věkové skupiny 60–64letých se míra ekonomické aktivity zvýšila o 16,1 p.b. Obdobný vývoj je i u obou pohlaví.

Graf 2.4 Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

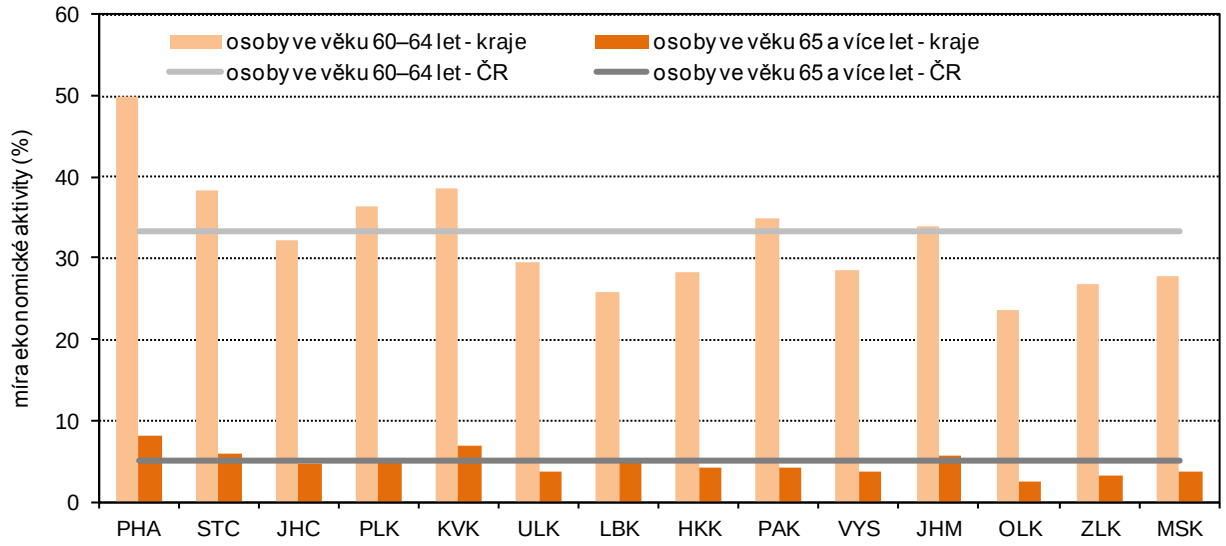

V mezikrajovém srovnání je míra ekonomické aktivity mužů seniorů v obou věkových skupinách zhruba ve středu pomyslného žebříčku hodnot, obdobně je tomu i u žen ve věkové skupině 60–64 let, u žen 65 let a starších je míra ekonomické aktivity druhá nejnižší po Olomouckém kraji (1,8 %).

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Úvodem této části je potřeba upozornit na častější výskyt nezjištěných dat především za ekonomicky aktivní podle postavení, podle odvětví a podle hlavních tříd zaměstnání.

Stupeň ekonomické aktivity obyvatelstva závisí na mnoha faktorech, z nichž k nejdůležitějším patří velikost skupiny osob v produktivním věku (15–64 let) a věková skladba této skupiny. Dále záleží také na věkové struktuře žen ve fertilním věku a na úrovni plodnosti, stejně jako na počtu osob připravujících se na budoucí povolání. Dalším doplňujícím faktorem je skupina osob v poproduktivním věku, její věková struktura a intenzita ekonomických aktivit.

Tab. 2.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom			
				65–69	70 a více	muži	ženy
Počet obyvatel	**808 961**	**63 753**	**117 899**	**42 331**	**75 568**	**47 403**	**70 496**
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	377 298	15 189	5 797	3 896	1 901	3 532	2 265
v tom:							
zaměstnaní	325 987	14 245	5 797	3 896	1 901	3 532	2 265
z toho pracující důchodci	16 154	7 001	5 046	3 417	1 629	3 031	2 015
nezaměstnaní	51 311	944	x	x	x	x	x
ekonomicky neaktivní	372 383	45 545	108 601	36 392	72 209	41 519	67 082
nepracující důchodci	180 841	45 319	108 407	36 328	72 079	41 458	66 949
ostatní s vlastním zdrojem obživy	12 979	150	106	40	66	34	72
nezjištěno	59 280	3 019	3 501	2 043	1 458	2 352	1 149

K datu sčítání (26. března 2011) bylo v Ústeckém kraji celkem 377 298 ekonomicky aktivních osob, jejich podíl na celkovém počtu obyvatel činil 46,6 %. Z celkového počtu ekonomicky aktivních osob byly 4 % osob ve věku 60–64 let a 1,5 % 65letých a starších. Z celkového počtu ekonomicky aktivních bylo téměř 14 % osob nezaměstnaných, ve věkové skupině 60–64 let činil tento podíl 6,2 %.

Převážná část ekonomicky aktivních připadala na zaměstnané, u obyvatel celkem se jednalo o 86,4 %, ve věkové skupině 60–64 to bylo 93,8 % a ve vyšších věkových skupinách představovali zaměstnaní plných 100 %. Na celkovém počtu zaměstnaných se 5 % podíleli pracující důchodci, z toho ve věkové skupině 60–64letých to bylo 49,1 %, u 65letých a starších osob 87 %.

Tab. 2.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku v Ústeckém kraji
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom			
				65–69	70 a více	muži	ženy
Zaměstnaní celkem	**325 987**	**14 245**	**5 797**	**3 896**	**1 901**	**3 532**	**2 265**
v tom (%):							
zaměstnanci	79,2	66,9	45,0	48,0	39,0	42,2	49,4
zaměstnavatelé	3,4	7,1	8,8	9,1	8,1	10,3	6,4
osoby pracující na vlastní účet	10,6	14,3	22,5	22,4	22,8	26,4	16,5
členové produkčních družstev	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,2
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	0,7	1,2	1,1	1,6	1,0	1,6
nezjištěno	6,2	10,7	22,1	19,2	28,1	19,7	25,9

Nejpočetnější skupinu zaměstnaných tvořili zaměstnanci, druhou nejpočetnější skupinou byli osoby pracující na vlastní účet, kteří ve věkové skupině osob 65letých a starších představovali více než čtvrtinu z počtu zaměstnaných této skupiny.

Tab. 2.4 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku v Ústeckém kraji
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
				muži			ženy		
	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	**325 987**	**14 245**	**5 797**	**177 710**	**9 761**	**3 532**	**148 277**	**4 484**	**2 265**
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	1,8	3,5	3,4	2,3	4,2	4,5	1,3	2,1	1,6
průmysl celkem	27,0	23,5	11,2	33,0	30,7	15,7	19,9	8,0	4,1
stavebnictví	7,0	6,9	4,5	11,3	9,4	6,5	1,7	1,6	1,2
obchod; opravy motorových vozidel	9,0	5,7	5,5	7,5	4,9	5,5	10,8	7,6	5,5
doprava a skladování	6,6	6,6	2,1	9,1	8,8	2,7	3,7	2,0	1,1
profesní, vědecké a technické činnosti	2,7	3,8	7,2	2,3	3,1	7,8	3,2	5,4	6,3
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,7	4,8	2,5	6,4	4,3	2,3	7,0	5,7	2,7
vzdělávání	6,0	7,7	8,5	2,3	4,6	6,5	10,3	14,5	11,7
zdravotní a sociální péče	6,7	7,1	8,5	2,0	3,2	5,3	12,2	15,6	13,5
jiné činnosti	4,7	5,7	7,5	3,4	5,0	7,3	6,3	7,1	7,7
nezjištěno	13,7	18,5	31,4	13,6	17,0	28,0	13,9	21,7	36,6

Ve struktuře zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti měl v Ústeckém kraji nejvýznamnější podíl průmysl. Dalším nejsilnějším odvětvím je obchod a opravy spotřebního zboží a stavebnictví. Podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství byl ve věkových skupinách 60–64 a 65+ zhruba dvakrát vyšší než u zaměstnaných celkem.

Graf 2.5 Zaměstnaní v Ústeckém kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011

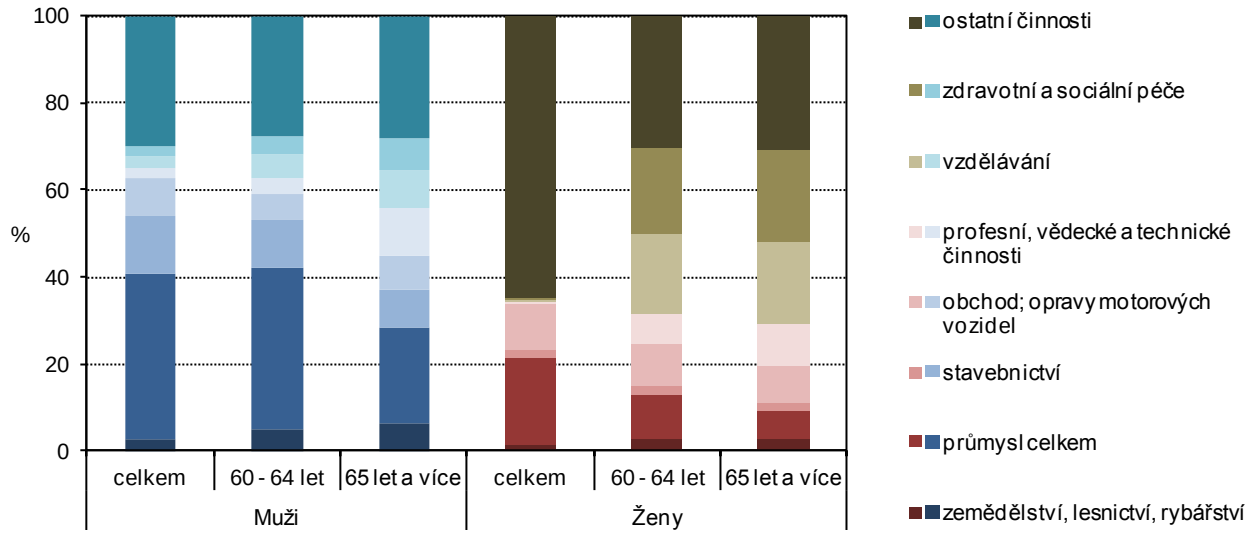

Nejvyšší podíl zaměstnaných celkem i ve věkové skupině 60–64letých byl zaměstnán jako techničtí a odborní pracovníci, u osob 65letých a starších se jednalo v pětině případů o specialisty. Pokud se podíváme na třídy zaměstnání z pohledu jednotlivých pohlaví – u mužů pracovala nejpočetnější skupina u zaměstnaných celkem i ve věkové skupině 60–64letých jako řemeslníci a opraváři, muži ve věku 65 let a více pak byli specialisté. Více než pětina zaměstnaných žen celkem byla zaměstnána jako technická a odborná pracovnice, více než čtvrtina žen 60letých a starších pracovala jako specialistky.

Tab. 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
				muži			ženy		
	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	**325 987**	**14 245**	**5 797**	**177 710**	**9 761**	**3 532**	**148 277**	**4 484**	**2 265**
v tom (%):									
zákonodárci a řídící pracovníci	5,4	6,7	4,3	6,3	7,7	5,8	4,2	4,4	1,9
specialisté	13,4	14,7	20,5	8,5	9,8	17,5	19,2	25,3	25,2
techničtí a odborní pracovníci	18,1	16,6	14,2	14,9	15,3	14,6	22,0	19,4	13,5
úředníci	5,1	2,8	2,4	2,8	1,9	1,8	7,8	4,6	3,2
pracovníci ve službách a prodeji	14,2	10,1	11,4	10,4	8,8	11,2	18,8	12,9	11,8
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	1,1	1,3	1,6	1,1	1,6	2,1	1,1	0,8	0,8
řemeslníci a opraváři	14,6	14,6	5,8	23,5	20,3	9,0	3,9	2,3	1,0
obsluha strojů a zařízení, montéři	14,2	12,9	3,7	19,5	17,9	5,6	7,9	2,0	0,8
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	4,0	4,3	5,5	2,5	2,5	2,6	5,7	8,4	10,1
zaměstnanci v ozbrojených silách	0,3	0,1	0,0	0,5	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
nezjištěno	9,7	15,9	30,6	10,0	14,1	29,8	9,3	19,8	31,8

Hodnotíme-li strukturu zaměstnaného obyvatelstva Ústeckého kraje podle dosaženého vzdělání, zhruba dvě pětiny ze zaměstnaných celkem i ve věkové skupině osob 60–64letých uvedly při sčítání 2011 jako nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské vzdělání bez maturity. U osob starších byl tento podíl nižší. Druhá nejpočetnější skupina měla úplné střední vzdělání s maturitou. Třetí nejvyšší podíl zaměstnaných měl vysokoškolské vzdělání.

Složení zaměstnaných podle stupně dosaženého vzdělání je odlišné podle pohlaví. Pro muže byl zjištěn nejvyšší podíl středoškoláků bez maturity včetně vyučených, v odstupu následuje úplné střední vzdělání s maturitou. U žen byly oba zmíněné druhy vzdělání zastoupeny vyrovnaněji. Vyššího odborného vzdělání dosáhlo větší procento žen, více než dvojnásobně proti mužům. Vyšší podíl vysokoškoláček než vysokoškoláků můžeme nalézt u zaměstnaných celkem a věkové skupině 60–64letých, u osob 65 a starších se jedná převážně o muže vysokoškoláky.

Tab. 2.6 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
				muži			ženy		
	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	**325 987**	**14 245**	**5 797**	**177 710**	**9 761**	**3 532**	**148 277**	**4 484**	**340 232**
v tom (%):									
bez vzdělání	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4	0,0
základní vč. neukončeného	8,9	9,8	10,6	7,7	8,4	5,5	10,3	12,7	0,1
střední vč. vyučení (bez maturity)	39,4	40,3	28,8	46,6	47,4	31,9	30,8	24,8	0,2
úplné střední (s maturitou)	33,8	27,8	27,2	30,1	24,3	27,4	38,3	35,3	0,2
nástavbové a vyšší odborné	4,7	5,6	8,2	3,1	4,0	7,8	6,5	9,2	0,1
vysokoškolské	12,2	15,4	23,8	11,5	14,9	26,5	13,2	16,5	0,1
nezjištěno	0,8	0,9	1,1	0,8	0,8	0,7	0,7	1,0	0,0

Zaměstnanost seniorů v Ústeckém kraji ve věkové skupině 60–64 let v přepočtu na počet obyvatel stejného věku (23,5 %) a 65 let a starších (9,7 %) byla v porovnání s ostatními kraji šestá nejnižší. Nejvyšší zaměstnanost seniorů 60–64letých byla v období sčítání v SO ORP Litoměřice (28,1 %), nejnižší pak ve správním obvodu Rumburk (17,1 %). Zaměstnanost ve věkové skupině 65–69 byla nejvyšší v SO ORP Ústí nad Labem (11,7 %), hranici 11 % překročila rovněž v obvodech Litoměřice a Žatec. Nejmenší zaměstnanost u osob 65–69 let byla ve správních obvodech Rumburk (6,5 %) a Podbořany (6,4 %).

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

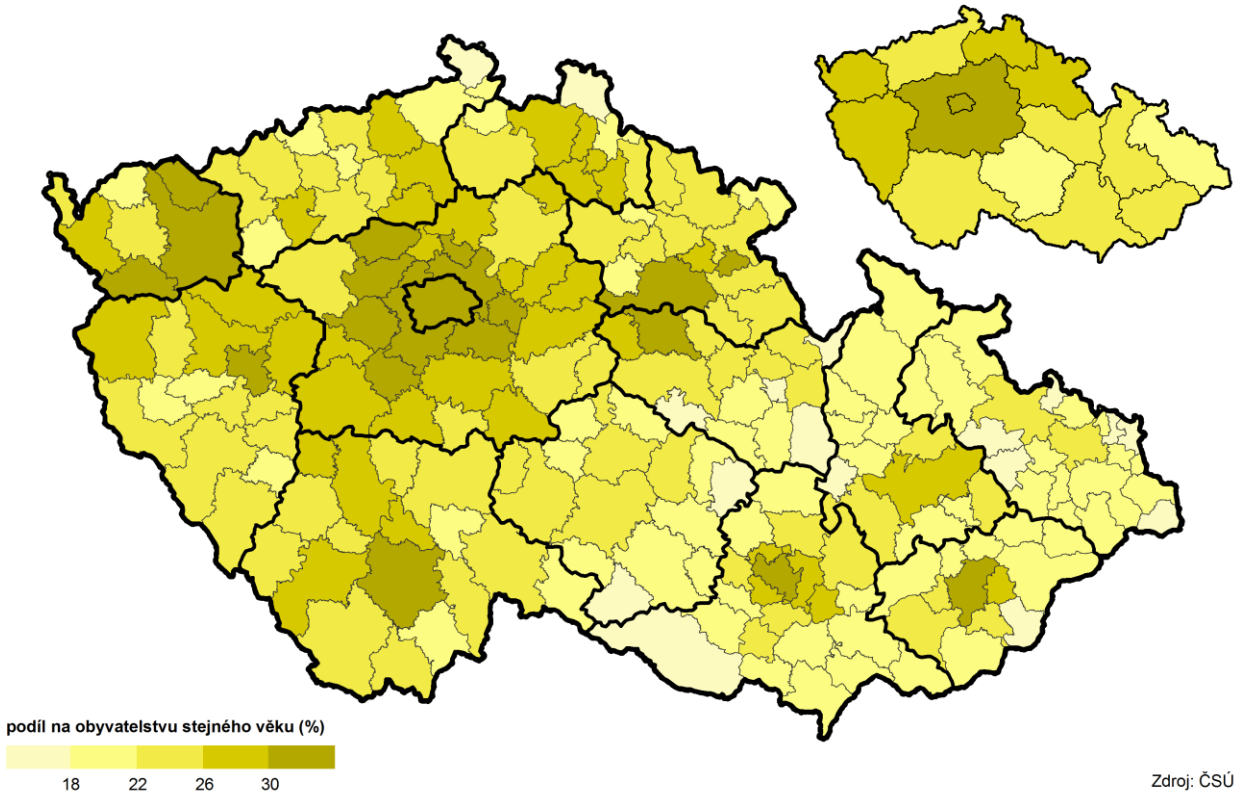

Zdroj: ČSÚ

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

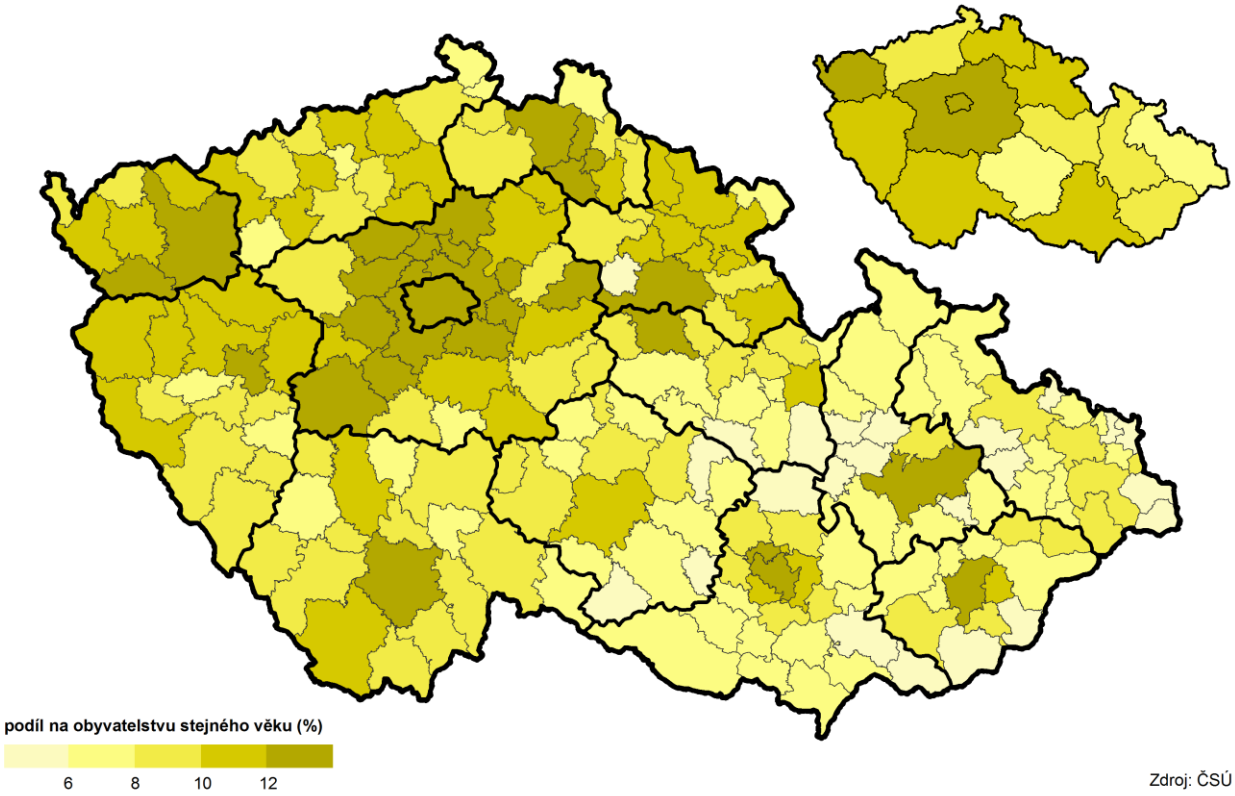

Zdroj: ČSÚ

Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

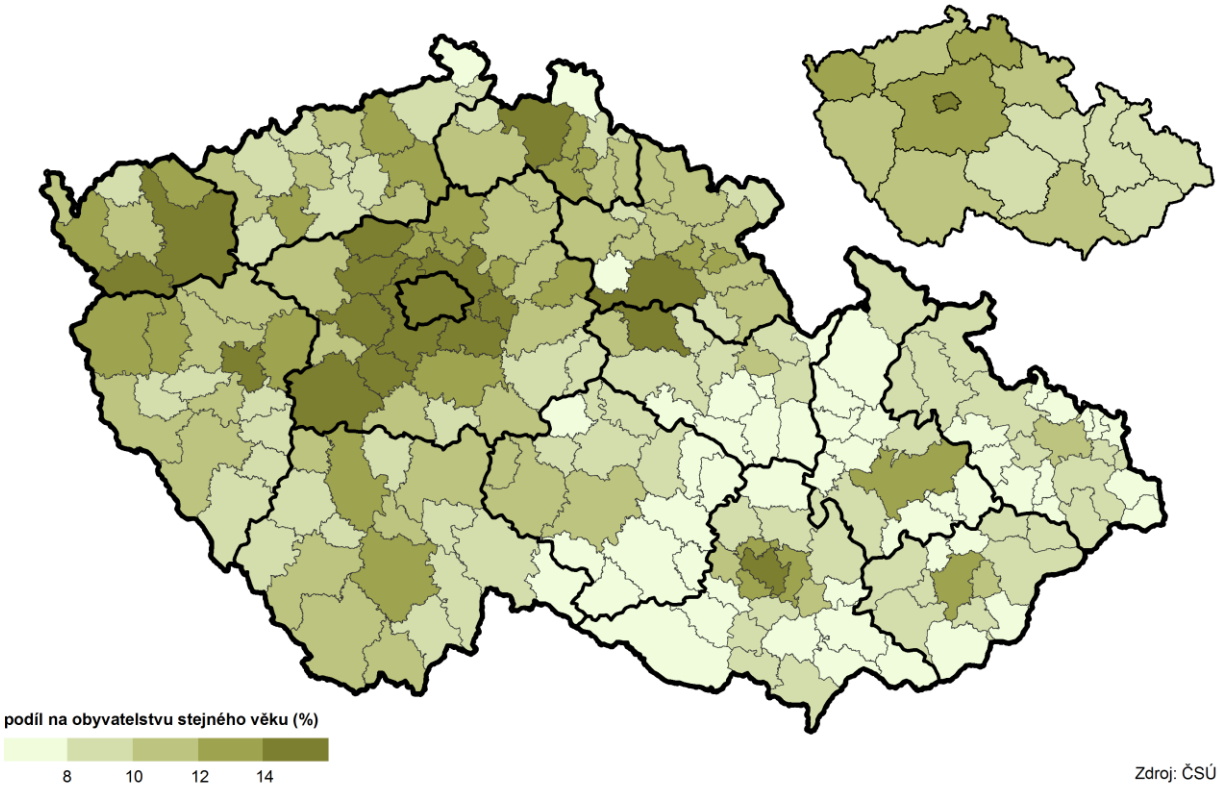

Zdroj: ČSÚ

Podíl pracujících důchodců v obou uváděných věkových skupinách (v předchozím a následujícím kartogramu) byl v porovnání s ostatními kraji šestý nejnižší. Nejvyšší podíl pracujících důchodců v obou věkových skupinách se nacházel ve správním obvodu Litoměřice (12,3 % ve věku 60–69 let, 5,7 % ve věku 65 a více let). Nejnižší podíl pracujících důchodců ve věkové skupině 60–69 let byl v SO ORP Rumburk (7,2 %), ve věkové skupině 65letých a starších se nacházel v ORP Podbořany (2,7 %).

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

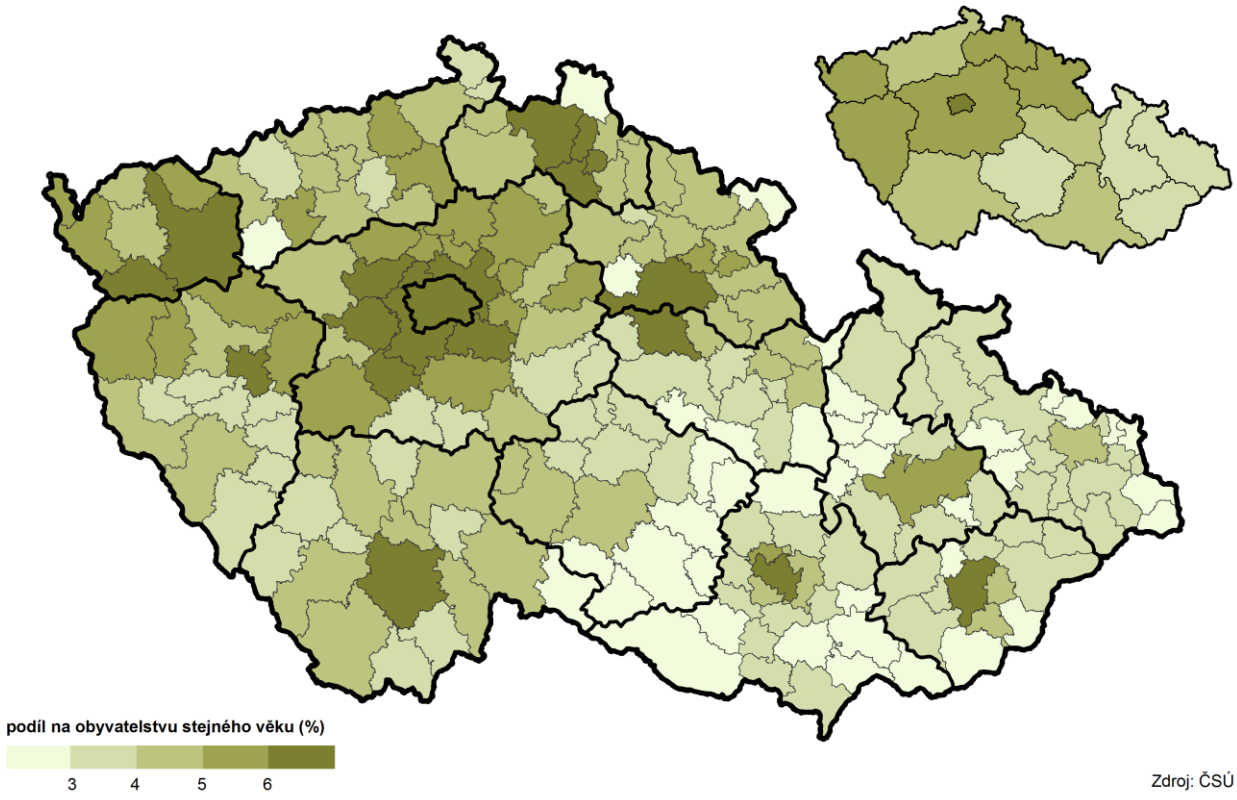

Zdroj: ČSÚ

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Údaje o domácnostech byly zjišťovány ve Sčítání lidu, domů a bytů. Osoby žijící v jednom bytě zaznamenali příbuzenské a jiné vztahy v rámci domácnosti. Domácnosti jsou tvořeny osobami se společným místem obvyklého pobytu. **Bytovou domácnost** tvoří osoby žijící společně v jednom bytě. **Hospodařící domácnost** tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Zpravidla domácnosti, které spolu bydlí, spolu také hospodaří.

Za domácnosti seniorů jsou považovány všechny hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, domácností jednotlivce nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých je osoba v čele ve věku 65 a více let.

Struktura domácností

Podle výsledků sčítání v roce 2011, bylo v Ústeckém kraji zjištěno 352 346 hospodařících domácností, z toho více než pětinu tvořily domácnosti seniorů (77 949). Ve struktuře domácností seniorů byly z více než 51 % zastoupeny domácnosti jednotlivce, druhou nejpočetnější skupinou byly domácnosti seniorů tvořené 1 úplnou rodinou (40,1 %), 1 neúplná rodina zaujímala 7,5 % a domácnost prarodiče s vnoučetem byla v Ústeckém kraji zastoupena pouze 1,1 %.

Tab. 3.1 Hospodařící domácnosti seniorů*) podle typu domácnosti v Ústeckém kraji

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom:			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	**77 949**	**31 274**	**5 809**	**40 006**	**860**
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) 1):					
všichni členové jsou pracující důchodci	2,3	1,0	0,1	3,6	x
všichni členové jsou nepracující důchodci	77,7	71,5	17,2	93,0	2,1
Počet členů domácnosti	123 366	68 426	12 930	40 006	2 004
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,2	2,2	1,0	2,3

*) Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

1) Počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce.

V hospodařících domácnostech celkem žilo v Ústeckém kraji v průměru 2,2 členů, v domácnostech seniorů byl průměrný počet členů domácnosti nižší o 0,6 člena.

Z hlediska ekonomické aktivity členů domácnosti byli ve více než třech čtvrtinách domácností seniorů všichni nepracující důchodci.

Postavení mužů a žen ve věku 65 a více let v domácnosti znázorňuje následující graf. Muži ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji žijí ze dvou třetin (65,7 %) v sezdaném nebo nesezdaném páru, tento podíl je o 1,6 p.b. nižší než v celé ČR. Zhruba pětinu v kraji (20,7 %) tvoří domácnost jednotlivce, podíl je o 2,2 p.b. vyšší než republikový průměr a je třetí nejvyšší po Karlovarském kraji a po Hl. m. Praze. Zbývající formy postavení mužů seniorů v domácnosti - další osoba v domácnosti, osamělý rodič a osoba v zařízení se v kraji pohybují v rozpětí 2,1 až 2,9 %.

Více než dvě pětiny (42,9 %) žen ve věku 65 a více let v kraji žije v domácnosti jednotlivce. Podíl je o 2,2 p.b. vyšší než republikový průměr a je nejvyšší v mezikrajovém srovnání. Třetinu (32,7 %) tvoří ženy v sezdaném nebo nesezdaném páru, proti průměru republiky je zastoupení o 1,5 p.b. nižší. Jako osamělý rodič žije 6,8 % žen seniorek, tj. o 1,3 p.b. méně než v celé ČR. V porovnání s ostatními kraji se jedná o nejnižší podíl. Další osoba v domácnosti a osoba v zařízení je zastoupena zhruba 5 %. V mezikrajovém srovnání je podíl žen žijících jako další osoba v domácnosti v Ústeckém kraji (spolu s Hl. m. Prahou) nejnižší, zatímco u osob v zařízení se jedná o nejvyšší podíl mezi kraji.

Graf 3.1 Osoby ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji podle postavení v domácnosti, pohlaví a věku podle SLDB 2011

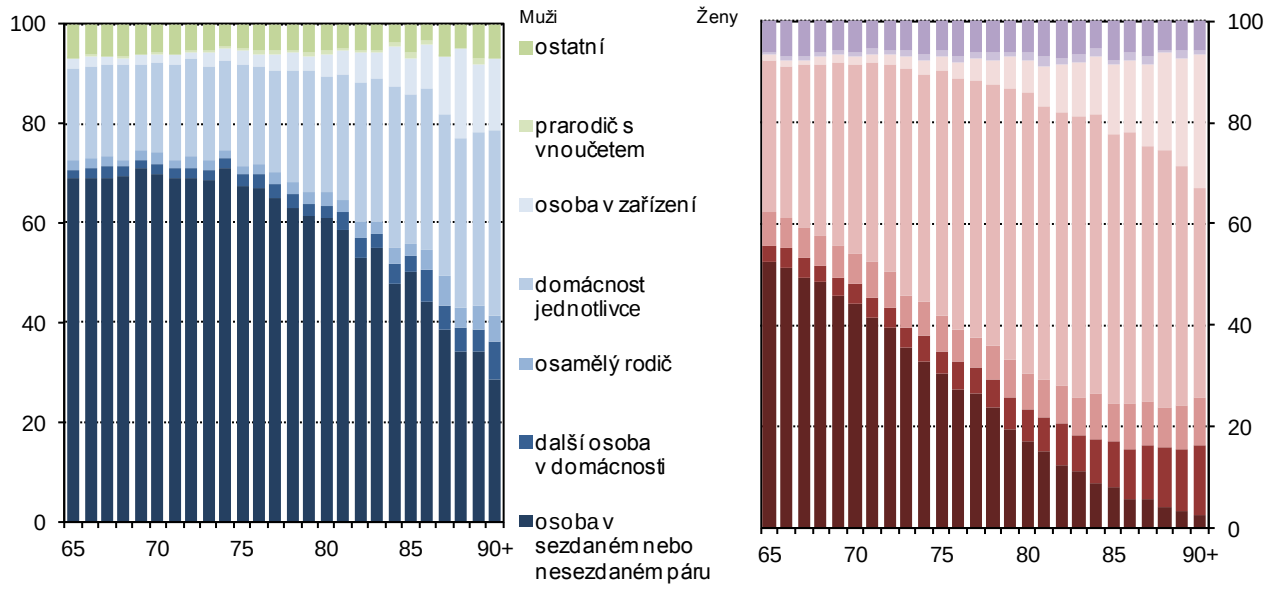

Naprostá většina domácností seniorů žila v bytech (99,3 %), pouze 529 domácností (0,7 %) žilo v objektech mimo byty (mobilní nebo nouzové obydlí, rekreační chaty nebo chalupy) a v zařízeních (svobodárny, domovy důchodců, penziony pro seniory, dětské domovy, ústavy sociální péče, ubytovny, studentské koleje, domovy mládeže, internáty, léčebny, sanatoria, kojenecké ústavy, lázeňské ústavy apod.). Z celkového počtu domácností seniorů bydlících v bytech žily téměř dvě třetiny v bytových domech, více než třetina v rodinných domech a zbývající 1,2 % žilo v ostatních budovách.

Tab. 3.2 Hospodařící domácnosti seniorů*) podle způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	**77 949**	**31 274**	**5 809**	**40 006**	**860**
v tom podle způsobu bydlení:					
bydlící v bytech	77 420	31 004	5 779	39 779	858
v tom podle druhu domu (%)					
v rodinných domech	34,7	41,6	41,4	28,5	32,8
v bytových domech	64,0	57,7	57,8	69,8	66,9
v ostatních budovách	1,2	0,7	0,8	1,7	0,3
bydlící mimo byty	414	165	20	227	2
bydlící v zařízeních	115	105	10	-	-

*) Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Domácnosti seniorů tvořené úplnou rodinou v čele s osobou ve věku 65 a více let představovali v Ústeckém kraji 19,9 % a v porovnání s ostatními kraji byla tato hodnota druhá nejnižší po Středočeském kraji (19,8 %). Mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje žila více než pětina domácností seniorů v úplné rodině v Litvínově (22,9 %), nejmenší podíl byl v Kadani (17,7 %).

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

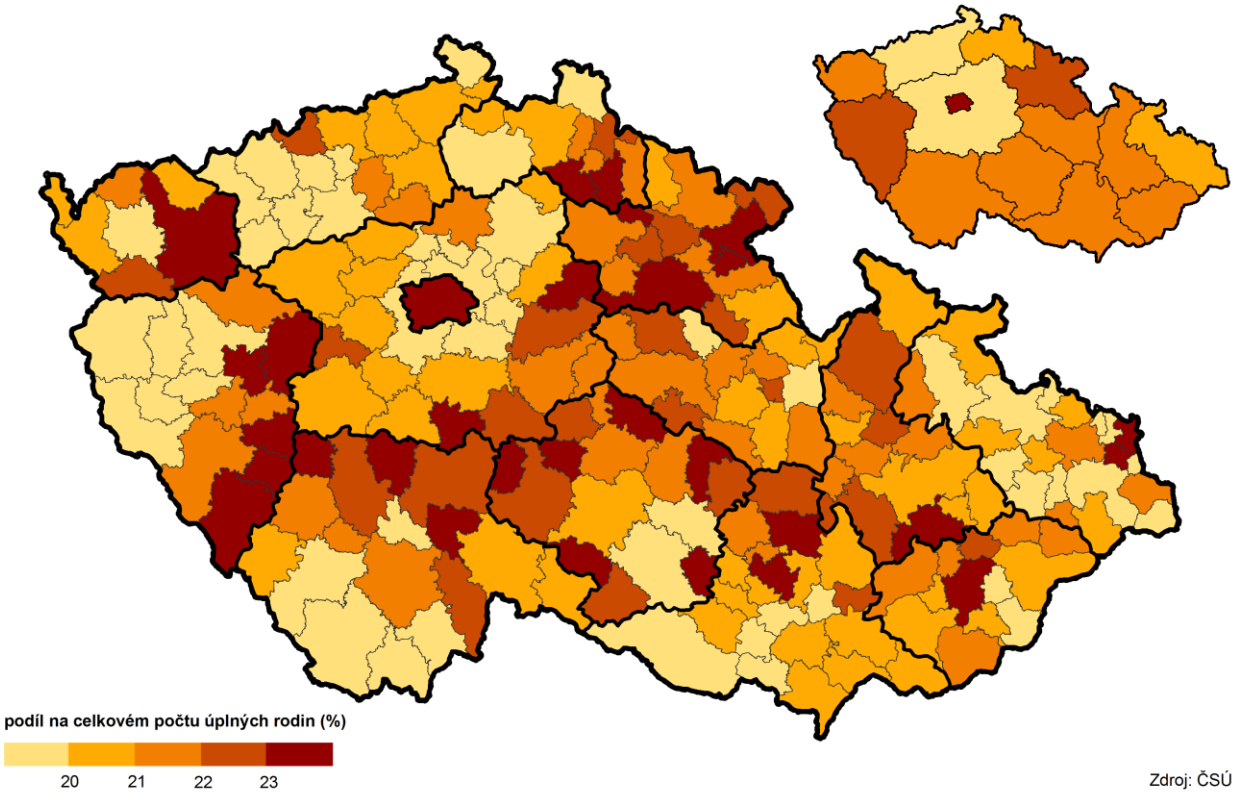

Zdroj: ČSÚ

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

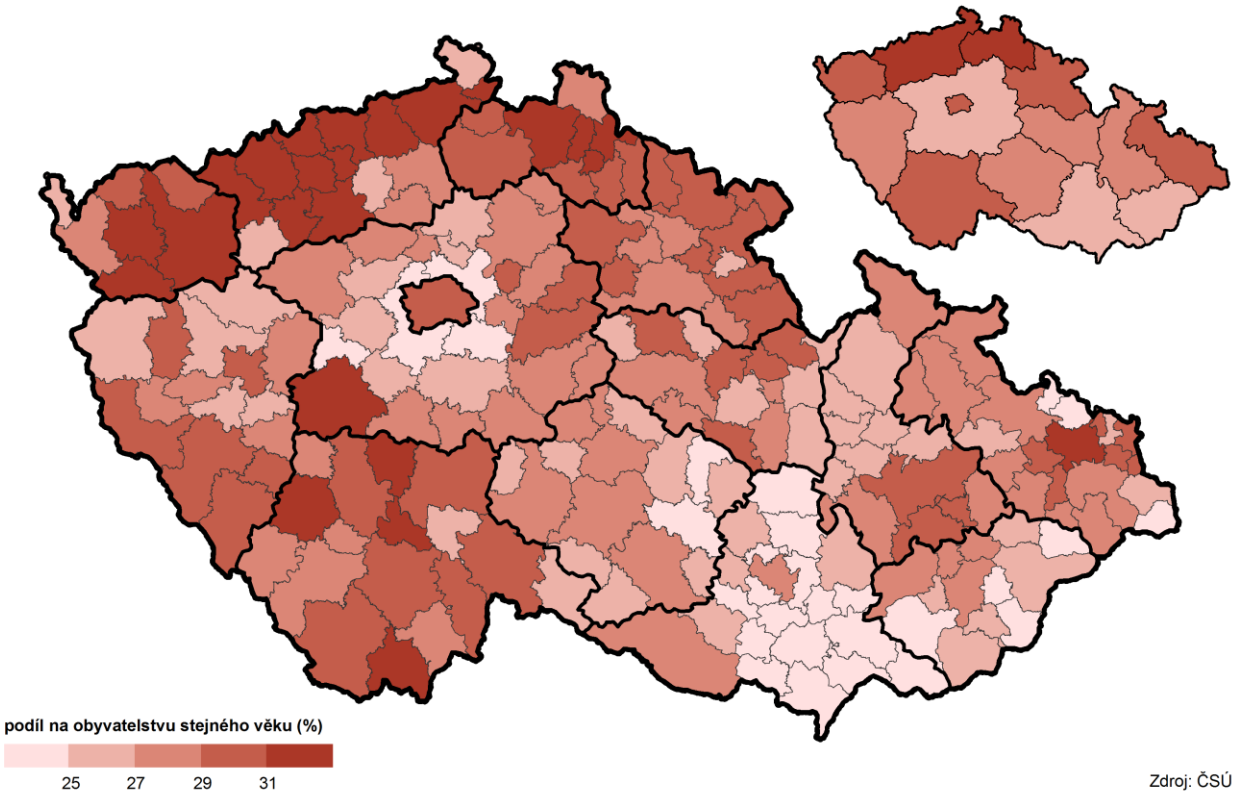

Zdroj: ČSÚ

Necelá třetina (31,5 %) osob ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji žila samostatně v bytě, tento podíl byl nejvyšší mezi všemi kraji republiky. Mezi správními obvody Ústeckého kraje je nejvyšší zastoupení osob žijících samostatně v bytě ve věku 65 a více let na celkovém počtu obyvatel stejného věku v SO ORP Roudnice nad Labem (39,2 %), nejnižší pak v SO ORP Chomutov (29 %).

Domácnosti jednotlivců

Podle výsledků sčítání v roce 2011 bylo v Ústeckém kraji zjištěno celkem 122 615 domácností jednotlivců, na celkovém počtu hospodařících domácností se podílely 34,8 %. Domácností seniorů jednotlivců bylo v kraji sečteno celkem 40 006, na počtu hospodařících domácností seniorů se tato skupina podílela 51,3 %. Na celkovém počtu hospodařících domácností jednotlivců v kraji se domácnosti seniorů jednotlivců podílely 32,6 %.

Tab. 3.3 Hospodařící domácnosti seniorů*) jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let celkem	v tom			ve věku 65 a více let celkem	v tom		
		65–69	70–74	75 a více		65–69	70–74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	**9 798**	**3 548**	**2 315**	**3 935**	**30 208**	**7 424**	**6 925**	**15 859**
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	8,7	11,9	10,5	4,7	2,5	3,7	2,8	1,9
ženatý, vdaná	17,1	21,0	19,0	12,4	3,8	7,4	4,8	1,6
rozvedený, rozvedená	27,7	41,0	30,4	14,1	17,1	30,0	18,8	10,3
ovdovělý, ovdovělá	46,4	25,9	40,0	68,6	76,6	58,9	73,6	86,2
z toho způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	89,6	87,7	89,2	91,5	93,9	92,9	94,0	94,3
domácností	9,2	10,6	9,6	7,7	5,8	6,5	5,7	5,4
mimo byty	1,2	1,7	1,2	0,8	0,4	0,6	0,3	0,3

*) Domácnosti s osobou ve věku 65 a více let.

Z celkového počtu hospodařících domácností seniorů jednotlivců zaujímaly 75,5 % ženy. Více než polovina žen (52,5 %) byla ve věku 75 a více let a více než tři čtvrtiny žen z celkového počtu žen ve věku 65 a více let tvořily ovdovělé ženy. U mužů seniorů bylo rozdělení do věkových skupin vyrovnanější než u žen, přesto nejpočetnější skupinu tvořili muži ve věku 75 a více let (40,2 %). I u mužů byla nejpočetnější skupina ovdovělých (více než 46 %). Nejvíce seniorů jednotlivců mužů i žen žilo samostatně v bytě. Podíl u obou pohlaví byl v kraji vyšší než republikový průměr (u mužů o 0,2 p.b., u žen o 1,2 p.b.).

Graf 3.2 Domácnosti jednotlivců seniorů v Ústeckém kraji podle pohlaví, věku a podle počtu hospodařících domácností v bytě podle SLDB 2011

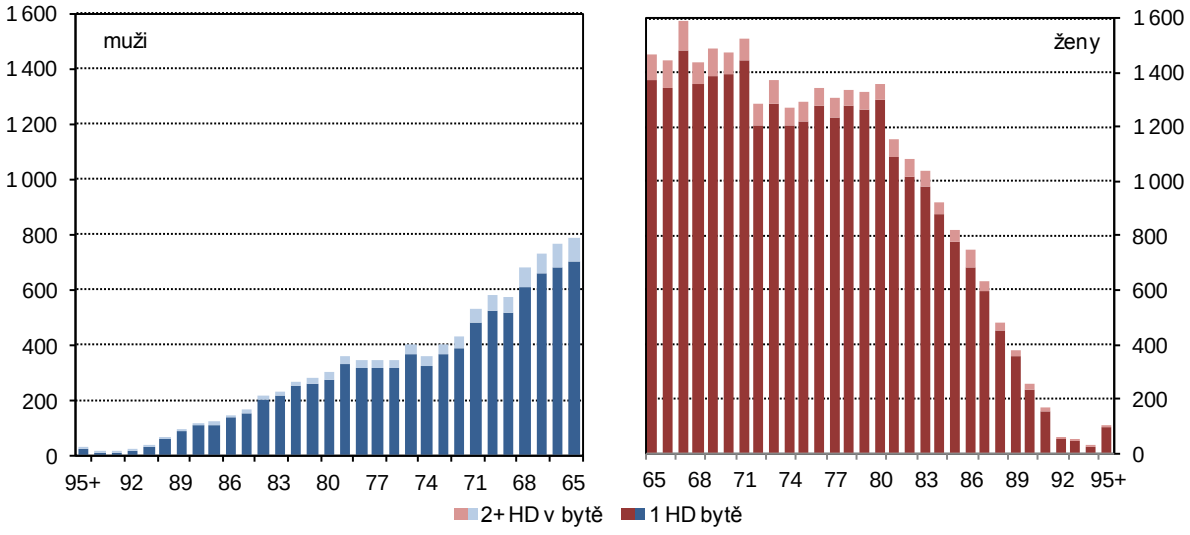

V rámci domácností jednotlivců seniorů převažovaly domácnosti tvořené 1 hospodařící rodinou, a to jak u mužů, tak u žen.

Graf 3.3 Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech v Ústeckém kraji podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

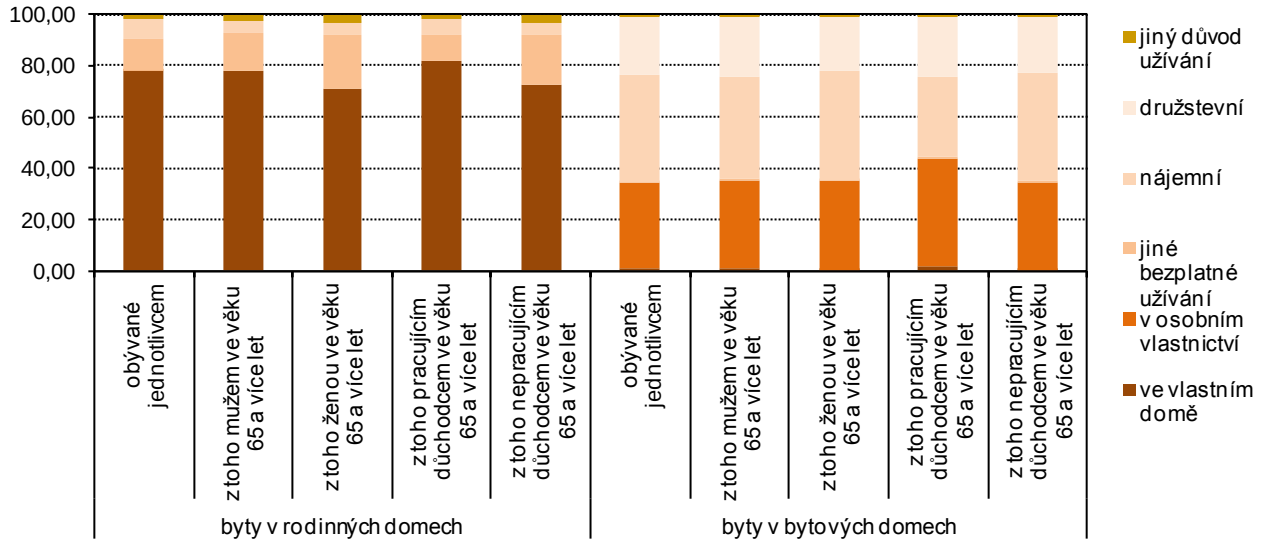

Z celkového počtu domácností seniorů jednotlivců bydlících v bytech žilo téměř 70 % v bytových domech. Z hlediska právního důvodu užívání bytu převažovalo v rodinných domech bydlení ve vlastním domě, v bytových domech převažovalo u většiny ukazatelů bydlení v nájemních bytech, výjimkou byli pouze pracující důchodci ve věku 65 a více let, kteří bydleli převážně v bytě v osobním vlastnictví.

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

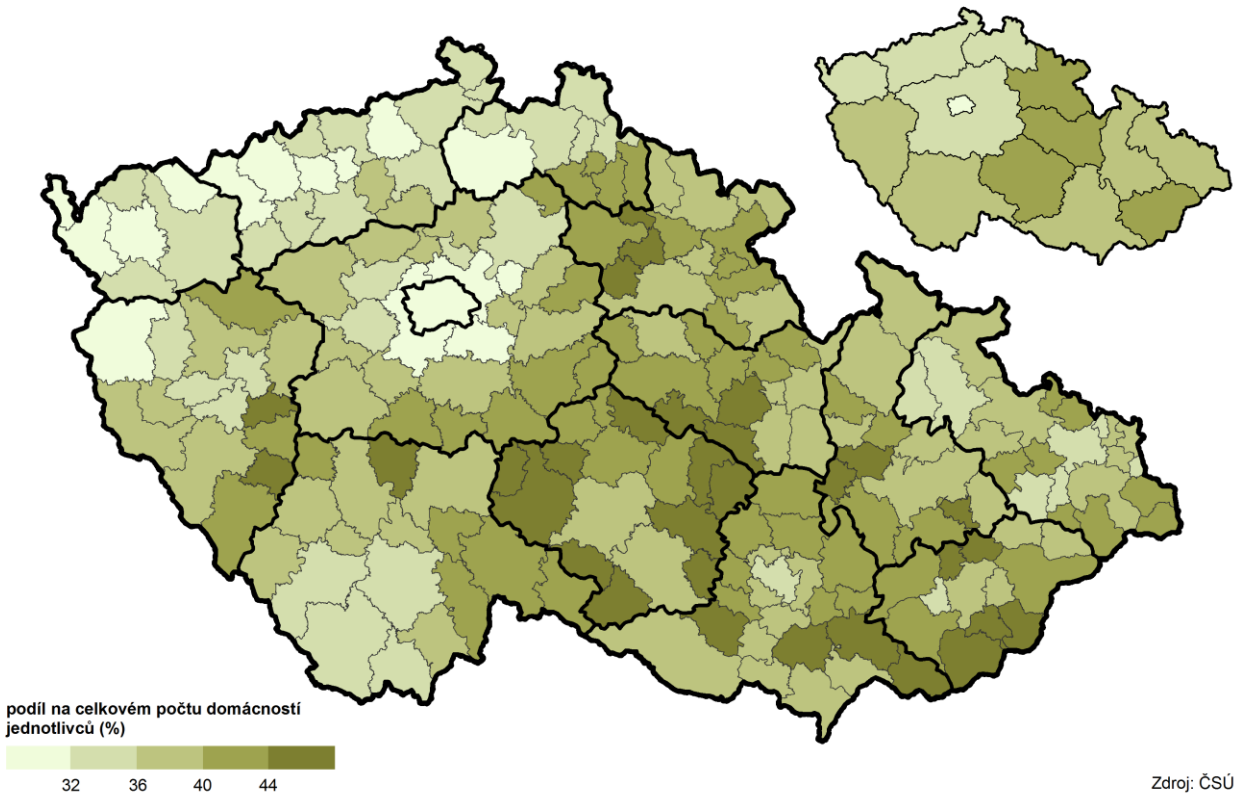

Zdroj: ČSÚ

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

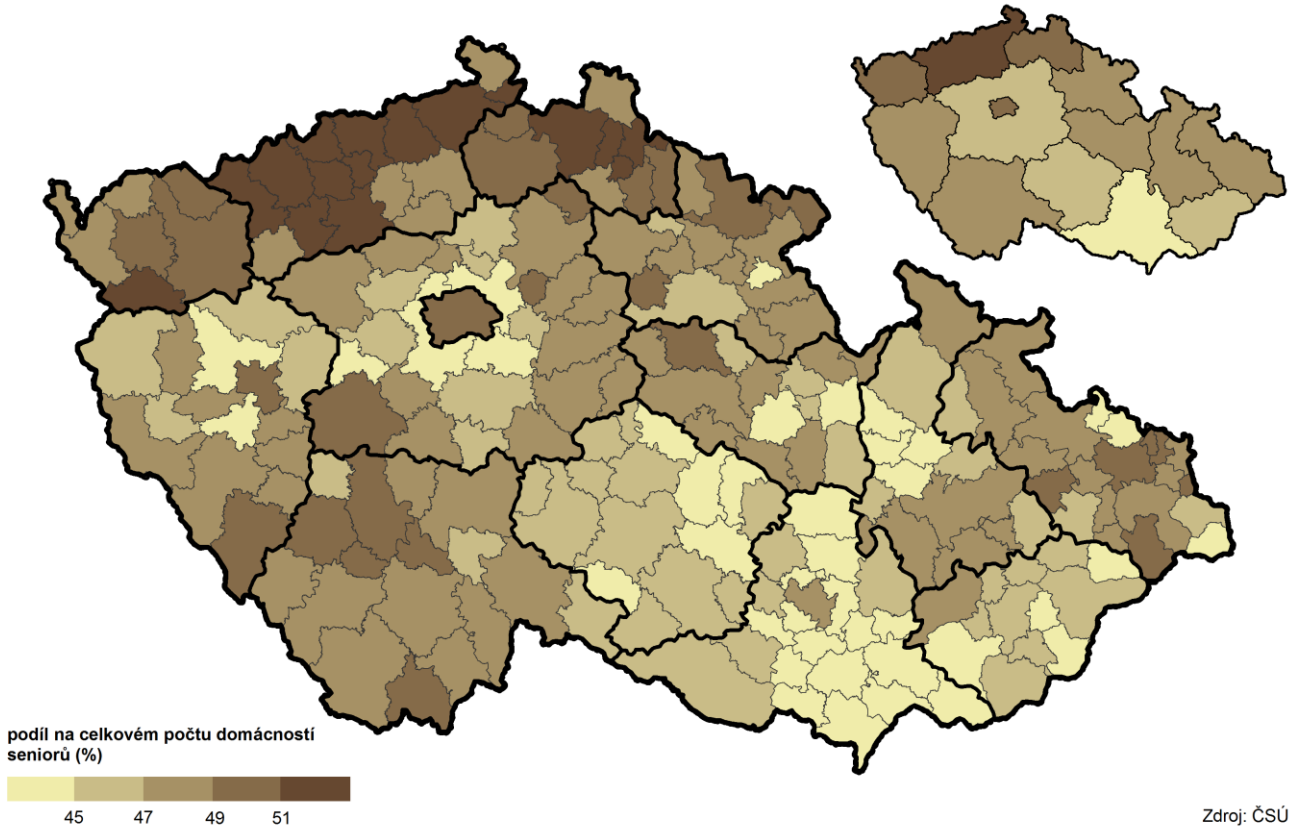

Zdroj: ČSÚ

Bydlení seniorů

Z celkového počtu hospodařících domácností seniorů v Ústeckém kraji jich 77 420 (99,3 %) obvykle bydlelo v bytech, zbývající část mimo byty nebo v zařízeních. Více než polovina (51,4 %) domácností seniorů bydlících v bytě byli domácnosti jednotlivců, druhá v pořadí byla 1 úplná rodina (40 %), 1 neúplná rodina žijící v bytě byla zastoupena 7,5 % a domácnost prarodiče s vnoučetem představovala 1,1 % z celkového počtu domácností seniorů. Naprostá většina domácností seniorů žila ve standardních bytech, a to u všech typů domácností.

Z pohledu právního důvodu užívání bytu převažovalo u domácností seniorů celkem i ve většině typů domácností bydlení ve vlastním domě, s výjimkou domácností jednotlivců, které bydlely nejčastěji v nájemních bytech. Více než pětina domácností seniorů celkem měla byty v osobním vlastnictví nebo žila v nájemních bytech. Více než sedmina domácností obývala družstevní byty a více než 4 % domácností měla jiné než bezplatné užívání bytu.

Z celkového počtu domácností seniorů bydlících v bytech byla více než pětina domácností vybavená počítačem s internetem, z toho nejvyšší podíl, téměř třetina, byla u domácností prarodiče s vnoučetem a u domácností tvořených 1 úplnou rodinou. Nejnižší podíl vidíme u domácností jednotlivce. Necelá tři procenta domácností seniorů byla vybavena počítačem, ale bez internetu a zbývající část domácností nebyla vybavená počítačem.

Tab. 3.4 Domácnosti seniorů*) bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	**77 420**	**31 004**	**5 779**	**39 779**	**858**
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	94,0	96,6	92,1	92,2	98,1
byty se sníženou kvalitou	4,4	2,5	5,8	5,6	1,4
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	27,5	35,7	35,0	19,9	27,5
v osobním vlastnictví	23,6	25,2	22,0	22,6	24,6
jiné bezplatné užívání bytu	4,4	3,5	1,8	5,4	2,9
nájemní	24,4	18,0	21,0	29,8	29,8
družstevní	13,7	13,5	12,6	14,1	13,2
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	5,9	2,2	3,9	9,2	2,9
2	18,5	10,6	13,6	25,3	22,1
3	31,7	31,9	30,1	31,8	34,6
4	23,9	32,0	26,0	17,3	24,6
5 a více	13,6	19,3	18,0	8,4	13,6
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	20,7	31,5	27,4	11,0	32,1
počítač bez internetu	2,7	3,6	3,9	1,8	4,2

*) Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností.

Z následujícího grafu je patrné, že byty ve vlastním domě převažovaly u úplných rodin celkem i u rodin se seniorem v čele domácnosti, nejvyšší podíl zaujímaly i u neúplných rodin v čele s osobou 65 a víceletou. Převažujícím způsobem bydlení u domácností jednotlivců a neúplných rodin celkem byly nájemní byty.

Graf 3.4 Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Ústeckém kraji podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

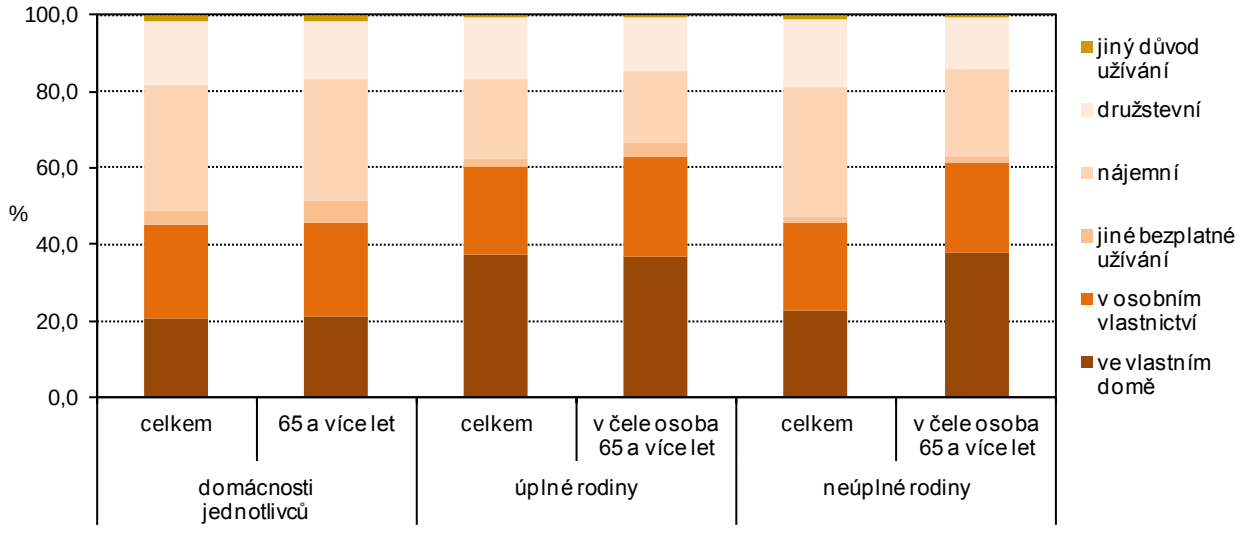

Z pohledu velikosti bytu žil nejvyšší podíl domácností, necelá třetina, ve třípokojových bytech, necelá čtvrtina v bytech se 4 pokoji. Nejnižší podíl domácností seniorů obývala jednopokojový byt.

Tab. 3.5 Domácnosti seniorů*) bydlící v bytech podle počtu obytných místností

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	**77 420**	**5,9**	**18,5**	**31,7**	**23,9**	**13,6**
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	31 004	2,2	10,6	31,9	32,0	19,3
1 neúplná rodina	5 779	3,9	13,6	30,1	26,0	18,0
domácnost jednotlivce	39 779	9,2	25,3	31,8	17,3	8,4
z nich žijící samostatně v bytě	73 161	6,1	18,8	32,2	23,9	12,5
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	29 739	2,2	10,9	32,5	32,3	18,3
1 neúplná rodina	5 473	4,0	13,8	30,6	26,0	17,1
domácnost jednotlivce	37 141	9,5	25,9	32,3	16,7	7,2

*) Domácnocti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

Více než třetina domácností seniorů bydlících v bytech obývala větší byty, kde na 1 osobu připadalo 40 a více m^2, u domácností jednotlivců se jednalo o více než polovinu domácností. Druhou nejrozšířenější skupinou byly byty s 20 až 29,9 m^2 na osobu.

Tab. 3.6 Domácnosti seniorů*) bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m^2 na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	**77 420**	**2,6**	**11,8**	**24,4**	**17,9**	**34,3**
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	31 004	3,6	16,3	38,2	21,3	14,5
1 neúplná rodina	5 779	5,6	17,5	31,0	18,1	15,1
domácnost jednotlivce	39 779	1,3	7,1	12,5	15,2	53,1
z nich žijící samostatně v bytě	73 161	2,0	10,5	24,4	18,2	35,9
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	29 739	3,1	15,2	38,7	22,0	15,0
1 neúplná rodina	5 473	4,8	16,5	31,5	18,7	15,8
domácnost jednotlivce	37 141	0,6	5,4	11,6	15,3	56,1

*) Domácnocti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let.

Graf 3.5 Průměrná obytná plocha bytů obývaných domácnostmi seniorů v Ústeckém kraji podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu podle SLDB 2011

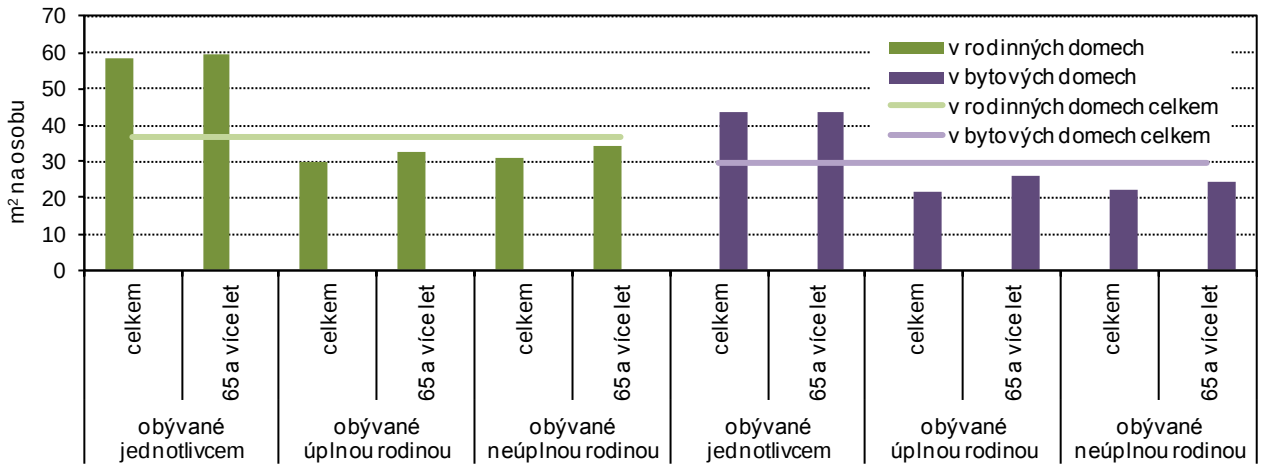

Graf 3.6 Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Ústeckém kraji, podle typu domácnosti, druhu domu a obytné plochy v m2 na osobu podle SLDB 2011

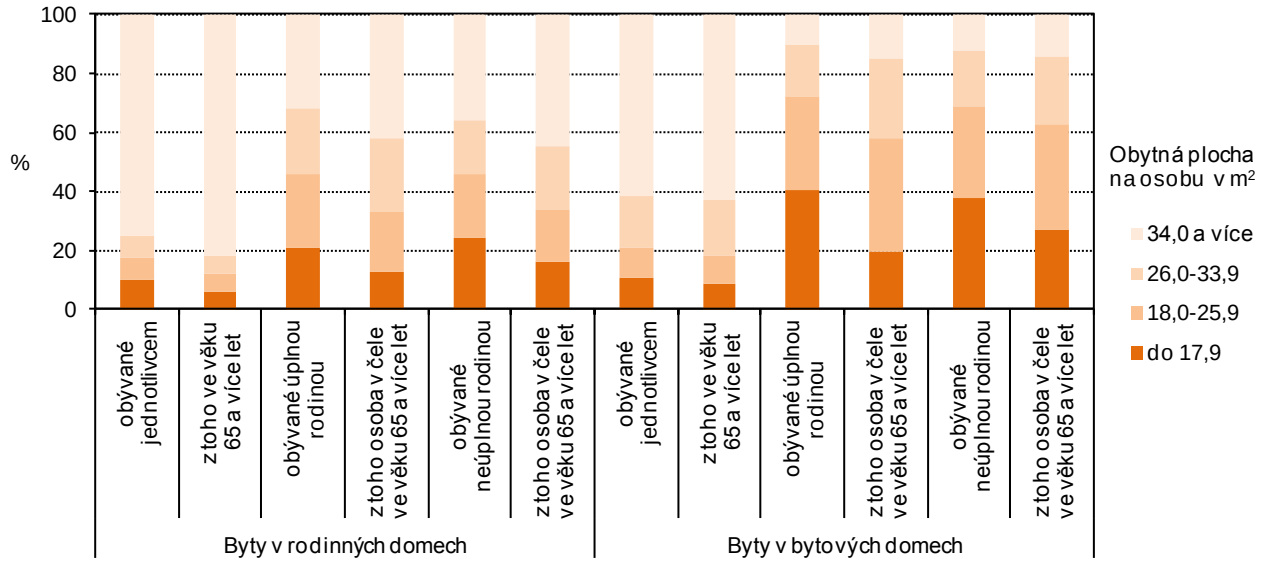

4. Zdravotní péče

Zdrojem dat uváděných v této kapitole jsou publikace Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) – Zdravotnické ročenky krajů a ČR a Činnost zdravotnických zařízení ve vybraných oborech zdravotní péče za příslušné roky.

Zdravotní stav

Jak vyplynulo z první kapitoly této publikace, nejčastější příčinou úmrtí nejen v Ústeckém kraji jsou nemoci oběhové soustavy Jednou ze součástí tohoto typu onemocnění jsou **hypertenzní nemoci**. Z následující tabulky i grafu je patrné, že počet pacientů v Ústeckém kraji s touto nemocí neustále stoupá, podíl osob ve věku 65 a více let na celkovém počtu pacientů s hypertenzní nemocí se mezi roky 2009 a 2013 zvýšil o 1,4 p.b. Celkový počet pacientů s **ischemickou nemocí srdeční** zaznamenal v Ústeckém kraji v roce 2013 mírný meziroční pokles (o 4 %), mírně se snížil podíl seniorů na celkovém počtu pacientů (o 0,6 p.b.). Příznivější vývoj jsme v posledním sledovaném roce zaznamenali i u **cévních nemocí mozku**, pokles o 3,9 %. Z uváděných dat vyplývá, že cévní nemoci mozku jsou častější u pacientů ve vyšších věkových skupinách, od roku 2011 se však jejich podíl na celkovém počtu pacientů postupně snižuje.

Tab. 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé celkem a ve věku 65 a více let v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
	Pacienti s chronickým onemocněním				
hypertenzní nemoci (I10–I15)	125 231	131 727	137 998	144 706	148 722
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	59 478	60 148	59 494	60 690	58 248
cévní nemoci mozku (I60–I69)	23 363	22 283	22 475	22 615	21 742
	z toho ve věku 65 a více let (%)				
hypertenzní nemoci (I10–I15)	39,6	39,9	39,6	39,9	40,9
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	51,6	51,3	52,0	52,7	52,0
cévní nemoci mozku (I60–I69)	68,4	68,6	67,6	65,1	65,7

Graf 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocnění v evidenci praktického lékaře pro dospělé v Ústeckém kraji v letech 2009 až 2013

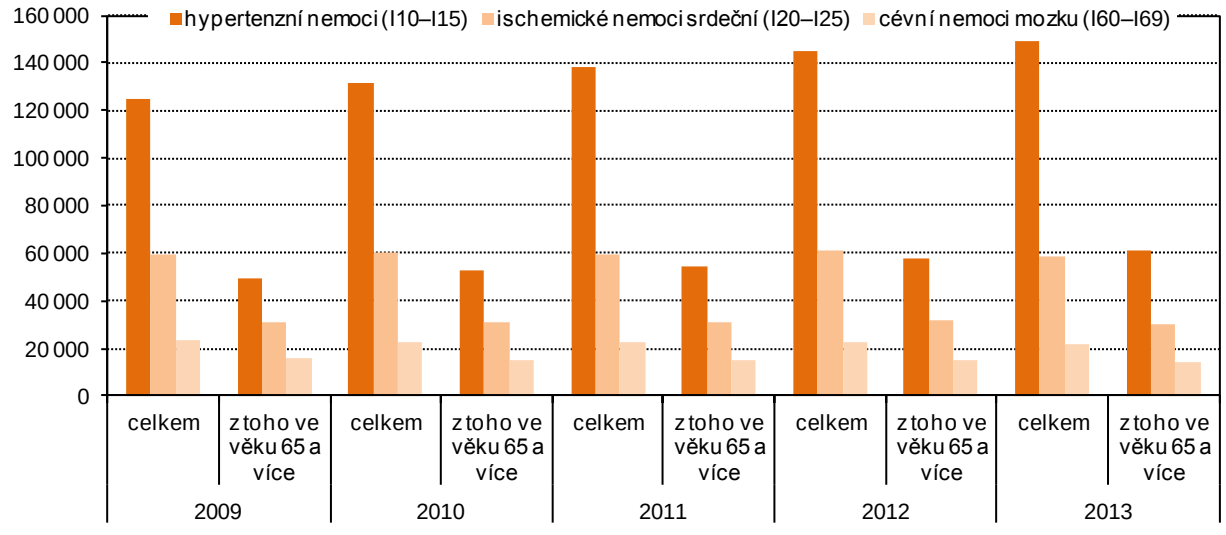

Druhou nejčastější příčinou úmrtí obyvatel České republiky i ve všech krajích republiky jsou novotvary. Nejčerstvější data o novotvarech jsou k dispozici za rok 2011. Ke dvouletému zpoždění dat dochází v důsledku dohledávání, ověřování a několikanásobné kontroly. Uváděná data jsou podle konečných údajů Národního onkologického registru ČR.

Vzhledem k tomu, že věk je jedním z hlavních rizikových faktorů zhoubného bujení, lze rostoucí počet hlášených případů zhoubných novotvarů (ZN) vysvětlit především stárnutím populace ČR (stoupá průměrný věk, respektive naděje dožití při narození). Dalšími možnými vlivy jsou vyšší výskyt fyzikálních a chemických karcinogenů (rostoucí znečištění životního prostředí), zlepšená diagnostika zhoubných novotvarů a celková kvalita lékařské péče, která znamená, že stále více osob se dožívá vyššího věku, kdy je riziko nádorového onemocnění nejvyšší. V rámci zlepšené diagnostiky mohou být příčinou vyššího počtu hlášených zhoubných novotvarů mimo jiné programy celoplošných onkologických screeningů.

V Ústeckém kraji bylo v roce 2011 evidováno celkem 6 273 pacientů, z toho bylo 3 090 mužů a 3 183 žen. Ve věkové skupině 65letých a starších bylo hlášeno celkem 3 454 pacientů, z toho 1 817 mužů a 1 637 žen. Podíl seniorů na celkovém počtu pacientů byl vyšší u mužů (58,8 %) než u žen (51,4 %).

Graf 4.2 Hlášená onemocnění novotvary (C00–D09) v Ústeckém kraji podle věkových skupin v roce 2011

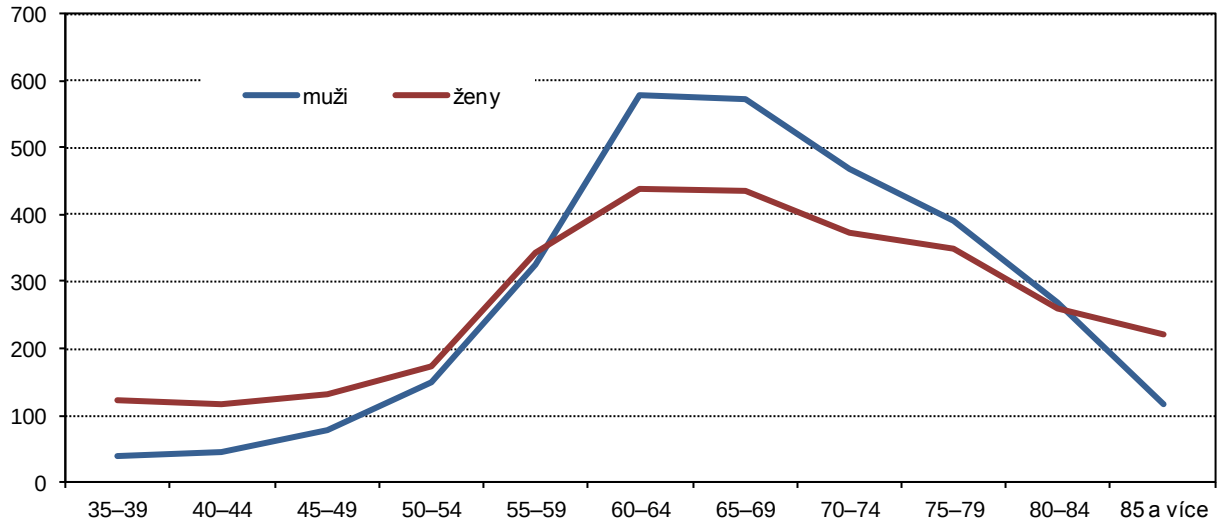

Nejvíce hlášených onemocnění na novotvary v roce 2011 u mužů i u žen jsme v Ústeckém kraji zaznamenali ve věkové skupině 60–69 let, potom postupně u obou pohlaví klesal.

Graf 4.3 Hlášená onemocnění novotvary v Ústeckém kraji a ČR podle pohlaví a věku v roce 2011 (na 100 000 obyvatel stejného věku)

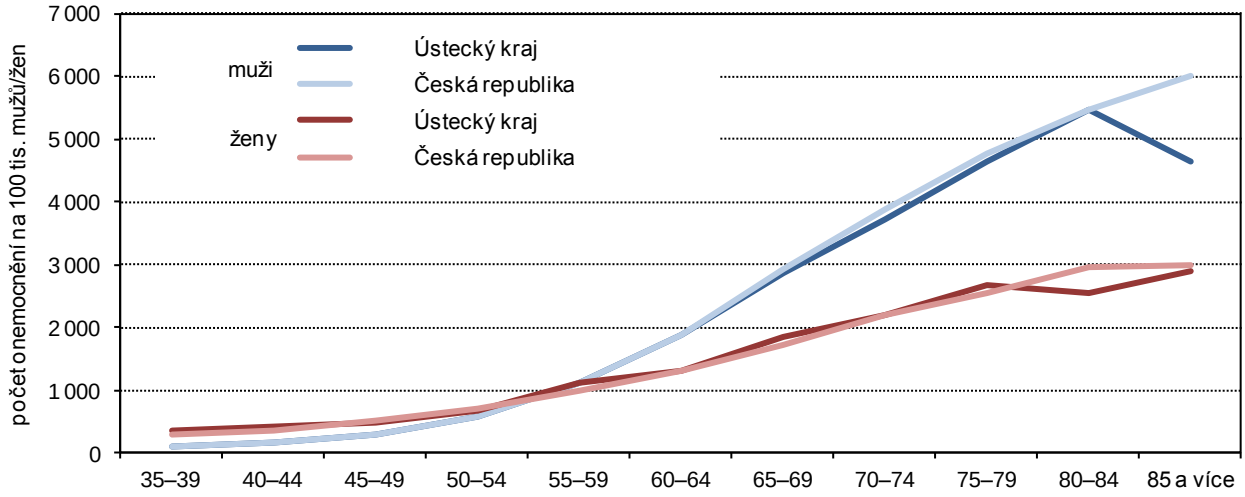

Porovnáním relativního ukazatele počtu nově hlášených onemocnění mužů a žen na 100 tisíc jedinců příslušného pohlaví vidíme v jednotlivých věkových skupinách obdobný vývoj jak v Ústeckém kraji, tak v ČR, rozdíl je u mužů ve věkové skupině 85 let a starších, kdy počet hlášených onemocnění v Ústeckém kraji poklesl, zatímco v ČR byl vyšší než ve věkové skupině 80–84 let. U žen tento rozdílný vývoj vidíme ve věkové skupině 80–84letých.

Graf 4.4 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc mužů v Ústeckém kraji v roce 2011

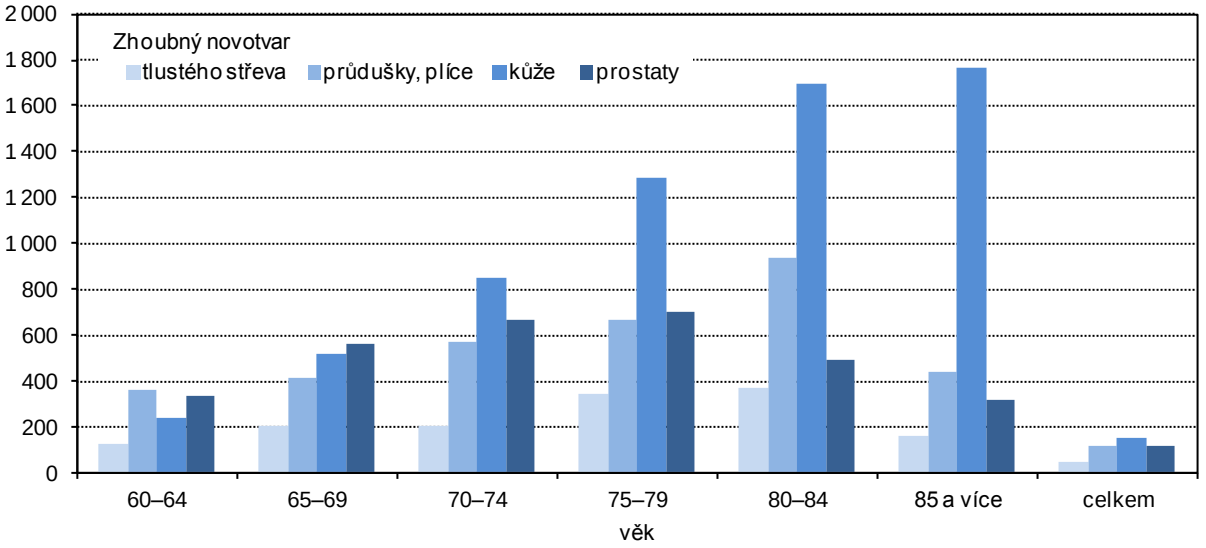

Nejčastějším onemocněním na zhoubné novotvary u mužů i u žen ve věku 70 a více let jsou zhoubné novotvary kůže. V nižších věkových skupinách převažují u mužů zhoubné nádory prostaty, plic a tlustého střeva. U žen se jedná o zhoubné nádory prsu, plic a tlustého střeva.

Graf 4.5 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc žen v Ústeckém kraji v roce 2011

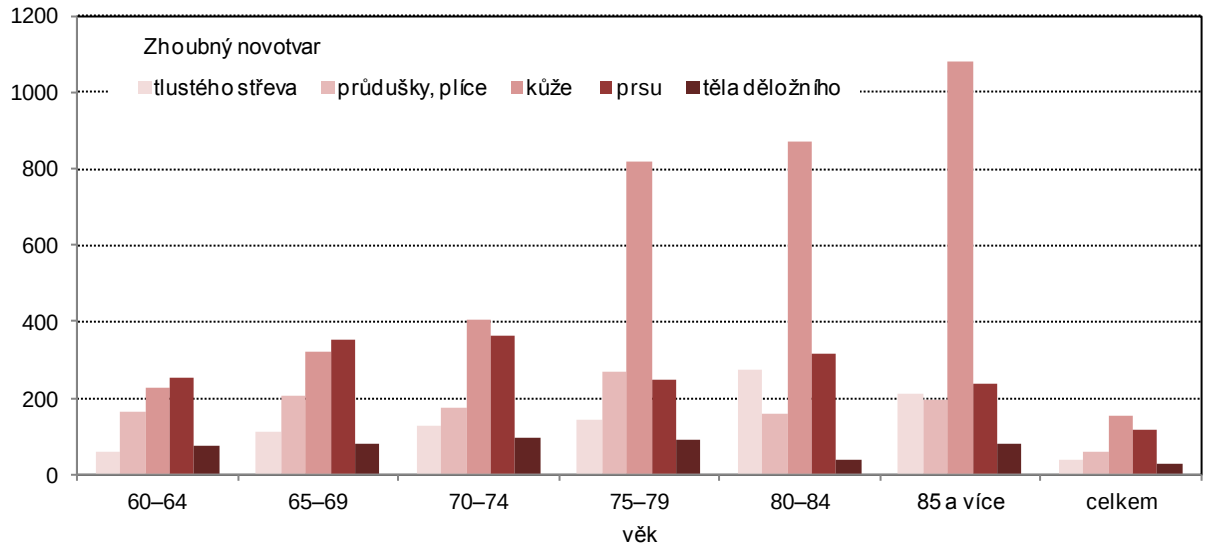

Podle publikace Novotvary 2010 ÚZIS, kde nalezneme nejvyšší výskyt zhoubných novotvarů do okresů, je patrné, že nejvíce případů ZN prostaty na 100 000 mužů (průměr 2006–2010) byl ze všech okresů Ústeckého kraje v okrese Ústí nad Labem (125,0–159,9 případů na 100 000 mužů). Nejvíce ZN průdušek, průdušnic a plic se vyskytoval v okresech Chomutov a Litoměřice ((109,7–119,9 případů na 100 000 mužů). ZN tlustého střeva a konečníku u mužů v rozmezí 100,0 až 129,9 případů zaznamenali v okresech Most a Chomutov. U žen mělo toto onemocnění nejvyšší výskyt (70,0–79,9 případů) v okrese Most.

Graf 4.6 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvary na 100 tisíc mužů v Ústeckém kraji v letech 2007 až 2011

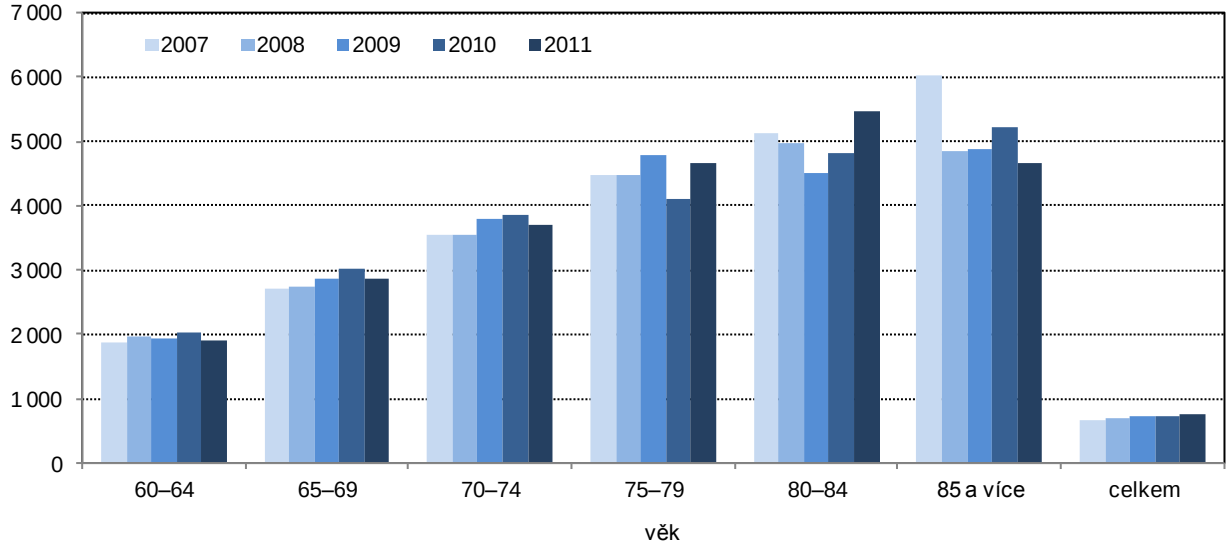

Graf 4.7 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvary na 100 tisíc žen v Ústeckém kraji v letech 2007 až 2011

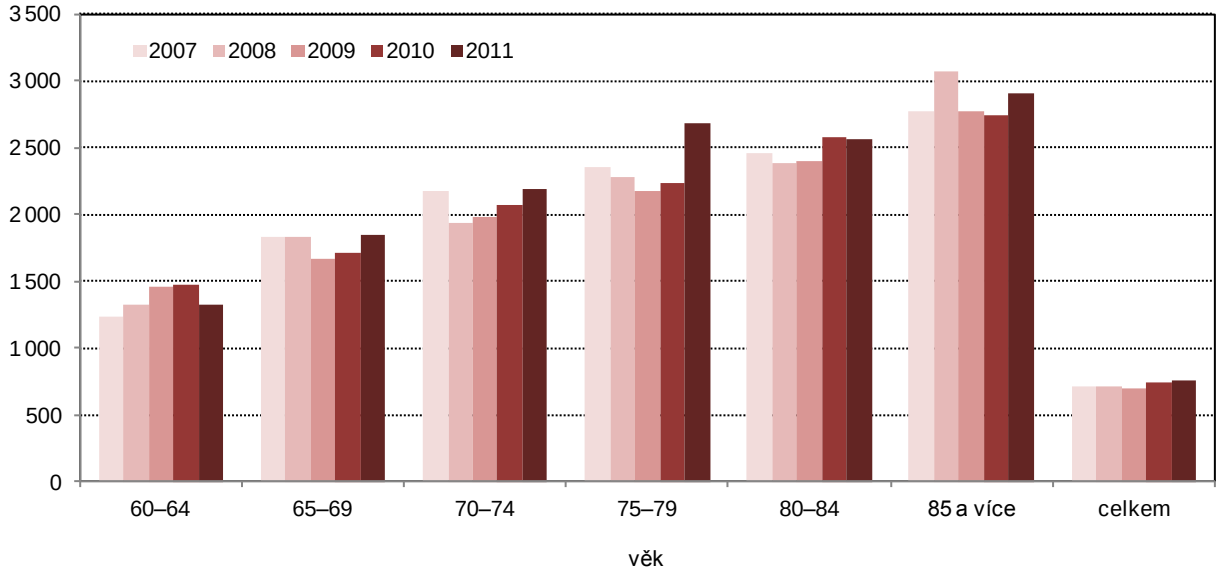

Počet hlášení onemocnění zhoubnými novotvary na 100 tisíc mužů dosáhl v roce 2011 v Ústeckém kraji hodnoty 755,5, na 100 tisíc žen pak 758,6. V obou případech se jednalo o nižší počet případů než byl průměr ČR (muži 827,3, ženy 766,3 případů). V mezikrajovém srovnání byl počet onemocnění u mužů v kraji druhý nejnižší po Středočeském kraji (718,9 případů) a u žen sedmý nejnižší. Nejméně hlášení onemocnění zhoubnými novotvary u žen evidujeme stejně jako u mužů ve Středočeském kraji (628,7 případů). Naproti tomu nejvyšší výskyt u obou pohlaví byl v Plzeňském kraji (muži 938,5, ženy 995,8 případů).

Graf 4.8 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvary podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2011 (na 100 000 mužů/žen)

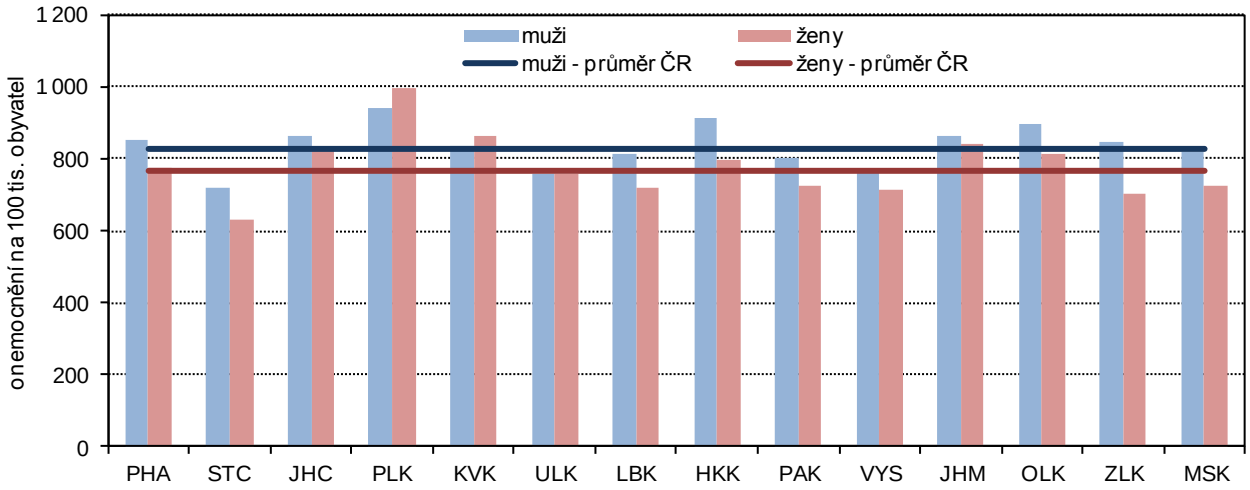

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

Lůžková péče v Ústeckém kraji byla ve sledovaných letech zajišťována ve 20 nemocnicích (včetně 9 nemocnic následné péče), ve 13 odborných léčebných ústavech, mezi které bylo zařazeno i 6 zařízení léčeben dlouhodobě nemocných (LDN). Dále byly v kraji 2 hospice.

V nemocnicích Ústeckého kraje bylo v posledních pěti letech hospitalizovaných v průměru 201 tisíc osob s bydlištěm v kraji. Nejvíce pacientů bylo hospitalizováno v roce 2009, a to 203,3 tisíc osob, nejméně v roce 2011 (197,9 tisíc osob).

Tab. 4.2 Osoby s bydlištěm v kraji hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	**88 004**	**87 835**	**85248**	**87 800**	**87 760**	**115 292**	**115 134**	**112 675**	**112 822**	**111 933**
z toho ve věku:										
55–59	8 838	8 572	7 852	7 920	7 514	7 243	7 273	6 699	6 759	6 545
60–64	10 184	10 766	10 567	10 428	10 133	8 392	8 835	8 553	8 636	8 517
65–69	8 516	8 672	8 496	9 936	10 578	8 071	8 213	8 067	9 001	9 350
70–74	6 531	6 755	6 777	7 727	8 046	6 913	7 255	7 221	7 816	8 140
75–79	5 800	5 734	5 401	5 450	5 679	7 799	7 483	6 942	7 243	6 901
80–84	3 613	3 586	3 569	3 793	3 874	6 596	6 443	6 344	6 492	6 587
85–89	2 062	2 115	1 580	1 702	1 811	5 031	5 334	4 153	4 432	4 377
90–94[1)]	.	.	356	467	528	.	.	966	1 355	1 531
95 a více[1)]	.	.	56	46	52	.	.	204	184	147

[1)] v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Z celkového počtu hospitalizovaných osob bylo v průměru více než 48 % osob ve věku 55 a více let a zhruba 32 % představovaly osoby ve věku 65 a více let. Na počtu hospitalizovaných osob jak u celkového počtu pacientů, tak ve věkových skupinách 55+ i 65+ měly převažující podíl ženy.

Graf 4.9 Podíl hospitalizovaných osob ve věku 65 a více let s bydlištěm v Ústeckém kraji v nemocnicích na celkovém počtu hospitalizovaných v letech 2009–2013 podle pohlaví

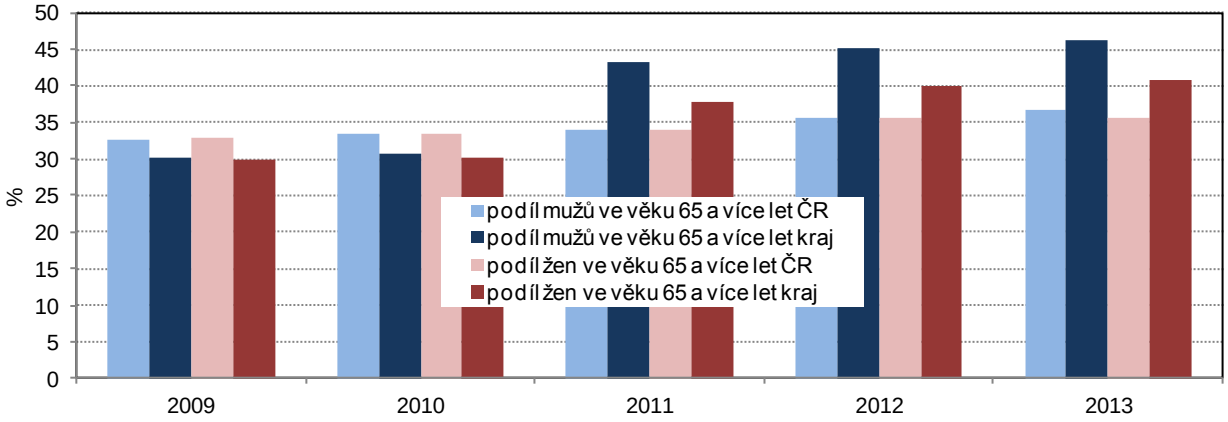

Z mezikrajového srovnání vyplývá, že v Ústeckém kraji byl v roce 2013 počet hospitalizací na 1 000 obyvatel (241,8 dne) nejvyšší ze všech, zároveň byl o 28,3 dne vyšší než byl průměr ČR. Nejnižší počet hospitalizací vykazují v Hl. m. Praze (170,1 dne). Průměrná ošetřovací doba v Ústeckém kraji byla 6,1 dne, v krajích se pohybovala v rozmezí od 5,5 dne v Olomouckém kraji do 7,2 dne v Královéhradeckém kraji.

Graf 4.10 Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

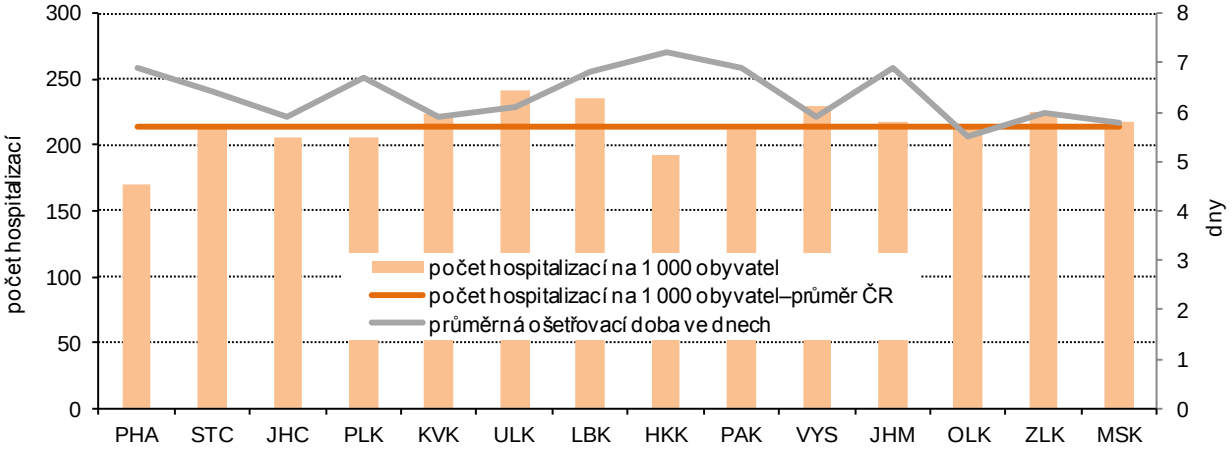

Nejdelší ošetřovací doba osob hospitalizovaných v nemocnicích byla jak v Ústeckém kraji, tak v průměru za celou Českou republiku u věkové skupiny osob 80letých a starších.

Tab. 4.3 Průměrná ošetřovací doba osob s bydlištěm v kraji hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Ústecký kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	**6,9**	**6,8**	**6,6**	**6,3**	**6,1**	**6,9**	**6,8**	**6,7**	**6,4**	**6,3**
z toho ve věku:										
55-59	7,2	6,8	6,6	6,2	5,9	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60-64	7,3	7,2	7,1	6,6	6,4	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65-69	7,8	7,8	7,4	7,0	6,8	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70-74	8,6	8,5	8,5	7,8	7,8	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75-79	9,9	10,1	9,8	9,4	8,7	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80-84	12,4	11,8	11,8	11,1	10,3	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85-89	13,2	13,1	14,4	13,3	13,1	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90–94[1)]	.	.	13,2	12,4	12,2	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více[1)]	.	.	15,6	13,5	10,2	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

[1)] v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Počet hospitalizovaných osob s bydlištěm v Ústeckém kraji v nemocnicích v přepočtu na 1 000 obyvatel v roce 2013 se vyvíjel v jednotlivých věkových skupinách obdobně jako v celé ČR, s výjimkou výraznějšího poklesu počtu v Ústeckém kraji než v ČR u žen ve věku 95 let a více.

Graf 4.11 Hospitalizovaní obyvatelé Ústeckého kraje v nemocnicích podle věku na 1 000 obyvatel stejného věku v roce 2013

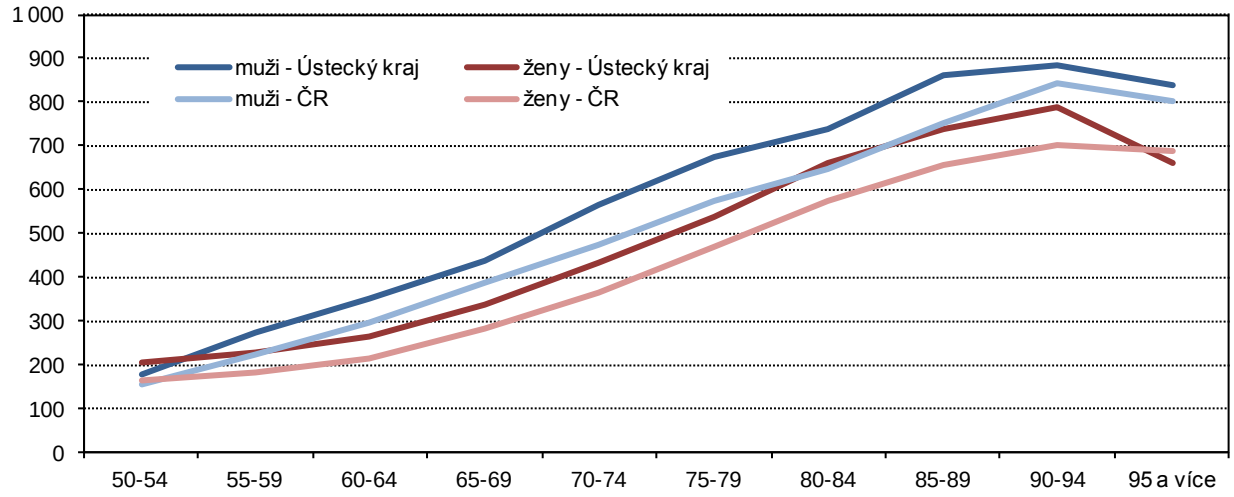

Z celkového počtu hospitalizovaných v nemocnicích se procento všech operovaných osob v Ústeckém kraji pohybovalo okolo 28 %, ve všech sledovaných letech bylo nižší než za celou republiku.

Tab. 4.4 Podíl operovaných osob s bydlištěm v kraji z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Ústecký kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	**28,8**	**27,8**	**27,8**	**28,2**	**27,7**	**28,9**	**28,9**	**28,8**	**29,6**	**29,4**
z toho ve věku:										
55–59	32,5	32,5	33,3	33,5	33,2	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	31,1	30,3	30,4	31,7	30,6	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	28,3	27,8	28,6	28,7	28,6	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	25,7	24,4	25,5	25,0	24,7	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	22,0	19,8	20,5	20,2	20,0	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	17,0	15,3	16,3	14,5	15,0	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	14,1	11,9	13,2	11,9	11,2	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94[1)]	.	.	11,0	10,2	9,1	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více[1)]	.	.	11,5	8,3	10,1	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

[1)] v letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

V Ústeckém kraji máme **6 léčeben dlouhodobě nemocných**, jejich kapacita se v posledních třech sledovaných letech zvýšila (o 1,7 % proti roku 2005), zároveň vzrostl i počet hospitalizovaných osob o více než čtvrtinu (o 27,4 %). Za sledované období se téměř o pětinu snížila průměrná ošetřovací doba, naproti tomu vzrostlo roční využití lůžek o 16,3 dne (o 5,2 %).

Tab. 4.5 Léčebny dlouhodobě nemocných v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	6	6	6	6	6	6	6	6	6
v nich lůžka	477	477	477	477	477	465	485	485	485
Hospitalizovaní celkem	2 192	2 088	2 061	2 136	2 156	2 112	2 147	2 351	2 793
na 10 000 obyvatel	26,6	25,4	24,8	25,6	25,8	25,3	25,9	28,4	33,8
Zemřelí pacienti	651	583	557	617	645	629	576	602	717
na 1 000 hospitalizovaných	297,0	279,2	270,3	288,9	299,2	297,8	268,3	256,1	256,7
Průměrná ošetřovací doba	70,4	71,8	72,1	69,4	49,9	49,6	44,7	66,8	57,3
Roční využití lůžek ve dnech	313,9	314,2	311,6	310,6	316,2	313,6	322,6	324,0	330,2

Z porovnání relativních ukazatelů počtu hospitalizovaných na 10 tisíc obyvatel a počtu zemřelých na 1 tisíc hospitalizovaných za jednotlivé kraje vyplývá, že Ústecký kraj se počtem hospitalizovaných na 10 tisíc obyvatel (33,8 osob) řadí na šestou nejnižší příčku. Nejméně hospitalizovaných na 10 tisíc obyvatel mají v Libereckém kraji (8,1), nejvíce ve Zlínském kraji (82,2). Průměr ČR u tohoto ukazatele je o 8,6 hospitalizovaných vyšší než v Ústeckém kraji. Počtem zemřelých na 1 tisíc hospitalizovaných osob (256,7) se Ústecký kraj řadí na třetí nejvyšší příčku po Karlovarském kraji (298,1) a Hl. m. Praze (260,1). Nejnižší počet zemřelých na tisíc hospitalizovaných vykazují v Moravskoslezském kraji (139,7). Proti republikovému průměru je relativní ukazatel počtu zemřelých v léčebnách dlouhodobě nemocných v Ústeckém kraji vyšší o 58,3 osob.

Graf 4.12 Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných podle krajů v roce 2013

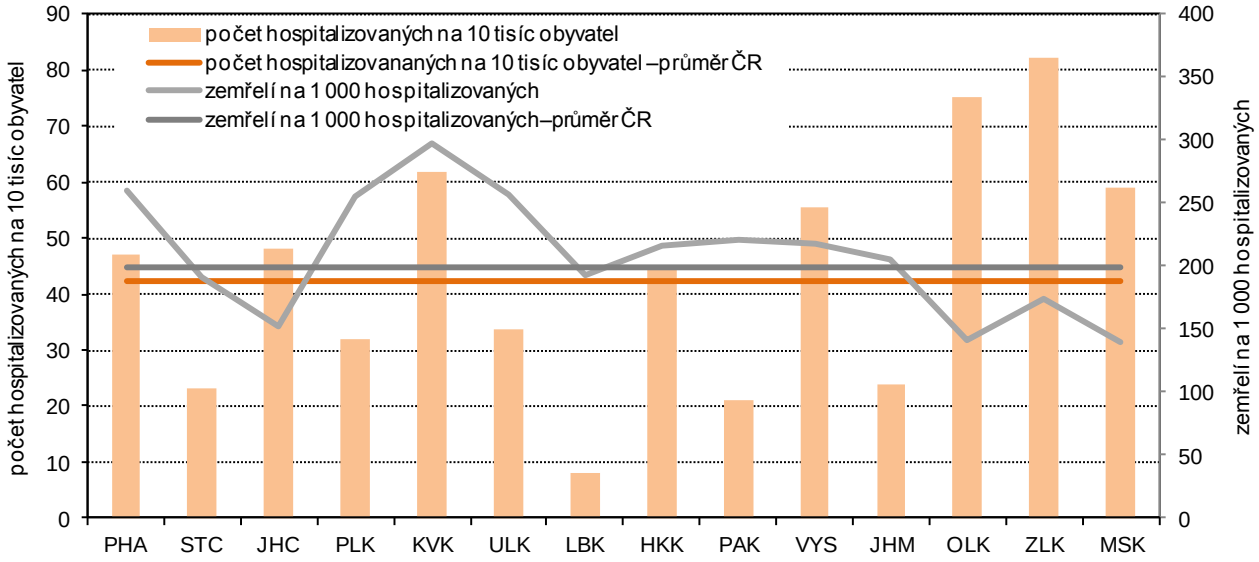

Hospice jsou specializovaná zdravotnická zařízení, která poskytují pacientům a jejich rodinám paliativní léčbu a péči. Jedná se o péči zaměřenou na předcházení utrpení a léčbu všech příznaků, které přináší život ohrožující nemoc.

V Ústeckém kraji jsou provozovány 2 hospice (v Litoměřicích a v Mostě) s kapacitou 41 lůžek. Za posledních pět let bylo v průměru hospitalizováno 374 osob, tzn. průměrně 4,5 hospitalizovaných na 10 tisíc obyvatel. Průměrná doba ošetřování byla více než 29 dnů.

Tab. 4.6 Hospice v letech 2009 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Hospice	2	2	2	2	2
v nich lůžka	41	41	41	41	41
Hospitalizovaní celkem	371	389	379	355	375
na 10 000 obyvatel	4,4	4,7	4,6	4,3	4,5
Zemřelí pacienti	309	320	307	321	330
na 1 000 hospitalizovaných	832,9	822,6	810,0	904,2	880,0
Průměrná ošetřovací doba	32,0	28,2	29,0	27,2	30,6
Roční využití lůžek ve dnech	289,2	267,8	268,4	235,5	279,8

Hospice jsou provozovány celkem v 10 krajích republiky, počet zemřelých na tisíc hospitalizovaných (880) v Ústeckém kraji v roce 2013 byl třetí nejvyšší po Moravskoslezském a Jihočeském kraji. Roční využití lůžek bylo v kraji šesté nejvyšší mezi kraji provozujícími hospice. Oba ukazatele v kraji jsou vyšší než republikový průměr.

V roce 2013 bylo v Ústeckém kraji v hospicích 2,8 hospitalizovaných na tisíc obyvatel ve věku 65 a více let, tento počet byl čtvrtý nejvyšší z deseti krajů s hospicí. Více než 4 hospitalizované vykazují v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, 3,9 v Jihomoravském kraji. Nejnižší počet hospitalizovaných na tisíc obyvatel ve věku 65 let a starších byl v Hl. m. Praze (0,6 osoby). Republikový průměr je v kraji překročen o 0,7 hospitalizovaných.

Graf 4.13 Hospice v krajích v roce 2013

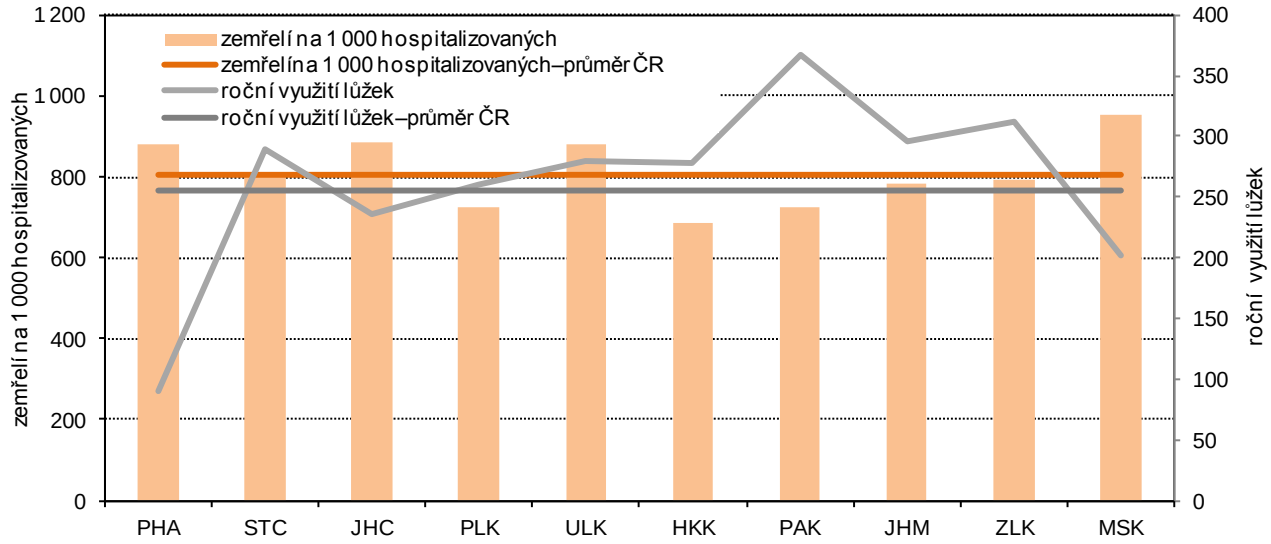

Geriatrická péče

Geriatrická péče se zabývá starostí o nemocné a postižené staré lidi, kteří jsou v mnoha ohledech omezení pokud jde o jejich zdravotní stav a péči o sebe.

V Ústeckém kraji není v žádné nemocnici zřízeno oddělení geriatrie v akutní péči. Pomoc je poskytována pouze formou ambulantního ošetření.

Graf 4.14 Ambulantní geriatrická péče v Ústeckém kraji v letech 2005 až 2013

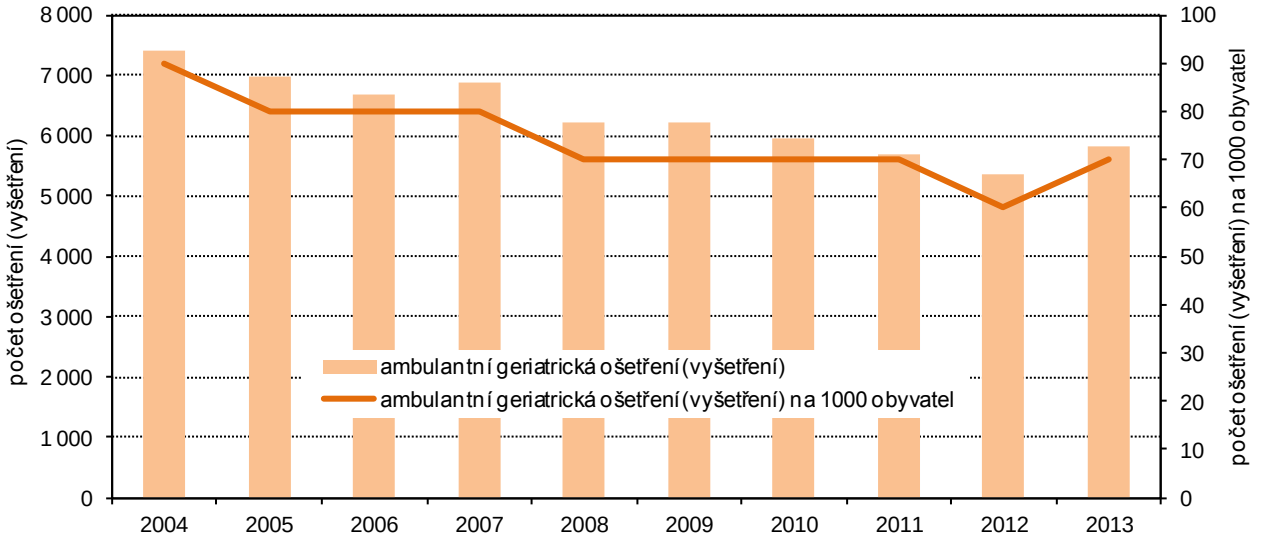

Domácí zdravotní péče

Domácí péče je zdravotní péče poskytovaná pacientům na základě doporučení registrujícího praktického lékaře, registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo ošetřujícího lékaře při hospitalizaci v jejich vlastním sociálním prostředí.

Tab. 4.7 Pacienti domácí zdravotní péče podle věku v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	15 922	15 404	15 106	13 668	14 976	15 844	17 261	18 558	19 601
z toho ve věku 65 a více let	10 860	10 235	9 997	9 586	9 462	10 344	10 760	12 045	13 507
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel stejného věku	104,9	96,8	92,5	86,3	82,7	88,4	87,6	92,9	99,8
Počet návštěv	656 744	784 798	634 393	540 726	589 309	727 562	741 198	809 027	700 783
Počet návštěv na 1 pacienta	41,2	50,9	42,0	39,6	39,4	45,9	42,9	43,6	35,8
Počet provedených výkonů	1 259 280	1 103 572	1 012 907	907 799	970 131	1 069 559	1 127 698	1 202 332	1 187 405

Počet pacientů domácí zdravotní péče byl v období let 2005 až 2013 nejnižší v roce 2008, potom postupně rostl a v roce 2013 dosáhl téměř 20 tisíc osob. Na celkovém počtu pacientů se pacienti senioři podíleli více než dvěma třetinami.

Graf 4.15 Pacienti domácí zdravotní péče v Ústeckém kraji v letech 2005 až 2013

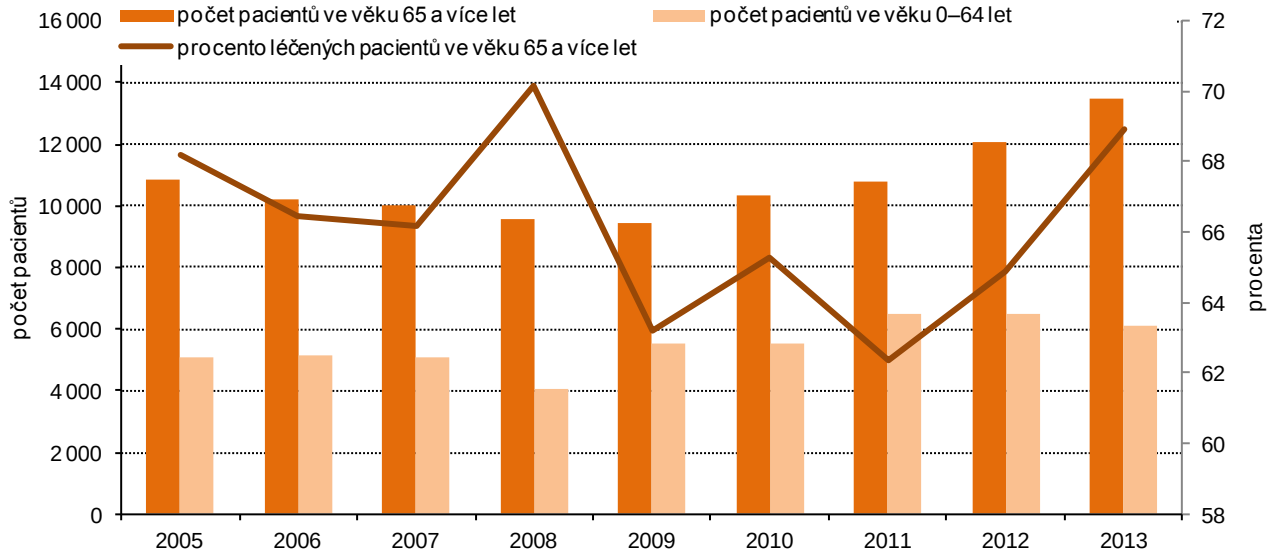

Nejvyšší podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění, při kterém byla poskytovaná domácí zdravotní péče, se týkala chronického onemocnění a domácí hospicové péče.

Tab. 4.8 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let	**10 860**	**10 235**	**9 997**	**9 586**	**9 462**	**10 344**	**10 760**	**12 045**	**13 507**
z toho druh onemocnění:									
chronická onemocnění	9 402	9 355	8 617	8 274	8 405	9 193	9 227	9 715	11 152
akutní onemocnění	1 176	1 505	1 313	818	649	663	1 637	1 549	1 771
pooperační stavy, úrazy	633	622	781	582	604	511	538	570	881
domácí hospicová péče	156	431	539	373	407	295	743	533	218
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	76,4	70,8	73,6	73,9	66,2	70,6	69,0	68,6	74,1
akutní onemocnění	46,3	60,0	52,2	49,0	46,8	42,8	52,0	52,1	56,9
pooperační stavy, úrazy	44,5	41,3	51,7	55,0	48,4	39,2	38,5	44,5	42,3
domácí hospicová péče	53,2	74,6	55,9	70,8	75,8	60,7	59,8	82,0	72,4

Graf 4.16 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích v roce 2013

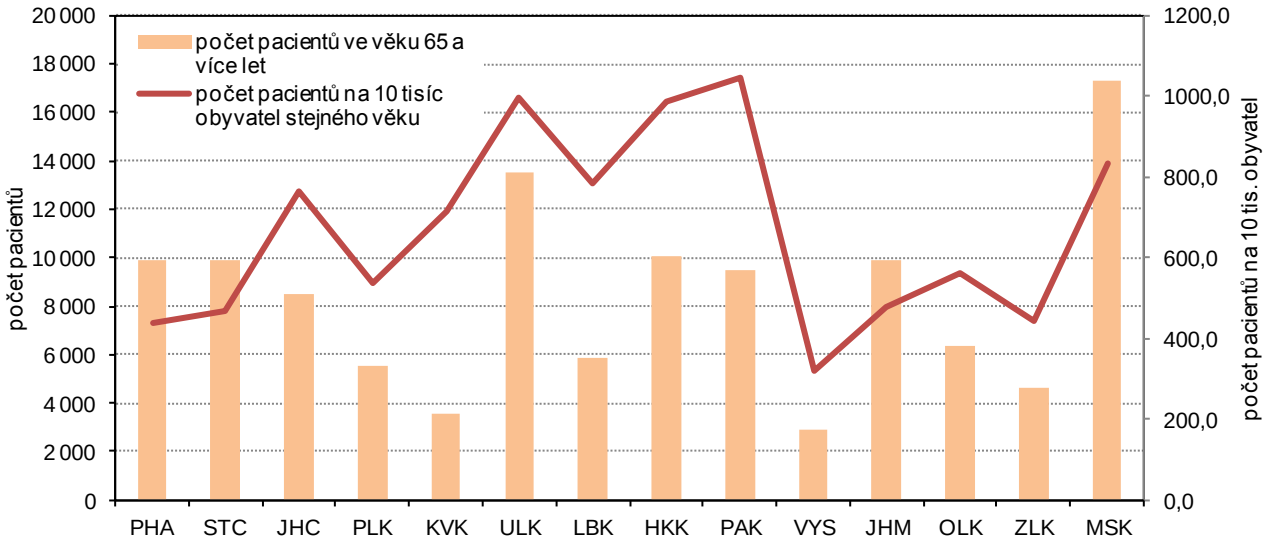

V mezikrajovém srovnání vychází, že počet pacientů ve věku 65 a více let v Ústeckém kraji v roce 2013 byl druhý nejvyšší po Moravskoslezském kraji. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel stejného věku byla hodnota 998 pacientů v kraji rovněž druhá nejvyšší, ale po Pardubickém kraji. Proti průměru ČR byl počet pacientů na 10 tisíc obyvatel stejného věku v kraji vyšší o 355,5 pacientů.

Graf 4.17 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích a ČR v roce 2013 (na 10 000 obyvatel)

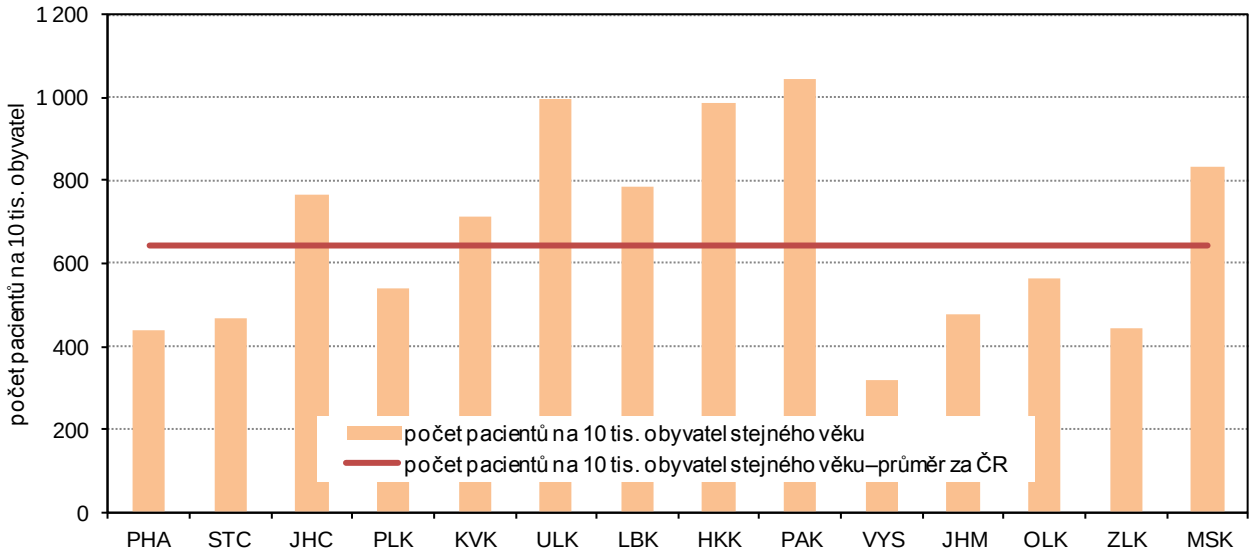

Péči o pacienty domácí zdravotní péče vykonávají mimo lékařů, fyzioterapeutů a ostatních odborných pracovníků rovněž zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí (např. všeobecné zdravotní sestry, zdravotničtí pracovníci apod.).

V roce 2013 se v Ústeckém kraji uskutečnilo v rámci domácí zdravotní péče v průměru 35,8 návštěv na 1 pacienta. Tento počet byl v porovnání s ostatními kraji šestý nejnižší. Proti průměru ČR byl nižší o 4,6 návštěv.

Z celkového počtu návštěv pacientů domácí zdravotní péče (700 783) v Ústeckém kraji připadalo na 1 zdravotnického pracovníka nelékaře s odbornou způsobilostí (ZPBD) celkem 3 437,1 návštěv. Tento počet byl nejvyšší ze všech krajů a byl o 1 030,9 návštěv vyšší než průměr v celé ČR. Jeden ZPBD vykonal v Ústeckém kraji za den 9,4 návštěv, což znamenalo nejvyšší hodnotu mezi kraji: Proti průměru republiky to bylo o 2,8 více.

Graf 4.18 Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

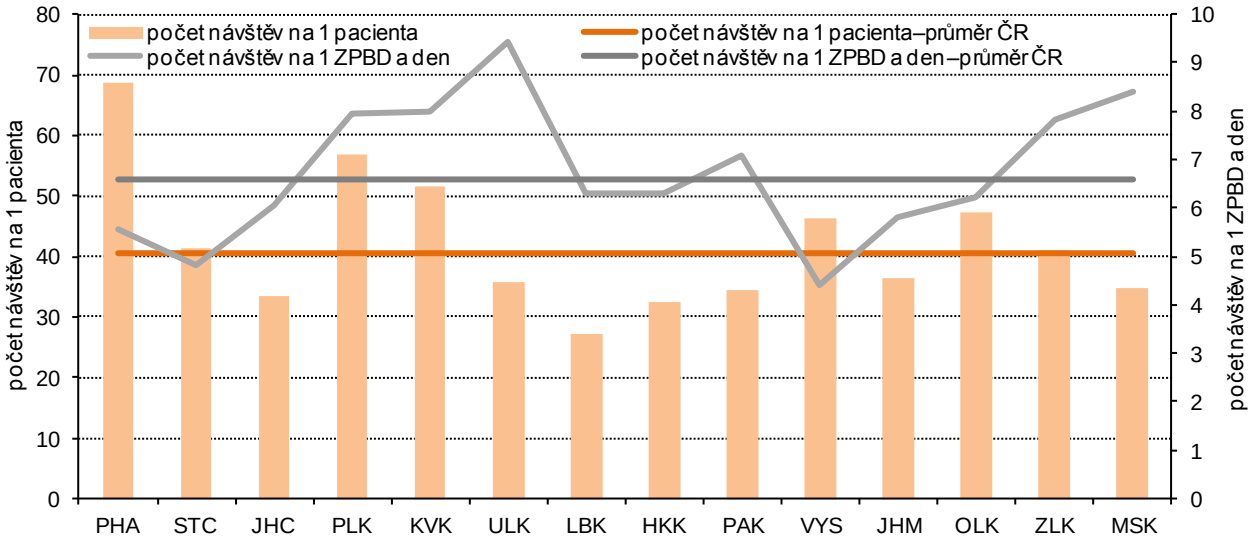

Pozn.: ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí

5. Důchody a sociální služby

Zdrojem dat o důchodech a důchodcích je Česká správa sociálního zabezpečení. Vzhledem k legislativní změně, ke které došlo v roce 2010 (mezi starobní důchodce se začali převádět invalidní důchodci po dosažení věku 65 let), nejsou data plně srovnatelná v celé časové řadě.

Důchodci, důchody

V roce 2014 bylo v Ústeckém kraji evidováno celkem 228 462 příjemců důchodů, mezi osobami pobírajícími důchod převažovaly ženy (59,4 %). Nejpočetnější skupinou byli **starobní důchodci** (bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem), jejichž podíl neustále stoupá. Zatímco v roce 2005 tvořili v Ústeckém kraji 50,8 % ze všech příjemců důchodu, ke konci roku 2014 to bylo již **58,5 %**. Z dlouhodobějšího pohledu jich výrazněji přibylo v roce 2010, kdy došlo k výše uvedené legislativní změně. Rovněž mezi starobními důchodci převažovaly ženy, za kraj představovaly 53,6 %.

Tab. 5.1 Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	56 841	58 994	60 791	61 276	61 973	68 981	70 484	71 643	71 249	71 661
z toho předčasný důchod	14 362	16 812	17 702	18 275	18 865	19 254	21 380	22 263	22 707	23 202
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	25,3	28,5	29,1	29,8	30,4	27,9	30,3	31,1	31,9	32,4
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	6 741	6 796	7 058	7 142	7 215	39 694	38 959	39 619	39 389	39 157
z toho předčasný důchod	861	978	1 121	1 192	1 304	3 397	3 764	4 265	4 673	5 086
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	12,8	14,4	15,9	16,7	18,1	8,6	9,7	10,8	11,9	13,0

V posledních letech, v souvislosti s prodlužujícím se věkem odchodu do důchodu a horším uplatněním na trhu práce zejména osob ve vyšších věkových kategoriích, se neustále zvyšuje počet osob, které odcházejí do předčasného důchodu. V roce 2014 pobíralo **předčasný starobní důchod 31,5 %** starobních důchodců, zatímco v roce 2010 jich bylo 26,7 %. Mezi příjemci předčasných důchodů převažovaly ženy.

V porovnání s ostatními kraji byl podíl příjemců předčasného starobního důchodu v kraji šestý nejvyšší, nejnižší podíl vidíme v Hl. m. Praze (14,9 %) a ve Středočeském kraji (24,8 %). Naproti tomu nejvyšší podíl příjemců předčasných starobních důchodů byl v Kraji Vysočina (36,5 %), následovaly kraje Pardubický (34,2 %) a Moravskoslezský (33 %). Průměr ČR (28,5 %) byl v Ústeckém kraji překročen o 3 p.b.

Mezi okresy Ústeckého kraje byl v roce 2014 nejvyšší podíl osob, které odešly v roce 2014 předčasně do důchodu v okrese Most (36,6 %), více než 34 % bylo v okresech Louny a Chomutov. Nejnižší podíl příjemců předčasných starobních důchodů se nacházel v okrese Litoměřice. Podíl předčasných důchodů byl pravděpodobně ovlivněn i výší nezaměstnanosti, okres Most má dlouhodobě jednu z nejvyšší nezaměstnanosti nejen v kraji, ale i v ČR.

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

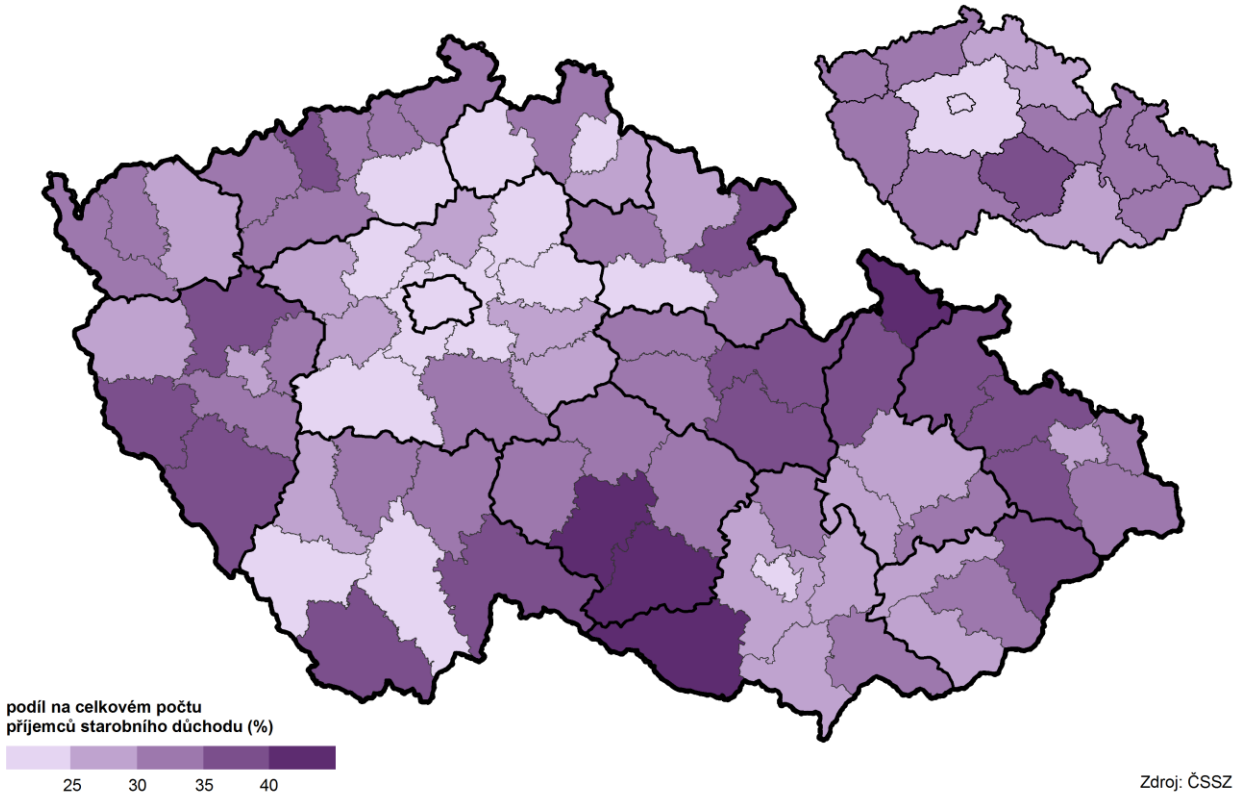

Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu) **v roce 2014** činila v Ústeckém kraji **10 969 Kč** a proti předchozímu roku vzrostla o 0,9 % (o 98 Kč), z toho u mužů o 0,8 % (o 98 Kč), u žen o 0,9 % (o 92 Kč). V porovnání s rokem 2010 byl nárůst v kraji o 9,2 % (o 922 Kč), u mužů vzrostla průměrná výše starobního důchodu o 8,7 % (978 Kč), u žen o 9,1 % (825 Kč). Výše předčasných důchodů vzrostla meziročně rovněž o 0,9 %, proti roku 2010 se zvýšila celkově o 10 %, z toho u mužů o 9,2 %, u žen o 9,7 %. Nárůst v korunách byl celkově o 882 Kč (u mužů o 919 Kč, u žen o 776 Kč).

Tab. 5.2 Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení — v Kč

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 245	11 690	11 934	12 126	12 223	9 059	9 441	9 628	9 792	9 884
z toho předčasných	9 996	10 480	10 666	10 833	10 915	8 014	8 417	8 565	8 713	8 790
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 618	13 140	13 376	13 613	13 742	11 072	11 516	11 741	11 922	12 001
z toho předčasných	11 544	12 044	12 195	12 397	12 545	10 208	10 628	10 841	11 008	11 077

Průměrná výše měsíčního starobního důchodu vzrostla mezi roky 2005 a 2014 v Ústeckém kraji o 42 % (o 3 245 Kč), z toho u mužů o 39,9 % (o 3 485 Kč), nárůst v procentech byl u žen vyšší (o 42,2 %), absolutně se však jejich důchod zvýšil méně (o 2 934 Kč). Z následujícího grafu je patrné, že vývoj v kraji i v ČR byl téměř shodný, ale v republice jako celku se průměrný starobní důchod za posledních 10 let zvýšil o 1 p.b. rychleji.

Graf 5.1 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) v Ústeckém kraji a ČR podle pohlaví v letech 2005 až 2014

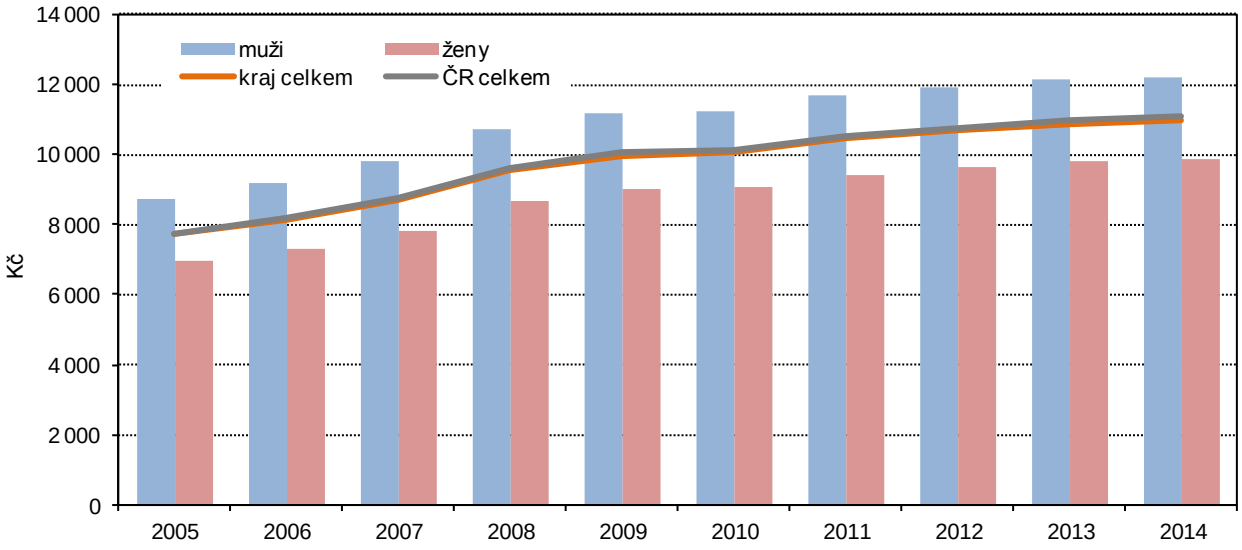

Pozn.: Data nejsou plně srovnatelná v celé časové řadě, od roku 2010 došlo ke změně v zařazení invalidních důchodců po 65 letech věku mezi starobní důchodce.

Průměrná výše starobních důchodů v roce 2014 se v jednotlivých okresech Ústeckého kraje pohybovala u mužů od 11,7 tisíc Kč v okrese Děčín do 12,8 tisíc v okrese Most. Hranice 12tisíc nedosáhl důchod kromě okresu Děčín ani v okrese Louny. Průměrná výše starobního důchodu u žen byla v rozmezí od 9,7 tisíc Kč v okrese Děčín do 10,2 tisíc Kč v okrese Ústí nad Labem, tento okres byl jediným, kde důchod u žen překročil pomyslnou hranici deseti tisíc.

Graf 5.2 Průměrná výše starobních důchodů (bez souběhu) v ČR, Ústeckém kraji a jeho okresech podle pohlaví v prosinci 2014

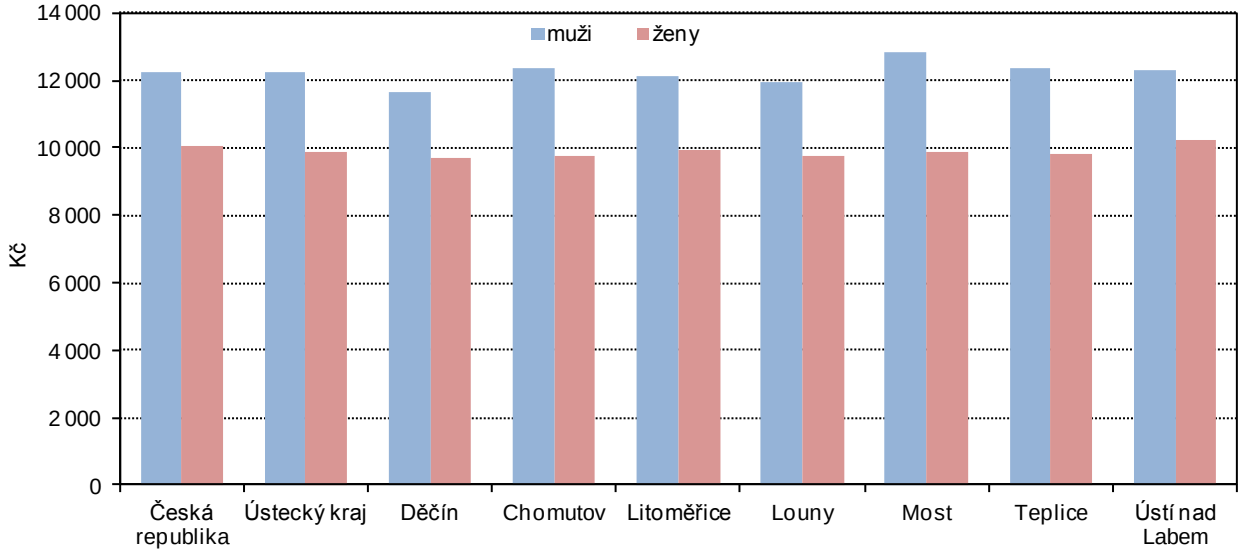

Nejvyšší podíl příjemců starobního důchodu v roce 2014 u mužů v Ústeckém kraji (20,19 %) pobíral důchod ve výši 12 000–12 999 Kč, kdežto v České republice měl nejvyšší podíl (19,59 %) starobní důchod ve výši 11 000–11 999 Kč. Téměř čtvrtina žen jak v Ústeckém kraji, tak v celé ČR pobírala starobní důchod ve výši 9 000–9 999 Kč.

Graf 5.3 Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v Ústeckém kraji k prosinci 2014

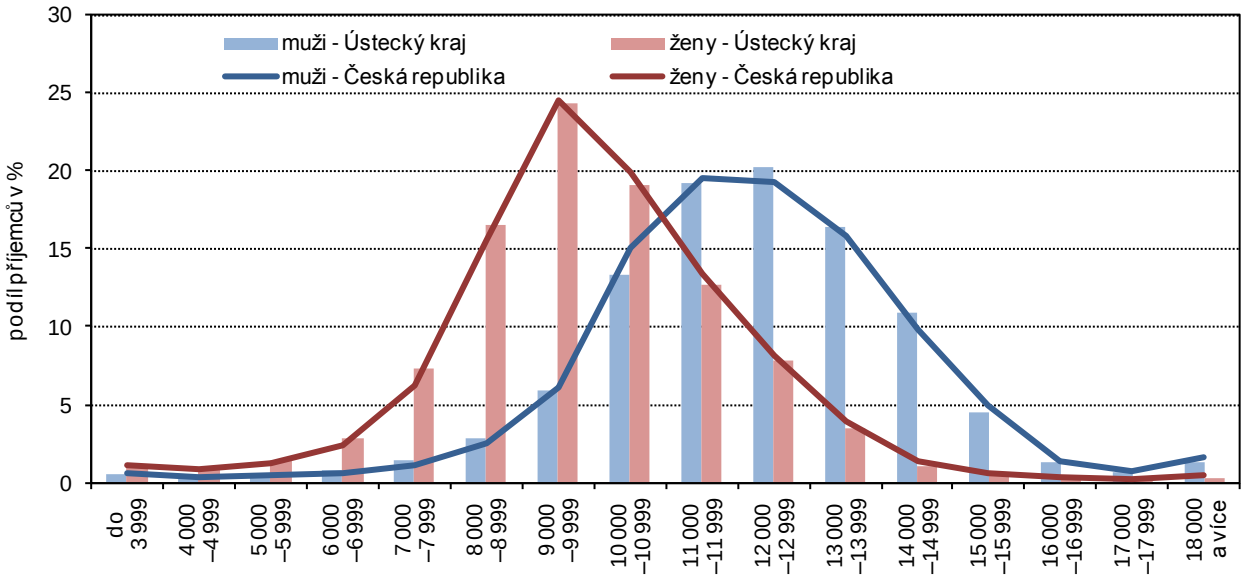

Průměrná výše měsíčního starobního důchodu v Ústeckém kraji v roce 2014 činila u mužů 12 223 Kč a v porovnání s ostatními kraji byla čtvrtá nejvyšší po Hl. m. Praze, Moravskoslezském a Středočeském kraji. Proti průměru ČR (12 259 Kč) byla nižší o 36 Kč.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

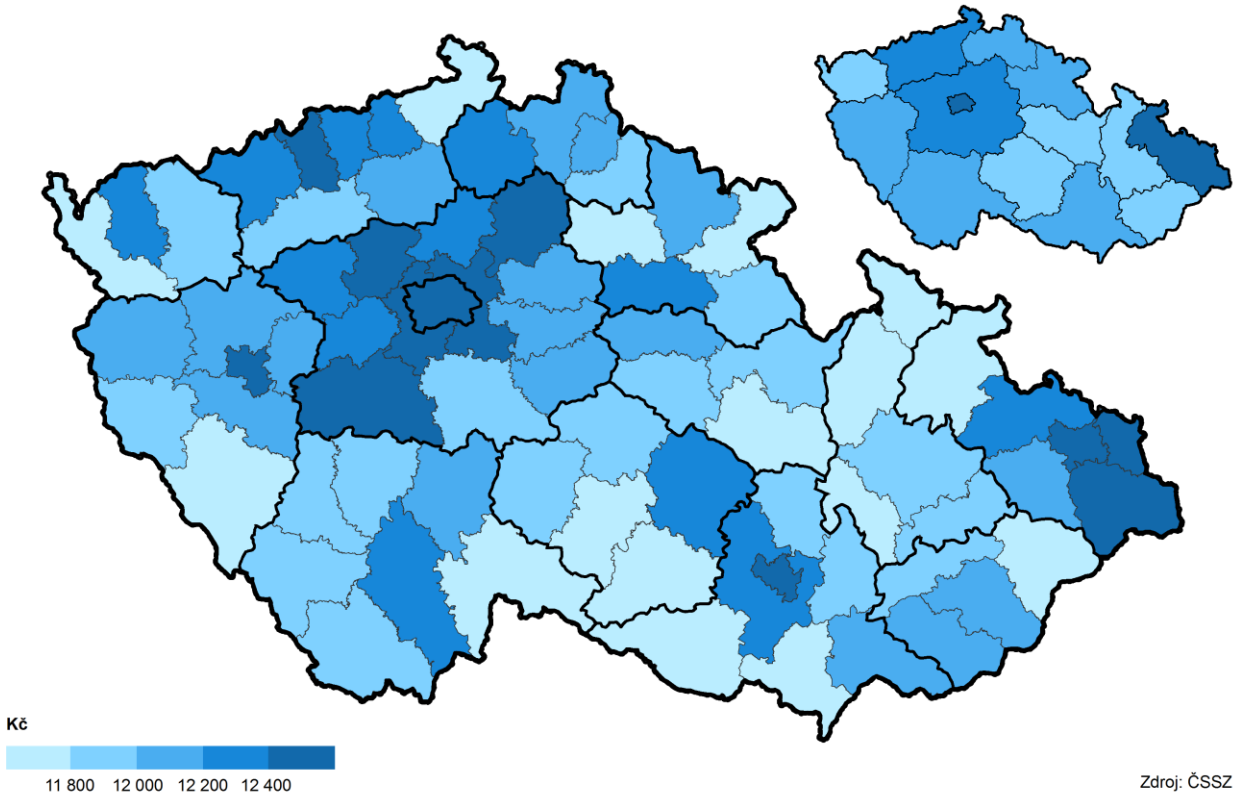

U žen dosáhla v roce 2014 v Ústeckém kraji průměrná výše starobního důchodu hodnoty 9 884 Kč a mezi kraji byla šestá nejnižší. Proti průměrnému starobnímu důchodu žen v celé ČR (10 050) byla nižší o 166 Kč.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

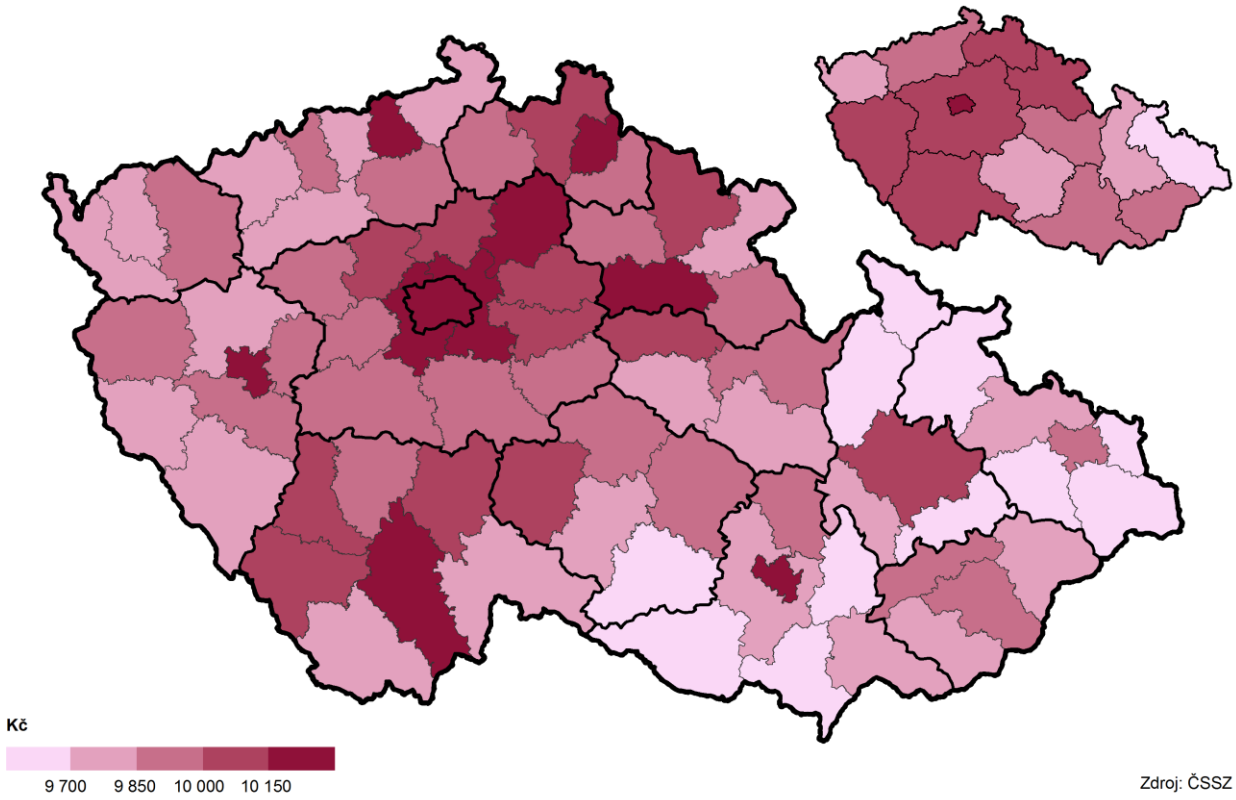

Zdroj: ČSSZ

Pobytové sociální služby

Poskytování sociálních služeb v České republice je vymezeno zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.

Základními druhy sociálních služeb jsou sociální poradenství, služby sociální péče a prevence. Rozlišujeme tři formy poskytování sociálních služeb:

- **terénní** – je uživateli poskytována v jeho přirozeném prostředí (bytě), na ulici apod. (pečovatelská služba, streetworking)
- **ambulantní** – uživatel dochází do zařízení poskytujícího sociální služby (nízkoprahové centrum pro děti a mládež, poradna)
- **pobytová** – uživatel v zařízení poskytujícím sociální služby bydlí (domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením)

V roce 2014 poskytovalo v Ústeckém kraji pobytové sociální služby celkem **40 domovů pro seniory** (určeny pro osoby nad 65 let věku, kteří potřebují trvalou pomoc druhé osoby), **34 domovů se zvláštním režimem** (pro osoby nemocné stařeckou demencí, Alzheimerovou nemocí a ostatními typy demencí, tyto osoby mají z důvodů těchto onemocnění sníženou soběstačnost) a **83 domů s pečovatelskou službou** (data jsou k dispozici pouze do roku 2010).

Uvedené typy poskytující potřebným osobám pobytovou sociální službu se nacházejí ve všech okresech Ústeckého kraje. Relativní ukazatel počtu lůžek na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let byl u domovů pro seniory nejvyšší v okrese Ústí nad Labem, nejvíce lůžek na tisíc seniorů mají v domovech se zvláštním režimem v okrese Litoměřice a v domech s pečovatelskou službou v okrese Louny.

Tab. 5.3 Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Domovy pro seniory[1)]			Domovy se zvláštním režimem[1)]			Domy s pečovatelskou službou[2)]		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
Ústecký kraj	40	3 678	26,2	34	1 963	14,0	83	2 710	23,2
v tom okres:									
Děčín	7	346	14,8	7	464	19,8	13	562	29,5
Chomutov	6	582	29,9	4	208	10,7	5	360	22,4
Litoměřice	7	504	23,8	7	693	32,8	22	440	24,5
Louny	3	291	20,2	4	146	10,1	14	374	30,7
Most	6	665	34,8	4	87	4,6	9	419	25,9
Teplice	3	450	20,3	4	219	9,9	14	482	26,1
Ústí nad Labem	8	840	40,2	4	146	7,0	6	73	4,3

[1)] údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusejí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu ; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

[2)] data za rok 2010

V mezikrajovém srovnání měl Ústecký kraj druhý nejvyšší počet míst v domovech pro seniory na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let po Jihočeském kraji. Nejnižší počet míst poskytují v Hl. m. Praze (pouze 9,5). Republikový průměr byl v kraji překročen o 6,3 míst na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let.

Počet míst na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let v domovech se zvláštním režimem byl v Ústeckém kraji nejvyšší v porovnání s ostatními kraji a byl rovněž o 6,3 míst vyšší než za celou ČR.

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

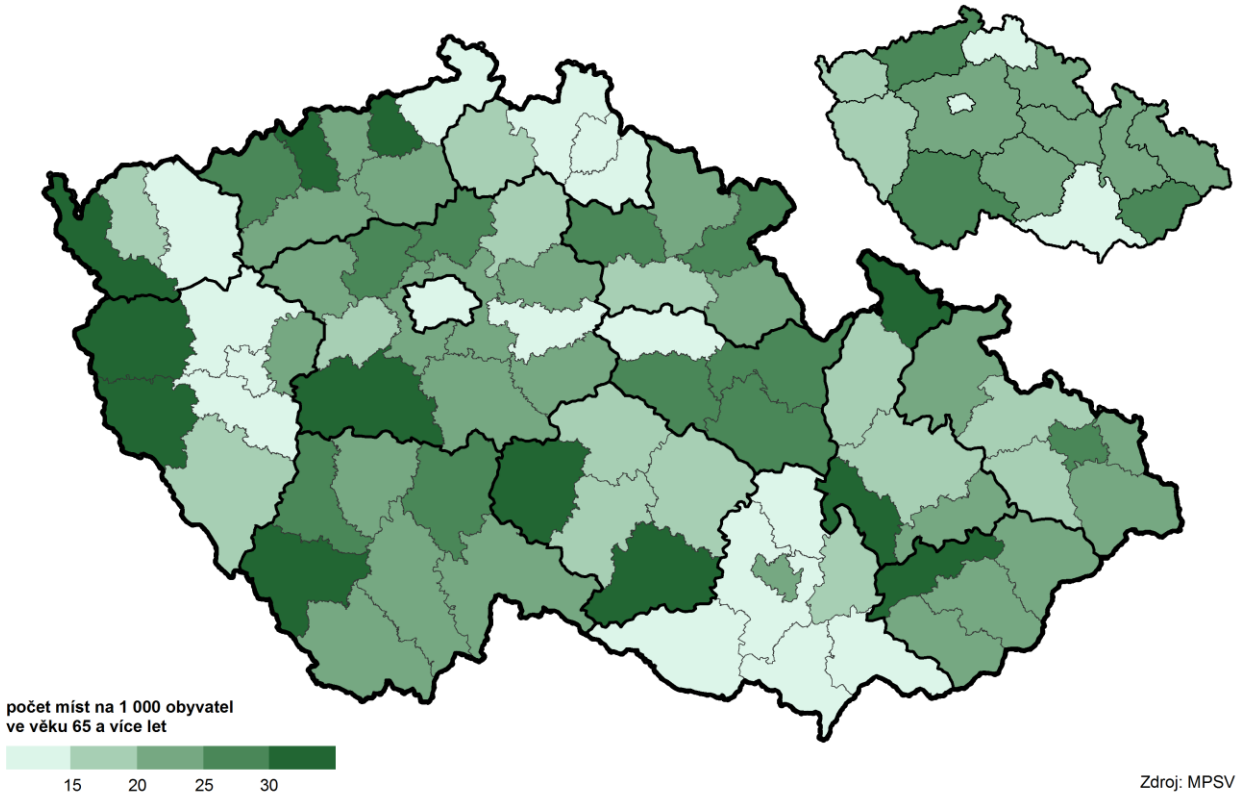

Graf 5.4 Obyvatelé vybraných typů zařízení sociální péče v Ústeckém kraji podle věku k 31. 12. 2014

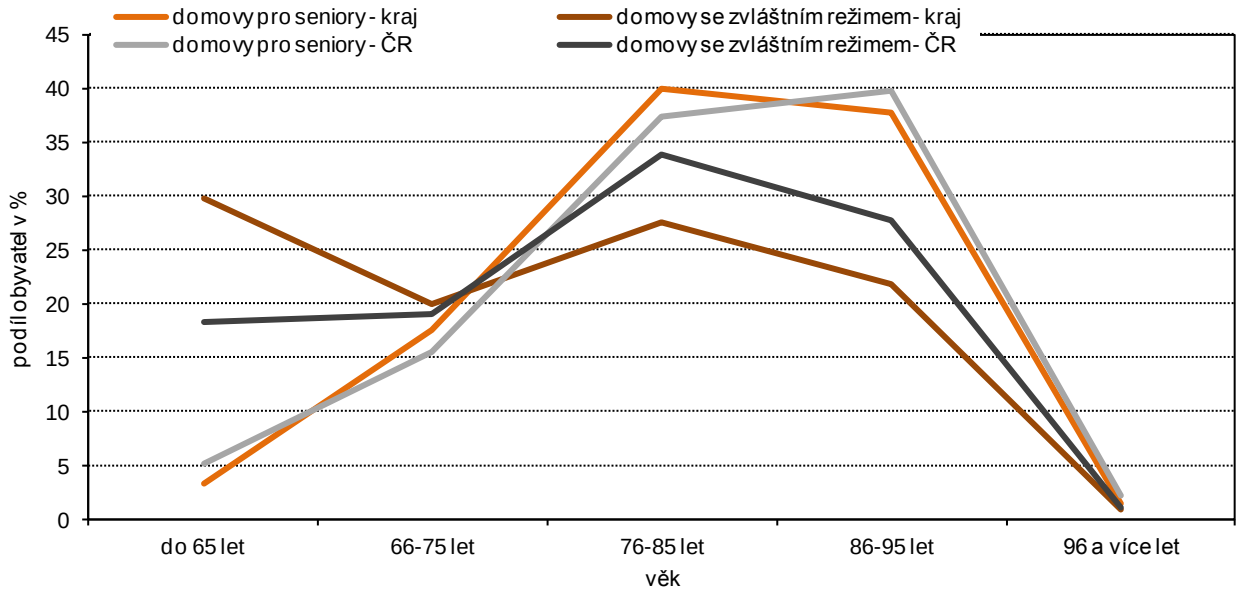

Nejpočetnější skupina (40 %) obyvatel domovů pro seniory v Ústeckém kraji patřila do věkové skupiny 76–85 let, za ČR byl nejvyšší podíl (39,8 %) obyvatel ve věkové skupině 86–95 let. V domovech se zvláštním režimem patřili v Ústeckém kraji k nejpočetnější skupině obyvatelé do 65 let věku (29,9 %), zatímco v celé České republice se jednalo o 76–85leté (33,9 %).

Graf 5.5 Žadatelé o umístění ve vybraných typech zařízení sociální péče na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let podle krajů k 31. 12. 2014

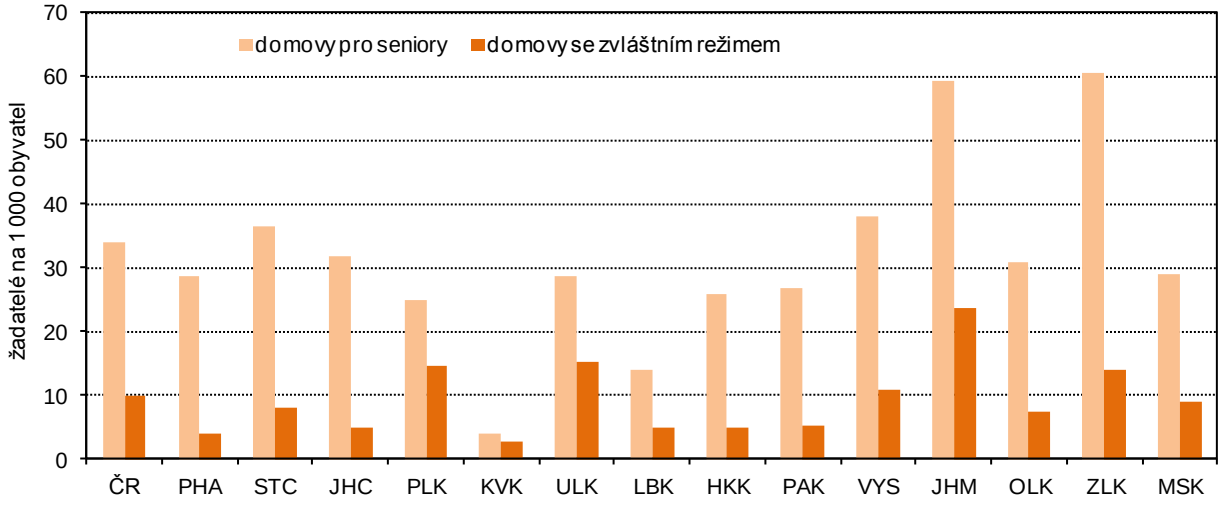

Ke konci roku 2014 bylo v Ústeckém kraji celkem 4 027 neuspokojených žadatelů o umístění do domovů pro seniory a 2 124 žadatelů do domovů se zvláštním režimem. V přepočtu na 1 tisíc obyvatel ve věku 65 a více let to představovalo v kraji 28,7 žadatelů do domovů pro seniory a 15,1 žadatelů do domovů se zvláštním režimem. V porovnání s ostatními kraji byl počet neuspokojených žadatelů na tisíc obyvatel ve věku 65 a více let do domovů pro seniory v Ústeckém kraji sedmý nejnižší, zatímco do domovů se zvláštním režimem byl druhý nejvyšší po Jihomoravském kraji.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba se poskytuje dětem, osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v přirozeném prostředí i ve specializovaných zařízeních. Služba obsahuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů.

Služba se poskytuje za úplatu. Bezúplatně se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

Tab. 5.4 Pečovatelská služba v letech 2007 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2007	2008[1)]	2009[1)]	2010[1)]	2011[1)]	2012[1)]	2013[1)]	2014[1)]
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	4 484	4 792	5 341	4 538	4 312	3 808	6 025	6 205
na 1 000 obyvatel	5,4	5,7	6,4	5,4	5,2	4,6	7,3	7,5
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	85 118	77 268	88 143	92 514	91 201	83 184	122 108	136 950

[1)] od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

Počet osob, kterým byla v Ústeckém kraji poskytnuta pečovatelská služba se mezi roky 2007 a 2014 zvýšil o 38,4 %, což představovalo 1 721 osob. K nejvýraznějšímu nárůstu došlo mezi roky 2012 a 2013 (o 58,2 %, tzn. o 2 217 osob). V přepočtu na 1 tisíc obyvatel kraje byl v roce 2014 nárůst proti roku 2007 téměř o dvě pětiny (o 39,6 %), tj. o 2,1 osoby s poskytnutou pečovatelskou službou na tisíc obyvatel kraje.

Graf 5.6 Pečovatelská služba v Ústeckém kraji v letech 2007 až 2014

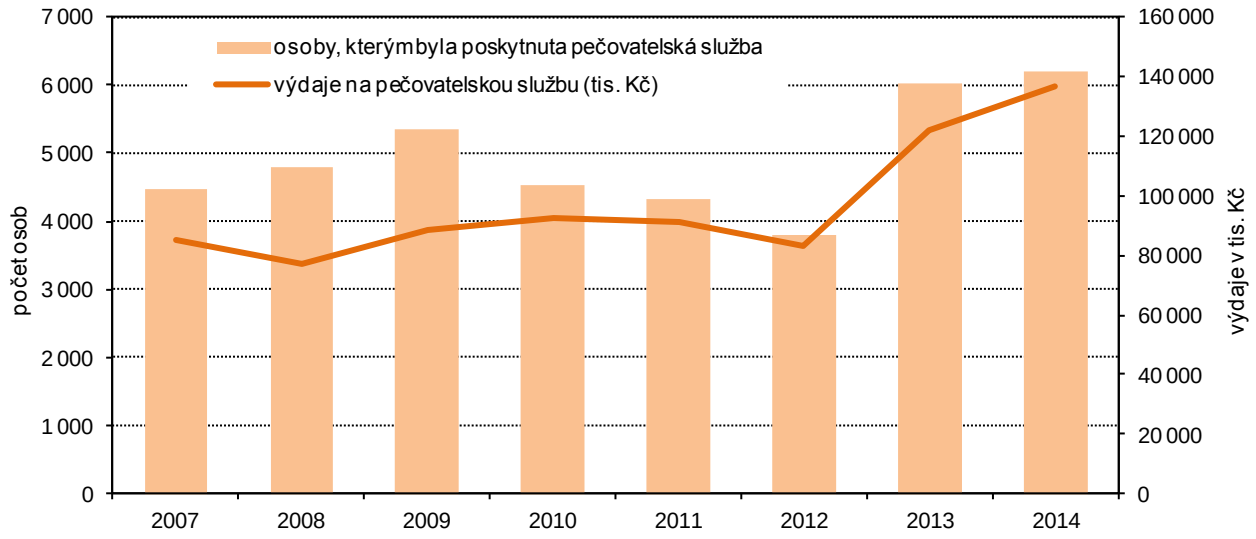

S růstem osob, kterým byla poskytována pečovatelská služba rostly i výdaje na tuto službu. V roce 2014 bylo na pečovatelskou službu v Ústeckém kraji vydáno o 51,8 tisíc Kč (o 60,9 %) více než v roce 2007.

6. Aktivity seniorů

V této kapitole se budeme zabývat aktivitou seniorů jak ve veřejném životě (angažovanost v podzimních komunálních volbách v roce 2014), tak v neveřejném životě (využití informačních technologií a zapojení do celoživotního vzdělávání).

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

Voleb do zastupitelstev obcí Ústeckého kraje, které se konaly ve dnech 10. a 11. října 2014, se mohlo zúčastnit 660 813 oprávněných voličů, z toho voliči ve věku 65 a více let (140 524) představovali 21,3 %. Těchto voleb se zúčastnilo celkem 17 552 platných kandidátů, z toho bylo 64,1 % mužů a 35,9 % žen. Podíl mužů na počtu platných kandidátů v jednotlivých okresech se pohyboval od 61 % v okrese Most po dvě třetiny v okrese Louny. Opačná situace byla u žen, kde nejvyšší podíl byl v okrese Most (39 %) a nejnižší v okrese Louny (33,6 %).

Více než desetinu z celkového počtu kandidátů představovali kandidáti ve věku 65 a více let, podíl seniorů mužů na celkovém počtu kandidátů mužů byl vyšší než podíl žen seniorek na počtu platných kandidátek v kraji.

Tab. 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ústecký kraj	**17 552**	**11 244**	**6 308**	**1 828**	**1 239**	**589**	**10,4**	**11,0**	**9,3**
v tom okres:									
Děčín	2 729	1 783	946	277	184	93	10,2	10,3	9,8
Chomutov	2 446	1 540	906	250	164	86	10,2	10,6	9,5
Litoměřice	3 223	2 059	1 164	342	247	95	10,6	12,0	8,2
Louny	2 820	1 873	947	267	188	79	9,5	10,0	8,3
Most	1 673	1 021	652	168	105	63	10,0	10,3	9,7
Teplice	2 200	1 366	834	254	160	94	11,5	11,7	11,3
Ústí nad Labem	2 461	1 602	859	270	191	79	11,0	11,9	9,2

Z následujícího grafu je patrné, že počet kandidátů 60letých a starších jak u mužů, tak u žen postupně stoupal. Zvyšoval se i podíl kandidátů ve věku 60 a více let na celkovém počtu kandidátů, v roce 2006 představoval 13,7 %, v roce 2010 to bylo 17,2 % a v roce 2014 již téměř dvě pětiny (19,2 %).

Graf 6.1 Kandidáti v Ústeckém kraji podle věku a pohlaví ve volbách do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

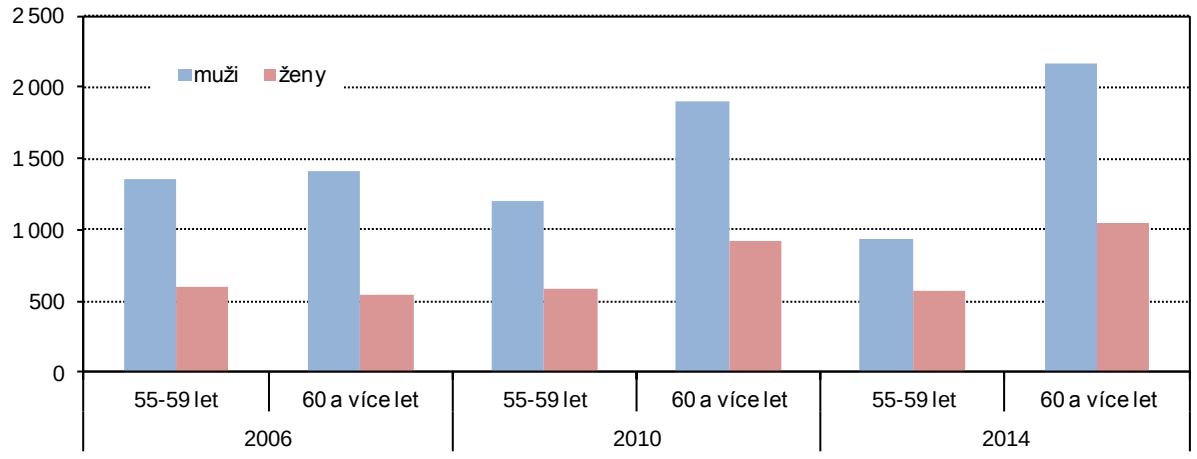

Nejvyšší podíl z platných kandidátů celkem i z kandidátů ve věku 65 a více let kandidoval v obcích s 5 000–19 999 obyvateli a představoval u celkového počtu kandidátů 21,3 % a u kandidátů seniorů 22,5 %. Nejnižší

podíl byl v nejmenších obcích do 199 obyvatel (více než 2 %), druhý nejnižší podíl byl v obcích s 20 000–49 999 obyvateli, více než 7 %.

Tab. 6.2 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ústecký kraj	**17 552**	**11 244**	**6 308**	**1 828**	**1 239**	**589**	**10,4**	**11,0**	**9,3**
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	468	291	177	43	30	13	9,2	10,3	7,3
200–499 obyvatel	2 401	1 528	873	196	132	64	8,2	8,6	7,3
500–999 obyvatel	2 648	1 688	960	219	163	56	8,3	9,7	5,8
1 000–1 999 obyvatel	2 313	1 470	843	222	152	70	9,6	10,3	8,3
2 000–4 999 obyvatel	2 563	1 608	955	370	245	125	14,4	15,2	13,1
5 000–19 999 obyvatel	3 747	2 430	1 317	411	275	136	11,0	11,3	10,3
20 000–49 999 obyvatel	1 281	831	450	137	91	46	10,7	11,0	10,2
50 000 a více obyvatel	2 131	1 398	733	230	151	79	10,8	10,8	10,8

Ve všech velikostních skupinách obcí měli na celkovém počtu platných kandidátů příslušné velikostní skupiny obce, převažující většinu kandidáti do 39 let. Jejich podíl se pohyboval od 30 % v obcích s 2 000–4 999 obyvateli do 40 % v obcích s 20 000–49 999 obyvateli. Podíl kandidátů ve věku 60 a více let se na celkovém počtu kandidátů příslušné velikostní skupiny obcí pohyboval od 16 % v obcích s 200–499 obyvateli do 25 % v obcích s 2 000–4 999 obyvateli.

Graf 6.2 Kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev ve Ústeckém kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

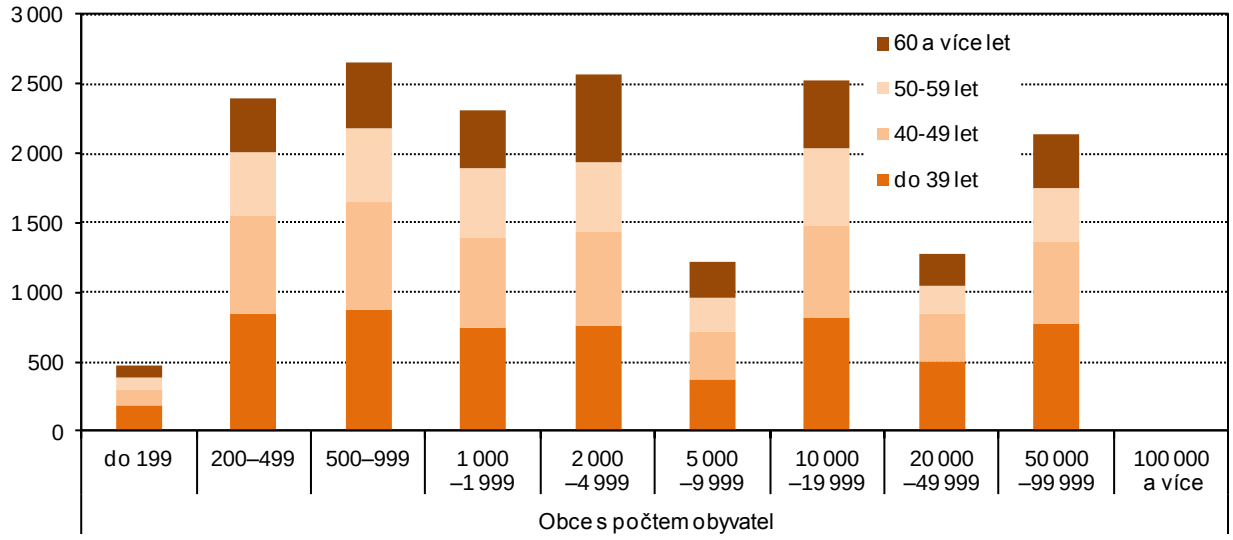

Kandidáti ve věku 65 a více let se ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 v Ústeckém kraji podíleli na celkovém počtu kandidátů 10,4 %, v porovnání s ostatními kraji se jednalo o třetí nejvyšší hodnotu po Hl. m. Praze (14,4 %) a po Karlovarském kraji (10,8 %). Republikový průměr byl v kraji překročen o 0,9 p.b. Nejvyšší podíl v rámci SO ORP Ústeckého kraje byl v Teplicích (12,2 %), nejnižší v Podbořanech, Žatci a Mostě (více než 8 %).

Počet kandidátů ve věku 65 a více let přepočtený na 1 000 obyvatel ve věku 65+ představoval v Ústeckém kraji 13 % a byl šestý nejvyšší mezi kraji. Ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje byl nejvyšší podíl v ORP Podbořany (23,2 %) a Louny (20,1 %). Nejnižší podíl (6,4 %) byl v ORP Most. Méně než 10 % kandidátů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel ve věku 65+ byl v ORP Děčín.

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

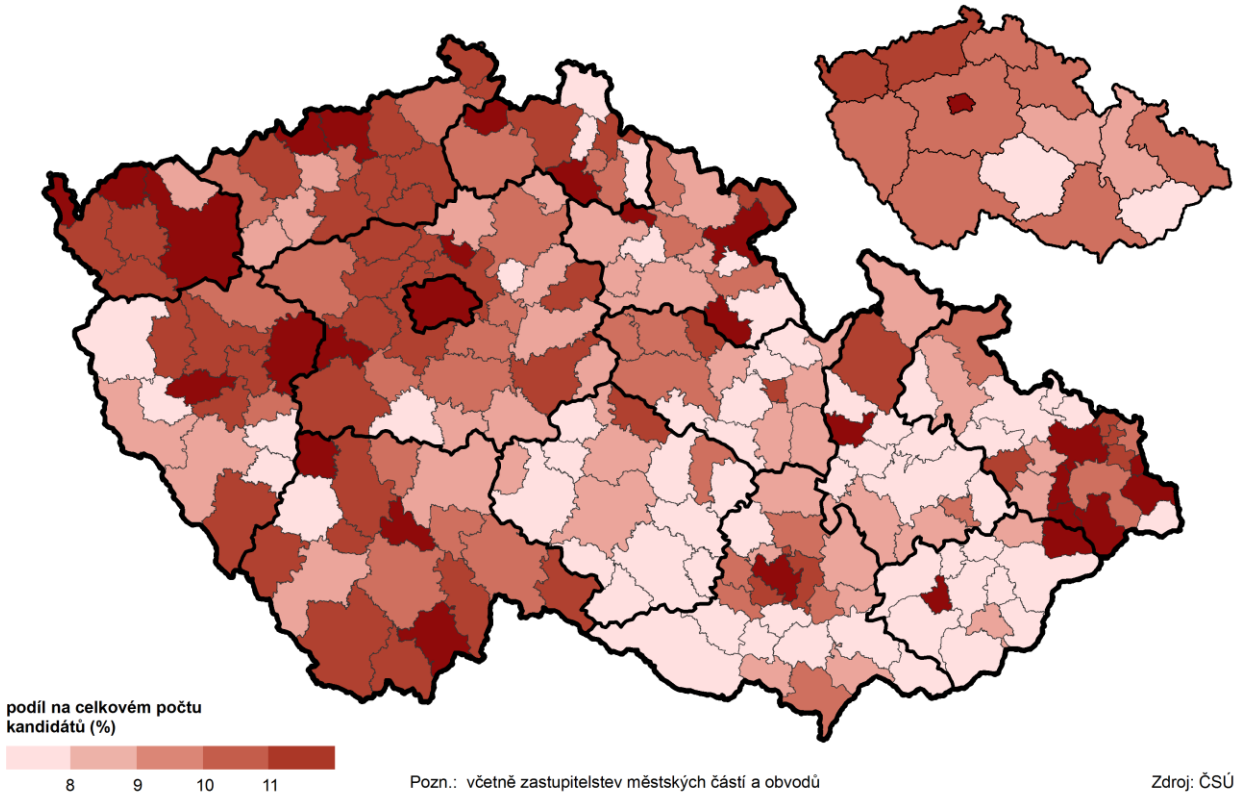

Pozn.: včetně zastupitelstev městských částí a obvodů

Zdroj: ČSÚ

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

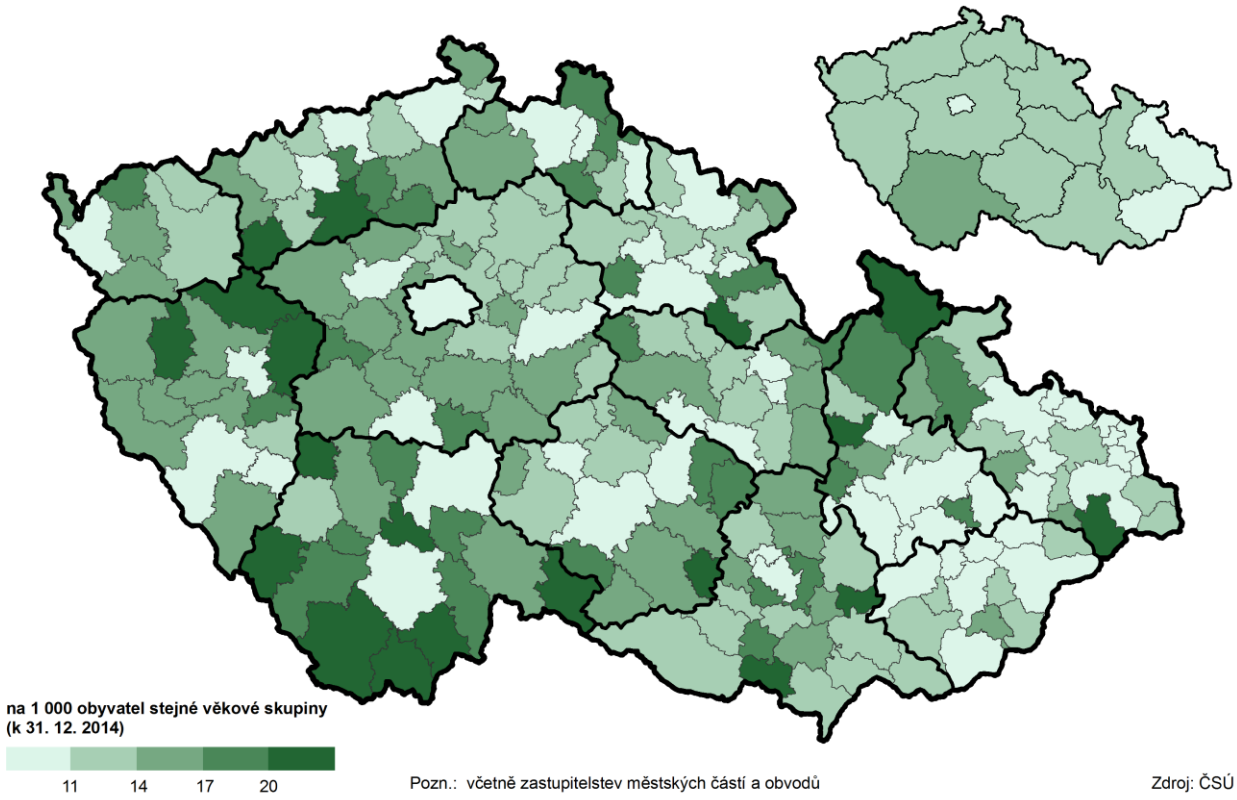

Pozn.: včetně zastupitelstev městských částí a obvodů

Zdroj: ČSÚ

Graf 6.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé v Ústeckém kraji podle věku ve volbách do obecních zastupitelstev 2014

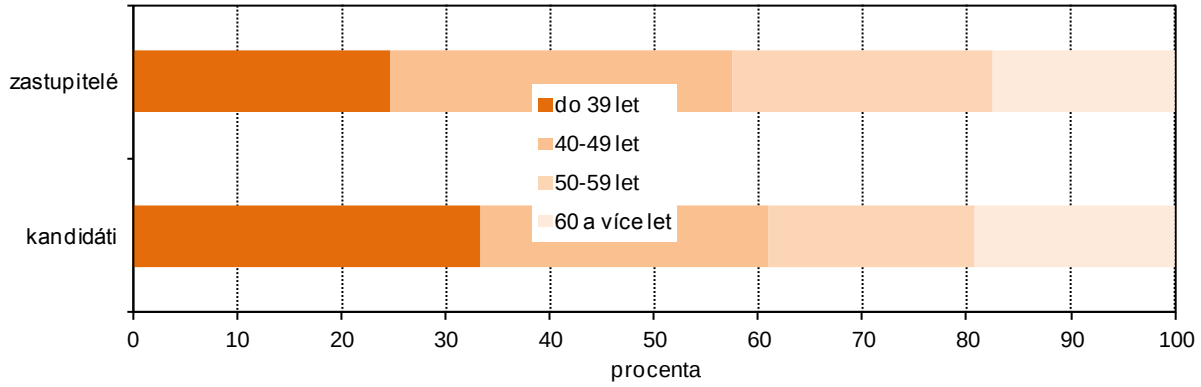

Na celkovém počtu zvolených zastupitelů v Ústeckém kraji se muži podíleli 69,2 %. Na počtu zastupitelů ve věku 65 a více let byl podíl ještě vyšší a představoval 78,4 %.

V rámci okresů Ústeckého kraje byl podíl zastupitelů seniorů celkem i zastupitelů mužů nejvyšší v okrese Chomutov, nejnižší jak u celkového počtu, tak u mužů v okrese Most. Nejvyšší podíl žen seniorek byl v okrese Teplice, nejnižší pak v okrese Děčín.

Tab. 6.3 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ústecký kraj	**3 663**	**2 535**	**1 128**	**301**	**236**	**65**	**8,2**	**9,3**	**5,8**
v tom okres:									
Děčín	520	375	145	45	39	6	8,7	10,4	4,1
Chomutov	452	319	133	43	35	8	9,5	11,0	6,0
Litoměřice	984	670	314	72	57	15	7,3	8,5	4,8
Louny	653	456	197	55	44	11	8,4	9,6	5,6
Most	294	189	105	20	13	7	6,8	6,9	6,7
Teplice	421	284	137	36	24	12	8,6	8,5	8,8
Ústí nad Labem	339	242	97	30	24	6	8,8	9,9	6,2

Počet zvolených zastupitelů mužů 60letých a starších se mezi jednotlivými volbami zvyšoval, u žen došlo k nárůstu mezi volbami 2006 a 2010, v posledních volbách v roce 2014 jejich počet mírně poklesl. Zvyšoval se podíl zastupitelů ve věku 60 a více let na celkovém počtu zvolených zastupitelů, v roce 2006 představoval 11,6 %, v roce 2010 to bylo 16,6 % a v roce 2014 již 17,5 %.

Graf 6.4 Zvolení zastupitelé v Ústeckém kraji podle věku a pohlaví do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

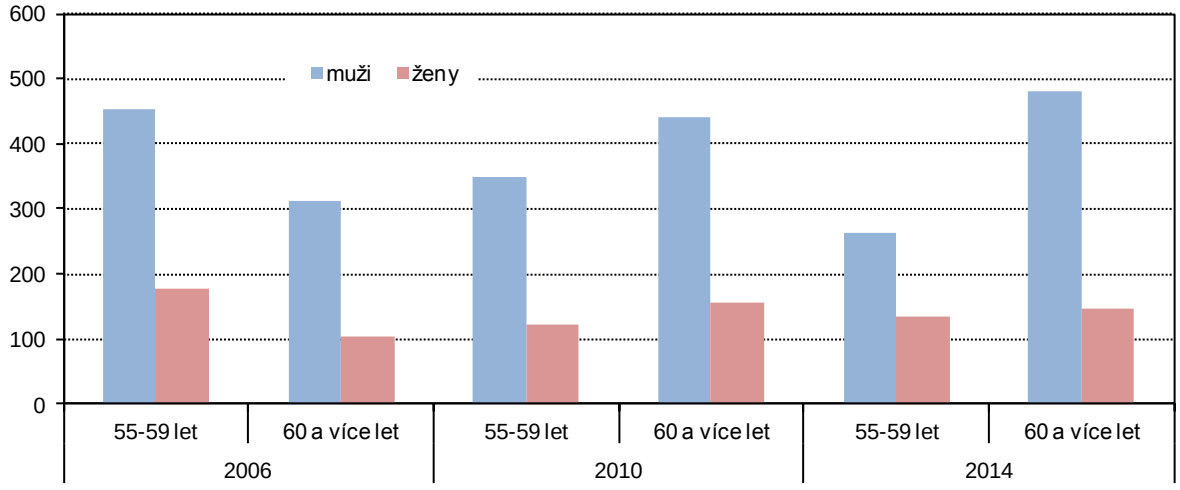

Nejvyšší podíl zvolených kandidátů celkem i kandidátů ve věku 65 a více let byl v menších obcích s 200–499 obyvateli a s 500–999 obyvateli a představoval u celkového počtu kandidátů 26,1 %, resp. 23,6 % a u druhé velikostní skupiny 21,5 %, resp. 19,3 %. Nejnižší podíl zvolených kandidátů celkem i kandidátů ve věku 65 a více let byl ve dvou největších velikostních skupinách obcí - s 20 000–49 999 obyvateli a s 50 000–99 999 obyvateli, celkem se jednalo o 3,1 %, u seniorů o 4 %, u druhé velikostní skupiny to bylo 4,9 % u celkového počtu zastupitelů a 4 % u seniorů.

Tab. 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ústecký kraj	**3 663**	**2 535**	**1 128**	**301**	**236**	**65**	**8,2**	**9,3**	**5,8**
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	296	182	114	30	22	8	10,1	12,1	7,0
200–499 obyvatel	955	649	306	71	55	16	7,4	8,5	5,2
500–999 obyvatel	787	541	246	58	49	9	7,4	9,1	3,7
1 000–1 999 obyvatel	511	350	161	38	29	9	7,4	8,3	5,6
2 000–4 999 obyvatel	422	296	126	44	34	10	10,4	11,5	7,9
5 000–19 999 obyvatel	399	297	102	30	25	5	7,5	8,4	4,9
20 000–49 999 obyvatel	112	87	25	12	8	4	10,7	9,2	16,0
50 000 a více obyvatel	181	133	48	18	14	4	9,9	10,5	8,3

Zvolení zastupitelé do 39 let zaujímali v Ústeckém kraji nejvyšší podíl na celkovém počtu zastupitelů (36,1 %) ve skupině nejmenších obcí do 199 obyvatel. Nejnižší podíl nejmladších zastupitelů byl v obcích s 10 000–19 999 obyvateli (16,7 %). Podíl kandidátů ve věku 60 a více let se na celkovém počtu kandidátů příslušné velikostní skupiny obcí pohyboval od 15 % v obcích s 200–499 obyvateli do 23,2 % v obcích s 20 000–49 999 obyvateli.

Graf 6.5 Zvolení zastupitelé do obecních zastupitelstev ve Ústeckém kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

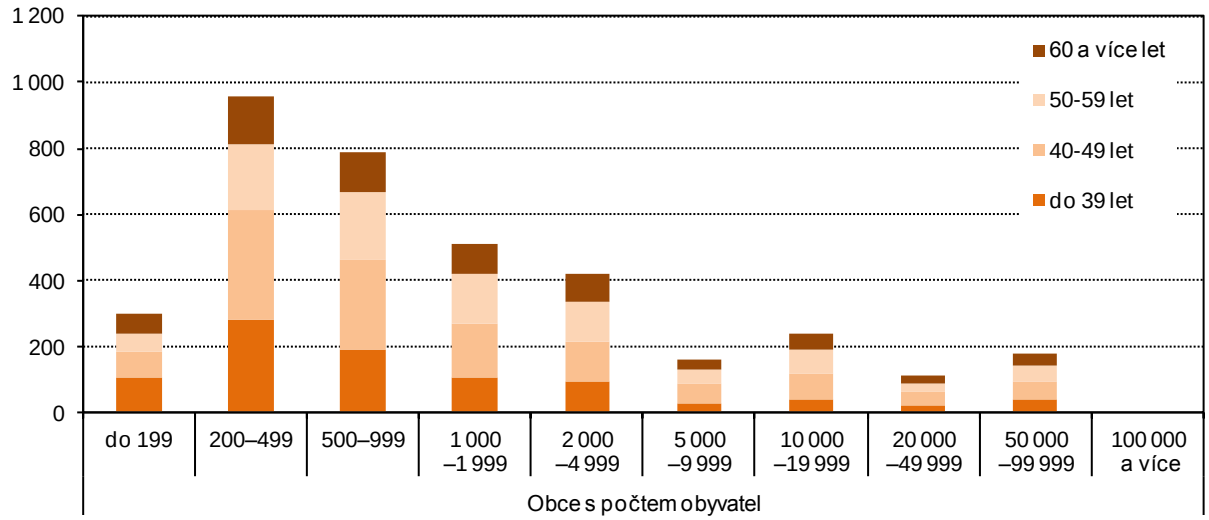

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let se ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 v Ústeckém kraji podíleli na celkovém počtu zastupitelů 8,2 %, v porovnání s ostatními kraji se jednalo o nejvyšší hodnotu. Průměr ČR byl v kraji překročen o 2,4 p.b. Nejvyšší podíl v rámci SO ORP Ústeckého kraje byl v Chomutově a Varnsdorfu, u obou více než 11 %, nejnižší podíl byl v ORP Bílina (4,7 %).

Počet zastupitelů ve věku 65 a více let přepočtený na počet kandidátů stejné věkové skupiny představoval v Ústeckém kraji 16,5 % a byl sedmý nejvyšší mezi kraji. Republikový průměr byl v kraji překročen o 0,3 p.b. Ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje byl nejvyšší podíl v ORP Lovosice (22,8 %) a v ORP Louny a Roudnice nad Labem (u obou více než 21 %). Nejnižší podíl (8,1 %) zastupitelů ve věku 65 a více let na počtu kandidátů stejné věkové skupiny byl v ORP Bílina.

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

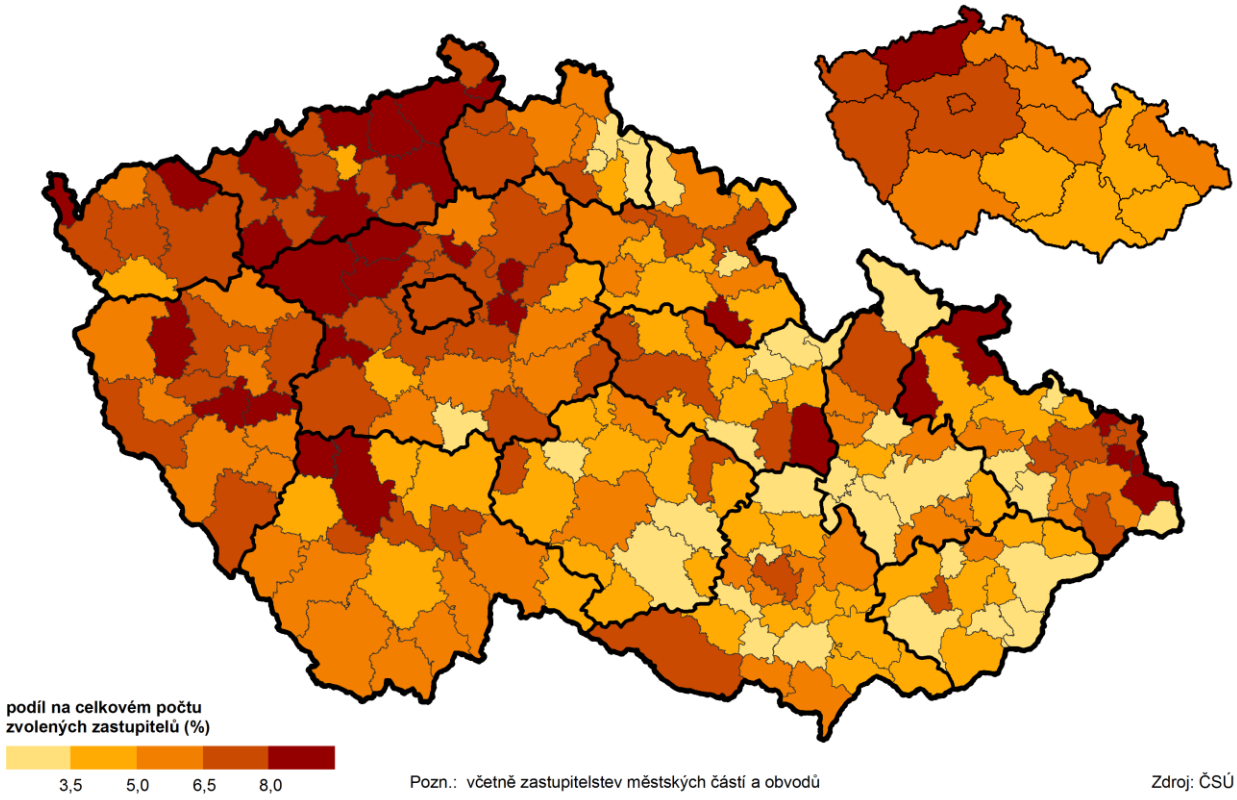

Pozn.: včetně zastupitelstev městských částí a obvodů

Zdroj: ČSÚ

Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

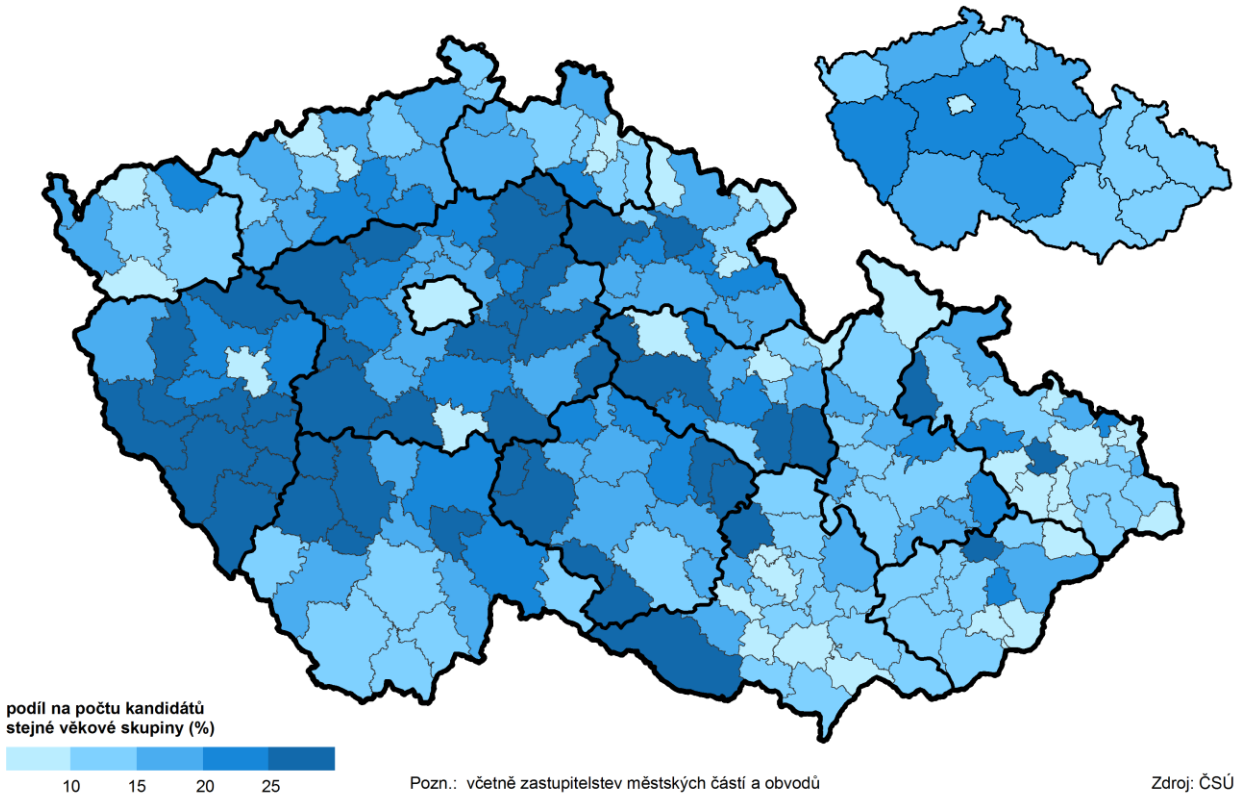

Pozn.: včetně zastupitelstev městských částí a obvodů

Zdroj: ČSÚ

Senioři a informační technologie

Informační technologie zasahují čím dál více nejen do pracovního, ale i do osobního života člověka. Využití mobilních technologií se neustále zvyšuje i u osob v seniorském věku. Jejich používání může osobám v poproduktivním věku významně ovlivnit a zkvalitnit život, a to jak po stránce společenské, zdravotní i psychologické.

Z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jejich využívání jednotlivci (VŠIT)[2] vyplývá, že podíl použití osobního počítače a internetu rok od roku stoupá. Nejvýraznější nárůst jsme zaznamenali ve věkové skupině osob 65 a více let, to je ve skupině populace, která v minulosti používala informační technologie nejméně. Podíl seniorů, kteří v Ústeckém kraji v posledních třech měsících použili osobní počítač, vzrostl za poslední čtyři roky téměř 2,5krát, zatímco ve věkové skupině 16–34letých se dokonce nepatrně snížil. Ještě výraznější nárůst je patrný u uživatelů internetu, ve věkové skupině 65letých a starších se podíl jednotlivců užívajících internet téměř ztrojnásobil. Uvedené skutečnosti potvrzují údaje v následující tabulce i grafu.

Tab. 6.5 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Ústeckém kraji v letech 2010 až 2014*)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií %

	Jednotlivci podle použití informačních technologií									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Osobní počítač									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	84,9	87,8	86,3	85,3	83,5	6,4	4,7	4,7	5,7	3,9
35–64 let	52,8	58,7	64,0	68,0	70,0	31,6	27,2	22,7	17,8	13,4
65 a více let	9,7	16,1	18,1	20,5	22,9	82,2	74,7	69,7	66,1	60,4
	Internet									
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	82,4	86,6	86,3	86,4	85,7	7,9	5,7	5,1	5,4	4,1
35–64 let	49,0	57,1	62,9	68,1	70,5	37,5	31,0	24,3	18,9	14,3
65 a více let	9,0	15,4	18,3	20,8	24,0	86,3	78,8	73,9	70,6	65,4

*) Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015. Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku.

Graf 6.6 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Ústeckém kraji

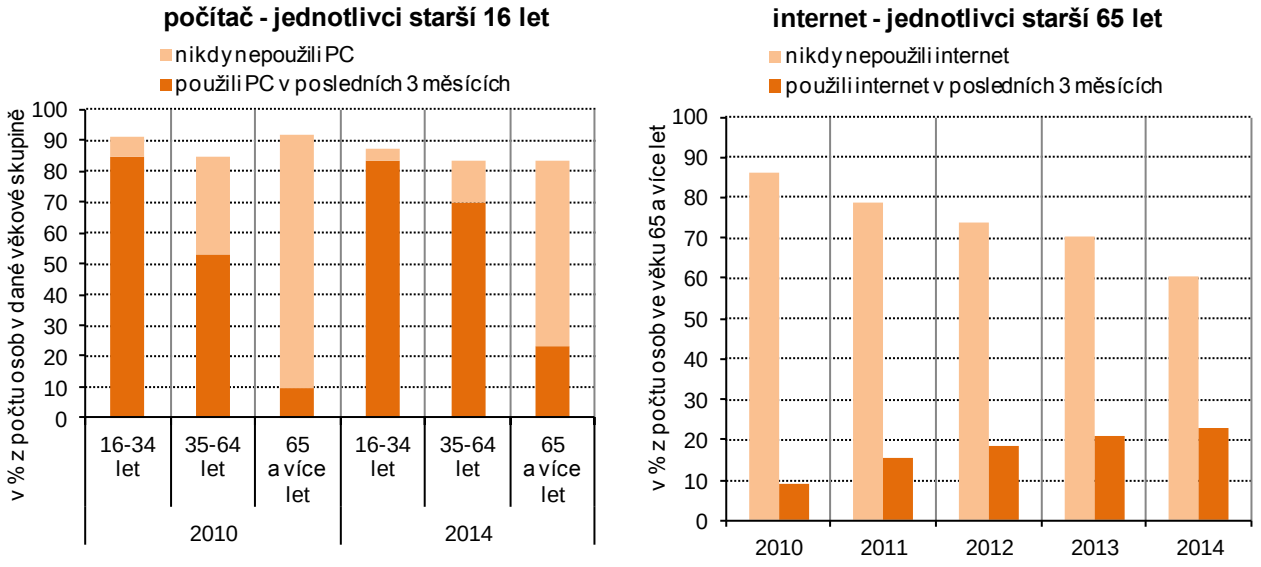

[2] *Šetření je prováděno ve 2. čtvrtletí sledovaného roku formou osobního interview, a to na výběrovém vzorku cca 10 tis. jednotlivců ve věku 16 a více let. Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována ve tříletých klouzavých průměrech (např. údaj roku 2014 je vypočten z dat roku 2013, 2014 a 2015).*

Z výsledků šetření v roce 2014 vyplynulo, že podíl seniorů ve věku 65 a více let, kteří **nikdy nepoužili počítač** dosáhl v Ústeckém kraji 60,4 %. V mezikrajovém porovnání byl tento podíl pátý nejnižší po Hl. m. Praze (47,4 %), po Středočeském kraji (57,7 %) a po krajích Karlovarském a Pardubickém (oba vykazují shodně 60,1 %). Nejvyšší podíl seniorů ve věku 65 a více let, kteří nikdy nepracovali s počítačem, byl zjištěn v Kraji Vysočina (76,9 %), více než 70 % vykazuje Zlínský kraj (70,9 %).

Na otázku, zda **v posledních třech měsících použili osobní počítač a internet**, odpovědělo kladně nejméně seniorů opět v Kraji Vysočina (14,9% a 13,6%). Ústecký kraj se umístil na šesté pozici od konce pomyslného žebříčku, když počítač v posledních třech měsících použilo 22,9 % seniorů. Nejvíce, téměř 35 % osob ve věku 65 a více let použilo v tomto období počítač a internet v Praze.

Nikdy nepoužilo internet v Ústeckém kraji 65,4 % seniorů, tento podíl byl pátý nejnižší mezi kraji, nižší byl v Hl. m. Praze (53,4 %), ve Středočeském kraji (59,1 %), v Pardubickém kraji (60,8 %) a v Karlovarském kraji (65,3 %). Nejvyšší podíl seniorů nepoužilo internet v Kraji Vysočina (80,6 %), následovaly kraje Zlínský (73,1 %), Olomoucký (72,0 %) a Liberecký (71,6 %).

K postupnému nárůstu užívání počítače a internetu lidmi ve věkové kategorii 65 a více let dochází ve všech krajích. Nejvyšší nárůst podílu osob využívající tyto technologie byl zjištěn v Pardubickém kraji, kde se za čtyři roky zvýšil podíl seniorů využívající PC o 16,7 p.b. a internet o 19,5 p.b. Nejméně se podíl uživatelů počítače i internetu zvýšil v Kraji Vysočina (3,3 p.b., resp. 4,2 p.b.). V Ústeckém kraji stoupl za poslední čtyři roky podíl seniorů, kteří používají počítač o 13,2 p.b. a internet o 15 p.b., což kraj řadí v prvním případě na druhé nejvyšší místo mezi kraji a v případě internetu na čtvrtou nejvyšší pozici.

Graf 6.7 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících podle krajů v roce 2010 a 2014

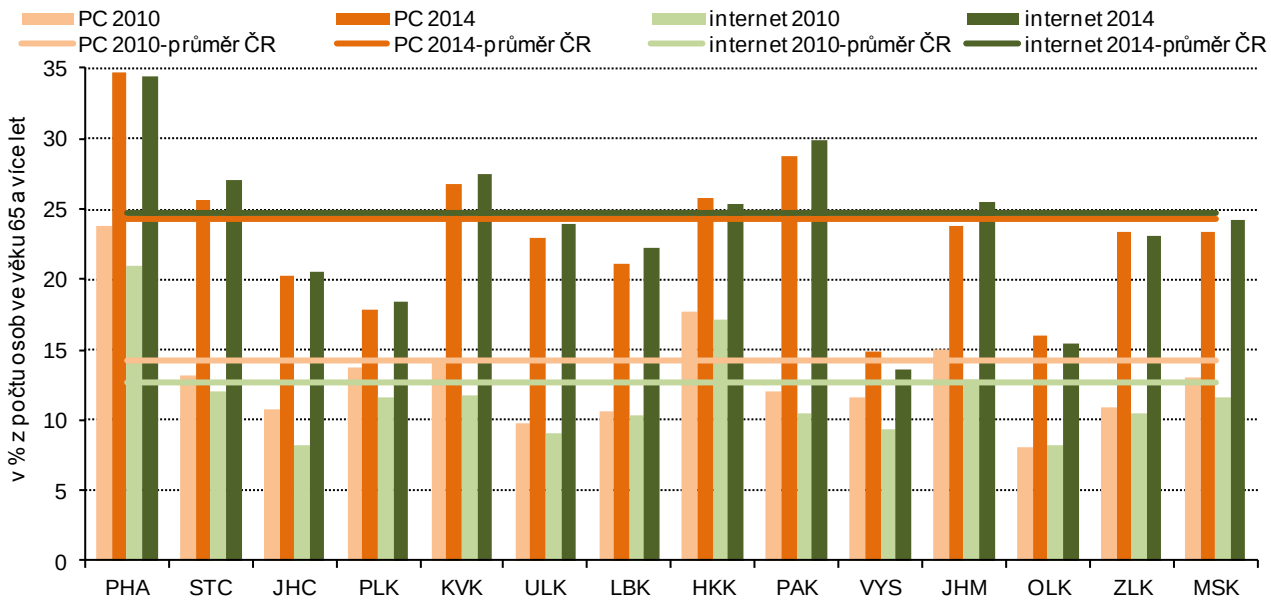

Podíl použití počítače a internetu u věkové skupiny osob 65 a víceletých z počtu osob ve stejné věkové skupině v Ústeckém kraji byl v porovnání s republikovým průměrem nižší. Rozdíly mezi oběma se s postupem let snižovaly. Zatímco v roce 2010 byl podíl využití počítače u seniorů v Ústeckém kraji nižší o 4,5 p.b. a internetu o 3,6 p.b. než dosahoval průměr ČR, v roce 2014 se rozdíl snížil u seniorů, kteří použili počítač na 1,3 p.b. a internet na 0,8 p.b.

Graf 6.8 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících v Ústeckém kraji a ČR v letech 2010 až 2014

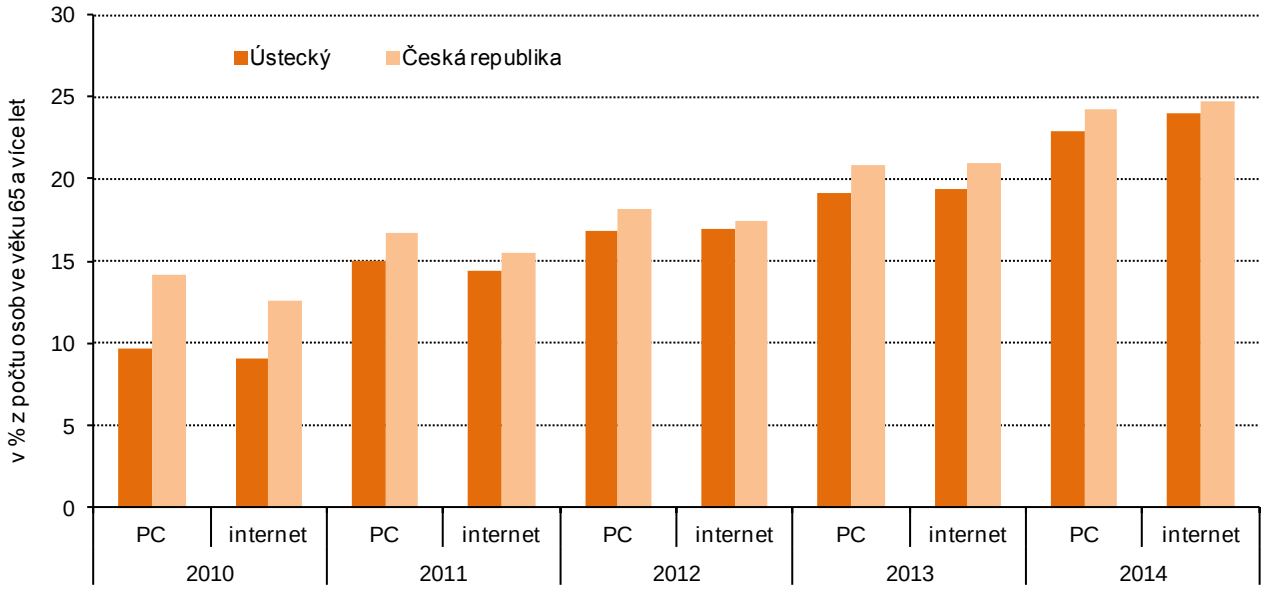

Nové informace o pořádaných kulturních a společenských akcích mají možnost senioři získávat ze zvyšujícího se počtu specializovaných webových portálů, určených právě pro tuto cílovou skupinu osob. Na nich se mohou účastnit různých anket, soutěží apod. Umožněním vzájemné komunikace uživatelů slouží tyto portály také k udržování sociálních kontaktů. Uvádíme odkazy na některé z nich:

http://www.sedesatka.cz/	Šedesátka přátelský portál pro seniory
http://www.60k.cz/	Přátelský web pro dříve narozené
http://www.klubaktiv.cz/	Akademický klub třetího věku Aktiv, o.s.
http://www.seniorum.cz/	Portál nejen pro seniory
http://elpida.cz/	Elpida pro seniory
http://www.i-senior.cz/	Magazín nejen pro seniory
http://e-senior.czu.cz/	Portál vzdělávání seniorů
http://www.tretivek.cz/	Pro důchodce a seniory
http://www.seniortip.cz/	Internetový magazín nejen pro seniory
http://www.rscr.cz/	Rada seniorů České republiky

Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.)

Poměrně vysokému zájmu z řad seniorů se těší univerzity třetího věku (U3V). V České republice vznikalo vzdělávání seniorů na humanitních univerzitách již v osmdesátých letech minulého století. V roce 1995 bylo založeno občanské sdružení Asociace Univerzit Třetího Věku (AU3V). V České republice je vzdělávání občanů důchodového věku realizováno jako Univerzita třetího věku, Akademie třetího věku nebo jako Kluby třetího věku. Nejčastěji je zaměřeno na oblasti tělesného a duševního zdraví, práva, ekologie, filozofie, náboženství, mezilidských vztahů. Obecně je univerzita třetího věku soubor programů celoživotního vzdělávání, zaměřených na vzdělávání osob v postproduktivním věku. Jejím cílem je poskytnout seniorům možnost kvalifikovaně a na univerzitní úrovni se seznámit s nejnovějšími poznatky z různých oblastí života. Mimo to plní rovněž výraznou sociální funkci a motivuje seniory k další aktivitě. V současné době tuto možnost vzdělávání nabízejí prakticky všechny veřejné vysoké školy v České republice.

V Ústeckém kraji činnost U3V zajišťuje, nejen pro seniory, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Kromě místa výuky v Ústí nad Labem byla zřízena výuková místa i v Roudnici nad Labem, Žatci a Kadani. Mimo studium jazyků, dějin, ekonomie, přírodních věd nebo sociologie mohou lidé nad padesát let navštěvovat i kurzy kreslení, bridžový klub nebo studovat kapitoly z medicíny a genetiky, základy kriminalistiky a psychologie.

Univerzitu třetího věku lze studovat i na ČVUT v Děčíně. Novinkou zde je program „Evropský prostor a doprava“ s kurzy „Ekologie“, „Doprava, ekonomie a společnost“ a „Evropská integrace v historických souvislostech“.

Ve spolupráci s Provozně ekonomickou fakultou (PEF) České zemědělské univerzity v Praze je zajišťována tzv. Virtuální univerzita třetího věku (VU3V). Virtuální U3V je založena na využití komunikačních technologií a internetu, představuje novou moderní alternativu ke klasické prezenční přednáškové výuce U3V. Posluchači VU3V jsou po dobu svého studia evidováni v centrální databázi ČZU v Praze, nemají však ze zákona statut studenta. Na území Ústeckého kraje je toto studium zajišťováno v 9 konzultačních střediscích v 5 okresech kraje – v okrese Děčín v Benešově nad Ploučnicí, v Jílovém a ve Varnsdorfu, v okrese Chomutov v Chomutově, v okrese Litoměřice v Litoměřicích a v Roudnici nad Labem. Dále v okrese Most v Litvínově a v okrese Teplice v Teplicích.

Pro seniory jsou prostřednictvím nestátních neziskových organizací a organizací zřízených obcemi, zejména veřejnými knihovnami, nabízeny další vzdělávací kurzy i akademie pro seniory.

7. Institucionální péče o seniory

Populační stárnutí se dotýká všech oblastí života společnosti a promítá se do širokého spektra politických opatření. Správně reagovat na stárnutí obyvatelstva lze pouze tehdy, budou-li opatření založena na komplexním přístupu, koordinaci všech přijatých opatření a budou-li v souladu s dlouhodobým výhledem pro maximální využití potenciálu starších pracovníků a seniorů. V souvislosti s demografickými změnami a stárnutím populace se zvyšuje podíl osob, jež disponují cennými životními zkušenostmi z praktického života, odborností a orientací ve vykonávané profesi, názorovou stabilitou, větší odpovědností, spolehlivostí, a celkovou větší vyzrálostí. Starší lidé tak představují pro společnost přínos ve vztahu k vykonávání vysoce odborných pracovních činností v rámci některých profesí a rovněž při předávání svých zkušeností a znalostí mladší generaci. Pro společnost může demografické stárnutí zároveň představovat příležitost a výzvu, jak co nejefektivněji využít znalostí a potenciálu přibývajícího počtu starších lidí. Na druhou stranu, se stárnutím populace jsou spojeny již zmíněné výzvy související se zvýšenými nároky na systém sociální ochrany, především pak na systém sociálního pojištění a poskytování sociálně-zdravotní péče. Je potřeba, aby se péčí o seniory zabývaly jak instituce s celostátní, tak regionální působností.

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) byla zřízena Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2006 v návaznosti na usnesení vlády k Informaci o plnění Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007.

Rada je stálým poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje.

Zasedání Rady se konají podle potřeby, nejméně však třikrát ročně. Informace o činnosti Rady jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách Úřadu vlády, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí. Rada nemá pravomoc prošetřovat stížnosti občanů. Organizační, odborné a administrativní práce a zveřejňování informací o práci Rady zajišťuje sekretariát Rady, který je organizační součástí Ministerstva práce a sociálních věcí.

V současnosti pracují v rámci Rady čtyři pracovní skupiny:

- na ochranu práv seniorů
- na podporu rozvoje služeb pro seniory
- na podporu vzdělávání a dobrovolnictví
- na podporu zaměstnávání starších osob

Pracovní skupiny nemají vlastní statut, podle schváleného jednacího řádu jednají neformálně a rozhodují konsensuálně. Zabývají se dílčími otázkami z oblasti působnosti Rady, zejména připravují podklady pro zasedání Rady.

V loňském roce projednávala Rada mimo jiné aktualizaci **Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017**. Aktualizovaná verze navazuje na předchozí národní strategie k řešení problematiky stárnutí populace a přípravy na stárnutí, které jsou zpracovávány 1krát za 5 let. Od roku 2003 je to v pořadí již čtvrtý dokument, který zahrnuje všechny průřezové oblasti týkající se problematiky stárnutí populace. Záměrem je komplexní přístup k řešení problematiky stárnutí populace, koordinace a propojování jednotlivých strategií rezortů v oblasti přístupů ke stárnutí a vytvoření společných priorit všech přijatých opatření. Základním rámcem Národního akčního plánu je zajištění dodržování a ochrany lidských práv seniorů. Cílem aktualizované verze je řešit efektivněji na vládní úrovni problematiku stárnutí populace. S tím souvisí nutnost personálního a finančního posílení agendy přípravy na stárnutí, zlepšení mediálního obrazu seniorů, podpora rozvoje mezigeneračních vztahů, posílení role rodiny v zajištění péče o seniory.

Národní akční plán identifikuje následující oblasti:

- realizace politiky přípravy na stárnutí
- zajištění a ochrana lidských práv starších osob
- celoživotní učení
- zaměstnávání starších pracovníků
- dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- kvalitní prostředí pro život seniorů
- zdravé stárnutí
- péče o seniory s omezenou soběstačností

Rada projednávala rovněž Informaci o realizaci projektu Ministerstva vnitra **Bezpečný senior**, ze které vyplynulo, že z celkem 404 projektů z dotačního titulu „Program prevence kriminality krajů, měst a obcí" bylo v roce 2014 pouze 20 projektů zaměřeno na bezpečí pro seniory, z dalšího dotačního titulu byly realizovány projekty zaměřené na prevenci domácího násilí páchaného na seniorech. Dále byla na Radě projednávána informace Ministerstva zdravotnictví o aktuálním stavu **Národního akčního plánu Alzheimer**, diskutována problematika očkování seniorské populace a aktuální stav řešení vakcinace seniorů. Z dat statistiky rodinných účtů ČSÚ byla zpracována a členům rady představena prezentace „Osobní spotřeba důchodců v letech 2004 až 2013", která popisuje kvantitativní a kvalitativní změny v osobní spotřebě generací třetího a čtvrtého věku. Rada se také zabývala možnostmi financování aktivit ve prospěch seniorů z národních i evropských zdrojů, kdy Ministerstvo pro místní rozvoj představilo příspěvek „**Podpora bydlení seniorů**", odbor implementace fondů EU MPSV „Možnosti financování aktivit ve prospěch stárnoucí populace z Operačního programu Zaměstnanost 2014 - 2020". Zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyzvedl podporu seniorů ze státního rozpočtu prostřednictvím univerzit třetího věku a upozornil na nový projekt „**Program Senior – podpora vzdělávání dospělých osob 50+**", který je zaměřen na podporu regionálních škol.

V roce 2015 bude Rada ve svých aktivitách pokračovat a zaměří se především na informování o aktuálních problémech z oblasti stárnutí.

Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)

V Národním akčním plánu je kladen rovněž důraz na vytvoření prostoru pro prosazování politiky přípravy na stárnutí na regionální úrovni.

V letech 2012 a 2013 proběhla aktualizace „Programu rozvoje Ústeckého kraje 2014–2020". Účelem této aktualizace byla mimo jiné příprava podkladu pro rozdělování finančních prostředků v Ústeckém kraji z fondů Evropské unie na toto období. Program byl předložen k projednání Radě Ústeckého kraje a následně Zastupitelstvu Ústeckého kraje ke schválení. Zastupitelstvem Ústeckého kraje byl Program rozvoje Ústeckého kraje 2014–2020 schválen 30. 10. 2013. Tématem seniorů se materiál zabývá zejména v souvislosti se zajištěním sociálních služeb pro seniory. Ve spolupráci s dalšími organizacemi bude kraj kapacitu a strukturu sociálních služeb pro seniory průběžně přizpůsobovat měnící se demografické skladbě obyvatel (zejména nárůstu podílu i počtu obyvatel v poproduktivním věku). Zařízení sociálních služeb a zdravotnická zařízení budou postupně modernizována tak, aby jejich služby odpovídaly skutečným potřebám jejich uživatelů a současným standardům kvality, rovněž dojde k zohlednění potřeb specifických sociálních služeb pro seniory.

Mimo zmíněný program rozvoje dochází k dalším jednáním mezi zástupci Krajského úřadu Ústeckého kraje a dalšími institucemi podle problematiky, které se tato jednání týkají. Jedním z důležitých témat byla problematika bydlení pro seniory. Na bodu pracovního setkání byla i příprava novely programu výstavby bytů pro nízkopříjmové skupiny, mezi které patří i senioři. Z jednání vyplynulo, že je nutné se zaměřit na programy, ať už ze strany státu, nebo Evropské unie, které poskytnou finanční podporu pro revitalizaci například opuštěných domů nebo ubytoven.

Dalším cílem Ústeckého kraje je mimo jiné zvyšování pocitu bezpečí občanů v kraji, a to zejména z řad seniorů, kteří se mohou stávat snadným objektem podvodníků, lupičů a zlodějů. Kromě stěžejního dokumentu „Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje" se např. uskutečnila pro seniory a zdravotně postižené občany projekce filmu „Šmejdi", která upozorňuje na nebezpečí těchto akcí. Další akcí byla přednáška „Bezpečný internet", určená rovněž zejména pro seniory. Zahrnovala celou řadu aktuálních témat, např. jak zabezpečit počítač, jak pracovat s emaily, jak prohlížet internetové stránky, jak nakupovat na internetu, živou komunikaci, sociální sítě a bezpečnost.

Program „Podpora zkvalitnění péče o seniory v pobytových zařízeních na území Ústeckého kraje" byl určen na nákup vybavení a pomůcek určených pro uživatele sociálních služeb domovů pro seniory nebo domovů se zvláštním režimem pro osoby se stařeckou a Alzheimerovou demencí.

Velmi důležité pro aktivní zapojení seniorů jsou různé kluby seniorů, tematické akce pořádané např. při knihovnách v jednotlivých městech a obcích kraje apod.

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří[1)]	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení[2)]	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemřelých v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA[3)]								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří[1)]	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří[1)]	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v tom způsob bydlení:								
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
							OBYVATELSTVO
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	0–14 let
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	15–64 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	65 a více let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	65–69 let
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	70–74 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	75–79 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	80–84 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	85–89 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	90–94 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	95 a více let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	z toho ženy (%)
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	Index stáří[1)]
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index ekonomického zatížení[2)]
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Průměrný věk (roky)
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Počet zemřelých v roce 2014
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	z toho ve věku 65 a více let (%)
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	novotvary
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	nemoci oběhové soustavy
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci dýchací soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	vnější příčiny
							Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	muži
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	ženy
295	358	407	-256	36	238	-792	Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
							PROJEKCE OBYVATELSTVA[3)]
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří[1)]
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří[1)]
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							v tom způsob bydlení:
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	v bytech
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)4)								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):	21,4	23,5	19,8	21,2	22,2	21,4	19,9	20,4
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele pracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
v čele nepracující důchodce	15,6	14,5	15,4	15,4	15,6	12,3	11,0	12,8
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):	36,0	29,4	35,8	37,8	36,6	32,5	32,6	35,9
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
							Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	svobodní, svobodné
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	ženatí, vdané
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	rozvedení, rozvedené
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	střední vč. vyučení (bez maturity)
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vysokoškolské
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)4)
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	muži
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	65 a více let na počtu úplných rodin (%):
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele pracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	v čele nepracující důchodce
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	65 a více let na počtu neúplných rodin (%):
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele pracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	v čele nepracující důchodce
							Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	let na počtu domácností jednotlivců (%):
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost pracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	domácnost nepracujícího důchodce

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
mimo byty (bez zařízení)	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
mimo byty (bez zařízení)	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m^2:	58,1	53,5	62,5	59,9	59,1	55,9	56,1	57,2
úplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
neúplná rodina	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů[5)] bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
úplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
neúplné rodiny	5,1	2,9	6,0	4,9	5,7	5,1	5,9	8,6
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013	214	170	214	206	205	224	242	235
z toho ve věku:								
65–69 let	330	263	343	315	301	351	384	358
70–74 let	413	318	434	395	385	413	488	452
75–79 let	510	395	552	472	476	530	591	548
80–84 let	599	476	636	555	586	641	688	688
85–89 let	684	559	748	630	646	705	770	812
90–94 let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicech	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
							BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
							v tom (%):
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
							v tom (%):
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
							Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	65 a více let v m^2:
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	úplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	neúplná rodina
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	domácnost jednotlivce
							Podíl hospodařících domácností seniorů[5] bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	zjištěných hodnot) (%):
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	úplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	neúplné rodiny
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	domácnosti jednotlivců
							EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
							Míra ekonomické aktivity
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
							Hospitalizovaní v nemocnicích
192	212	230	217	215	226	218	na 1 000 obyvatel v roce 2013
							z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9	.[6]	2,6	1,9	v hospicech

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIOŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

[1] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

[3] Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

[4] Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

[5] Domácnocti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

[6] Ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas

Zdroj dat:
Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
							Příjemci starobního důchodu v souběhu
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	s vdovským/vdoveckým důchodem
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	z toho předčasný důchod (%)
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	muži
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	ženy
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	muži
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
							Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	domovy pro seniory
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy se zvláštním režimem
							SENIOŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Ústeckého kraje

	Ústecký kraj	v tom okresy						
		Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	823 972	131 699	124 644	118 966	86 463	113 857	128 851	119 492
z toho ženy (%)	50,4	50,5	50,2	50,4	50,4	50,3	50,3	51,1
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,7	16,0	15,5	15,7	15,8	15,3	15,6	16,2
15–64 let	67,2	66,2	68,9	66,5	67,5	68,0	67,3	66,3
65 a více let	17,1	17,8	15,6	17,8	16,7	16,8	17,2	17,5
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	140 543	23 443	19 433	21 154	14 424	19 090	22 116	20 883
z toho ženy (%)	58,2	57,6	58,6	58,0	57,9	58,5	58,2	58,8
z celku ve věku (%):								
65–69 let	39,7	41,1	40,7	38,2	39,3	38,9	40,1	39,5
70–74 let	25,7	24,8	25,8	25,4	25,0	26,9	26,5	25,4
75–79 let	15,7	14,8	16,1	15,6	16,3	16,5	15,8	15,4
80–84 let	10,9	11,2	10,2	12,2	11,2	10,6	10,3	10,8
85–89 let	5,7	5,8	5,3	6,2	5,8	5,2	5,3	6,1
90–94 let	2,1	2,1	1,8	2,2	2,0	1,8	1,8	2,6
95 a více let	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	11 186	1 904	1 411	1 834	1 171	1 376	1 615	1 875
z toho ženy (%)	73,8	74,7	75,8	73,6	73,6	72,5	73,6	72,7
Index stáří[1)]	108,5	111,5	100,6	113,3	105,7	109,8	110,3	107,7
Index ekonomického zatížení[2)]	48,7	51,0	45,1	50,3	48,1	47,1	48,6	50,8
Průměrný věk (roky)	41,2	41,4	40,6	41,5	41,1	41,2	41,2	41,1
Počet zemřelých v roce 2014	8 846	1 303	1 287	1 413	942	1 246	1 482	1 173
z toho ve věku 65 a více let (%)	76,7	76,7	73,0	80,0	75,3	75,6	76,2	79,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	24,7	22,9	24,0	23,4	23,1	26,9	24,3	28,4
nemoci oběhové soustavy	51,6	56,0	51,9	47,2	57,3	54,2	51,7	44,9
nemoci dýchací soustavy	5,7	6,3	5,5	6,1	4,7	4,7	5,7	6,4
vnější příčiny	3,1	2,5	3,3	4,3	2,4	1,9	3,2	3,4
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)								
muži	.	15,4	14,2	15,0	14,3	14,6	14,0	15,1
ženy	.	18,3	17,7	18,1	17,3	17,1	17,0	18,7
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	587	38	89	221	157	13	105	-36
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	808 961	128 834	122 157	117 278	85 191	111 775	125 498	118 228
z toho ženy (%)	50,9	51,1	50,4	50,5	50,6	50,8	51,2	51,4
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	117 899	19 199	15 996	18 250	12 359	16 249	18 622	17 224
z toho ženy (%)	59,8	59,8	60,0	59,1	59,8	60,3	59,5	60,2
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,5	2,8	2,2	2,7	2,5	2,4	2,6	2,3
ženatí, vdané	49,5	49,9	48,5	51,9	50,2	47,6	48,8	49,6
rozvedení, rozvedené	11,0	10,8	11,9	8,9	8,8	12,5	11,3	12,2
ovdovělí, ovdovělé	36,9	36,4	37,2	36,4	38,5	37,5	37,3	35,8
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	35,0	34,8	38,4	33,9	36,0	37,4	35,7	29,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,9	37,9	35,1	36,3	35,4	35,5	35,4	35,3
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	20,3	19,7	19,5	20,3	20,1	18,7	20,2	23,8
vysokoškolské	5,3	4,6	4,2	5,5	5,3	4,8	5,0	7,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	22,9	23,0	24,0	25,7	23,7	19,3	21,8	22,6
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)[3)]								
muži	11,1	6,9	4,5	18,5	16,1	12,0	12,0	8,8
ženy	11,4	7,5	5,0	16,5	14,9	14,2	13,4	9,3

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Ústeckého kraje

	Ústecký kraj	v tom okresy					
		Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60-64 let	15,3	12,9	14,5	17,5	15,5	15,2	16,4	16,1
muži ve věku 65 a více let	6,8	6,2	6,1	7,6	6,7	6,0	6,9	8,0
ženy ve věku 60-64 let	12,0	9,4	11,7	13,2	12,0	11,8	11,2	15,3
ženy ve věku 65 a více let	2,9	2,1	2,8	3,1	2,6	3,3	3,0	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Domácnosti seniorů celkem	37 083	6 108	4 985	5 840	3 953	5 023	5 842	5 332
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65-74 let	22 027	3 599	3 026	3 366	2 258	3 064	3 563	3 151
75 a více let	9 247	1 546	1 147	1 612	1 029	1 164	1 369	1 380
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti								
65-74 let	3 086	479	431	439	335	464	511	427
75 a více let	2 723	484	381	423	331	331	399	374
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):								
osoby ve věku 60-64 let	10,5	10,9	10,6	9,3	10,7	9,6	11,7	10,3
osoby ve věku 65-69 let	8,3	8,6	8,2	8,0	7,9	8,0	9,6	8,0
osoby ve věku 70-74 let	7,2	6,8	6,9	7,0	7,6	6,8	8,6	6,5
osoby ve věku 75 a více let	15,5	16,4	12,6	17,4	17,0	13,8	17,7	14,7
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:								
bydlící samostatně v bytě	37 141	5 903	5 206	5 073	3 809	5 594	6 167	5 389
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	2 638	454	303	466	259	452	382	322
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	9 798	1 526	1 373	1 391	986	1 495	1 652	1 375
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,6	88,2	90,5	87,6	90,5	89,3	90,7	90,7
v bytě spolu s další domácností	9,2	10,0	7,9	10,9	8,5	10,2	9,1	7,5
mimo byty (bez zařízení)	1,2	1,8	1,5	1,6	1,0	0,5	0,2	1,8
ženy	30 208	4 882	4 168	4 191	3 108	4 562	4 912	4 385
v tom (%):								
samostatně v bytě	93,9	93,3	95,1	92,0	93,9	93,4	95,0	94,5
v bytě spolu s další domácností	5,8	6,2	4,7	7,5	5,6	6,6	4,7	5,0
mimo byty (bez zařízení)	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5	0,1	0,2	0,5
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	133 634	23 059	18 680	19 355	13 668	18 534	20 496	19 842
z toho předčasný důchod (%)	31,5	33,5	34,1	21,5	34,3	36,6	31,1	30,1
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	46 372	7 512	6 497	6 887	5 109	6 393	7 376	6 598
z toho předčasný důchod (%)	13,8	12,9	15,4	7,2	15,1	17,9	15,7	12,9
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)								
muži	12 223	11 677	12 356	12 102	11 950	12 849	12 388	12 279
ženy	9 884	9 719	9 770	9 966	9 747	9 896	9 834	10 236
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem)								
muži	13 742	13 077	13 989	13 372	13 257	14 479	13 994	13 917
ženy	12 001	11 727	12 037	11 850	11 788	12 375	12 008	12 237

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Ústeckého kraje

	Ústecký kraj	v tom okresy						
		Děčín	Chomutov	Litoměřice	Louny	Most	Teplice	Ústí nad Labem
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	40	7	6	7	3	6	3	8
domovy se zvláštním režimem	34	7	4	7	4	4	4	4
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	3 678	346	582	504	291	665	450	840
domovy se zvláštním režimem	1 963	464	208	693	146	87	219	146
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	26,2	14,8	29,9	23,8	20,2	34,8	20,3	40,2
domovy se zvláštním režimem	14,0	19,8	10,7	32,8	10,1	4,6	9,9	7,0
Domy s pečovatelskou službou (2010)	83	13	5	22	14	9	14	6
v nich byty	2 710	562	360	440	374	419	482	73
SENIOŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,4	10,2	10,2	10,6	9,5	10,0	11,5	11,0
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	8,2	8,7	9,5	7,3	8,4	6,8	8,6	8,8
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,5	16,2	17,2	21,1	20,6	11,9	14,2	11,1

[1)] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2)] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

[3)] Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Zdroj dat:
Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje

	Ústecký kraj	Správní obvod ORP							
		Bílina	Děčín	Chomutov	Kadaň	Litoměřice	Litvínov	Louny	Lovosice
OBYVATELSTVO									
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	823 972	22 119	78 006	81 674	42 970	59 134	38 013	43 463	27 557
z toho ženy (%)	50,4	46,7	50,6	50,2	50,1	50,6	49,8	50,6	49,7
z celku ve věku (%):									
0–14 let	15,7	15,4	16,0	15,6	15,2	15,7	15,3	15,7	15,0
15–64 let	67,2	69,7	65,7	68,9	68,9	67,2	66,3	67,4	65,8
65 a více let	17,1	14,9	18,3	15,5	15,8	17,1	18,3	16,9	19,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	140 543	3 292	14 274	12 628	6 805	10 100	6 975	7 340	5 271
z toho ženy (%)	58,2	55,7	57,4	58,7	58,5	58,0	57,0	57,4	57,7
z celku ve věku (%):									
65–69 let	39,7	43,7	41,2	40,0	41,9	39,6	38,5	40,4	36,5
70–74 let	25,7	27,2	24,9	25,7	26,1	25,6	27,8	25,0	25,3
75–79 let	15,7	15,7	14,6	16,3	15,6	15,1	15,7	15,8	16,8
80–84 let	10,9	8,8	11,3	10,2	10,2	11,5	10,4	10,9	12,8
85–89 let	5,7	3,6	5,7	5,7	4,6	5,8	5,2	5,7	5,9
90–94 let	2,1	0,8	2,0	2,0	1,5	2,2	2,2	2,0	2,4
95 a více let	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	11 186	152	1 129	987	424	828	529	580	452
z toho ženy (%)	73,8	71,7	73,4	73,9	80,2	73,6	71,3	72,1	73,7
Index stáří[1)]	108,5	96,4	114,6	98,9	104,0	108,8	119,6	107,3	127,1
Index ekonomického zatížení[2)]	48,7	43,5	52,1	45,1	45,1	48,7	50,8	48,4	51,9
Průměrný věk (roky)	41,2	40,1	41,5	40,5	40,8	41,2	42,1	41,2	42,3
Počet zemřelých v roce 2014	8 846	215	738	800	487	672	452	473	343
z toho ve věku 65 a více let (%)	76,7	68,4	78,5	73,9	71,7	78,7	76,1	76,7	79,6
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):									
novotvary	24,7	29,9	23,1	25,5	21,5	22,9	26,5	22,3	20,9
nemoci oběhové soustavy	51,6	52,4	57,0	49,4	56,2	45,7	55,8	60,3	49,1
nemoci dýchací soustavy	5,7	6,1	6,0	5,9	4,9	4,5	4,4	4,1	8,1
vnější příčiny	3,1	2,0	2,6	3,7	2,6	5,9	2,3	2,5	3,3
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)									
muži	.	14,0	15,6	14,6	13,5	14,7	14,7	14,4	15,3
ženy	.	16,3	19,1	17,9	17,1	17,9	16,6	17,1	19,1
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	587	-48	-105	12	77	95	-67	55	26
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011									
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	808 961	20 265	76 447	79 788	42 369	58 333	37 837	42 419	26 959
z toho ženy (%)	50,9	50,4	50,9	50,3	50,5	50,6	50,6	51,1	50,2
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	117 899	2 612	11 595	10 427	5 569	8 514	6 122	6 205	4 538
z toho ženy (%)	59,8	58,0	59,3	60,2	59,6	58,5	58,9	59,5	59,7
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):									
svobodní, svobodné	2,5	2,3	2,0	2,2	2,3	2,7	2,5	2,3	2,9
ženatí, vdané	49,5	50,2	51,1	49,3	47,1	52,1	48,6	51,0	52,2
rozvedení, rozvedené	11,0	9,9	11,1	11,7	12,3	9,9	11,4	8,6	7,6
ovdovělí, ovdovělé	36,9	37,3	35,8	36,7	38,2	35,3	37,5	38,1	37,1
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):									
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	35,0	42,7	32,4	37,3	40,5	32,4	37,0	32,4	38,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,9	36,8	38,1	35,3	34,7	34,9	37,6	37,2	36,5
vč. nástavbového	20,3	14,0	21,2	20,0	18,6	22,0	17,6	21,6	17,7
vysokoškolské	5,3	2,1	5,3	4,5	3,6	6,4	4,5	5,6	3,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	22,9	17,2	21,2	24,7	22,9	25,3	17,8	22,3	26,7
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)[3)]									
muži	11,1	15,1	4,7	5,1	3,2	9,3	9,6	26,0	19,9
ženy	11,4	14,5	5,8	5,4	4,3	8,5	11,4	22,3	18,3

Správní obvod ORP								
Most	Podbořany	Roudnice nad Labem	Rumburk	Teplice	Ústí nad Labem	Varnsdorf	Žatec	
								OBYVATELSTVO
75 844	15 662	32 275	33 366	106 732	119 492	20 327	27 338	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,6	50,2	50,5	50,1	51,0	51,1	50,8	50,3	z toho ženy (%)
								z celku ve věku (%):
15,2	15,3	16,2	16,1	15,6	16,2	15,8	16,2	0–14 let
68,8	67,7	65,8	67,0	66,8	66,3	66,9	67,7	15–64 let
16,0	17,0	17,9	16,9	17,6	17,5	17,3	16,1	65 a více let
12 115	2 669	5 783	5 654	18 824	20 883	3 515	4 415	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
59,4	58,3	58,2	57,7	58,6	58,8	58,0	58,5	
								v tom ve věku (%):
39,1	36,7	37,3	40,9	39,4	39,5	40,9	39,0	65 - 69 let
26,4	25,7	25,2	25,2	26,4	25,4	23,6	24,6	70 - 74 let
16,9	18,2	15,2	14,8	15,8	15,4	15,6	16,1	75 - 79 let
10,7	11,7	12,8	10,1	10,6	10,8	12,2	11,5	80 - 84 let
5,2	5,0	7,1	6,1	5,6	6,1	5,6	6,5	85 - 89 let
1,6	1,9	2,2	2,5	2,0	2,6	1,9	2,0	90 - 94 let
0,1	0,6	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	95 a více let
847	203	554	504	1 463	1 875	271	388	Počet obyvatel ve věku 75 a více let
73,3	74,4	73,6	79,2	73,8	72,7	71,6	75,5	z toho ženy (%)
104,9	111,7	110,4	105,2	113,2	107,7	109,5	99,9	Index stáří (65+)*100/(0-14) (%)
45,4	47,7	51,9	49,4	49,7	50,8	49,5	47,7	((0-14)+(65+))*100/(15-64) (%)
40,8	41,5	41,4	41,0	41,4	41,1	41,3	40,8	Průměrný věk (roky)
794	181	398	375	1 267	1 173	190	288	Počet zemřelých v roce 2014
75,3	76,2	82,4	74,7	77,5	79,5	74,2	72,2	z toho ve věku 65 a více let (%)
								Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014):
27,1	18,1	26,2	17,1	23,4	28,4	33,3	27,9	novotvary
53,3	60,9	47,9	58,6	51,6	44,9	46,8	49,5	nemoci oběhové soustavy
4,8	4,3	7,0	6,1	5,6	6,4	7,8	5,8	nemoci dýchací soustavy
1,7	2,2	2,7	3,2	3,4	3,4	0,7	2,4	vnější příčiny
								Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)
14,6	13,9	15,2	14,6	14,0	15,0	16,0	14,2	muži
17,3	17,2	17,9	16,6	17,1	18,7	18,5	18,0	ženy
80	51	100	199	153	-36	-56	51	Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
								OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
73 938	15 947	31 986	32 566	105 233	118 228	19 821	26 825	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	49,7	50,7	51,0	51,3	51,4	51,8	50,3	z toho ženy (%)
10 127	2 443	5 198	4 736	16 010	17 224	2 868	3 711	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
61,1	59,4	59,7	60,4	59,7	60,2	60,7	60,4	z toho ženy (%)
								Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,3	3,4	2,7	4,3	2,6	2,3	3,6	2,2	svobodní, svobodné
47,0	48,8	51,3	47,4	48,5	49,6	49,3	49,7	ženatí, vdané
13,1	8,6	8,3	10,6	11,5	12,2	10,3	9,4	rozvedení, rozvedené
37,6	39,1	37,7	37,6	37,2	35,8	36,8	38,7	ovdovělí, ovdovělé
								Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
37,6	45,4	32,6	39,6	34,5	29,5	36,5	35,9	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
34,3	32,1	38,4	36,9	35,2	35,3	39,0	34,7	střední vč. vyučení (bez maturity)
19,3	14,8	19,7	16,6	21,2	23,8	18,3	21,0	vč. nástavbového
5,1	3,9	5,4	3,5	5,4	7,9	3,4	5,7	vysokoškolské
20,2	24,4	25,5	27,2	22,6	22,6	23,1	25,6	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
								Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%)[3)]
13,6	5,6	32,7	10,1	11,4	8,8	10,4	6,2	muži
15,9	7,2	27,9	9,6	13,2	9,3	10,6	7,8	ženy

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje

	Ústecký kraj	Správní obvod ORP							
		Bílina	Děčín	Chomutov	Kadaň	Litoměřice	Litvínov	Louny	Lovosice
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)									
muži ve věku 60-64 let	15,3	11,0	14,1	14,4	14,7	18,9	15,0	14,1	15,9
muži ve věku 65 a více let	6,8	6,5	6,5	5,8	6,6	8,9	5,5	7,4	5,4
ženy ve věku 60-64 let	12,0	9,5	9,5	11,6	11,9	14,9	10,0	11,6	8,9
ženy ve věku 65 a více let	2,9	2,5	2,5	2,6	3,2	3,6	2,9	2,5	2,3
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011									
Domácnosti seniorů celkem	37 083	841	3 705	3 252	1 733	2 781	1 949	1 988	1 399
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65-74 let	22 027	550	2 198	1 958	1 068	1 644	1 225	1 156	791
75 a více let	9 247	178	957	784	363	728	421	510	397
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti									
65-74 let	3 086	59	278	273	158	194	166	175	115
75 a více let	2 723	54	272	237	144	215	137	147	96
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):									
osoby ve věku 60-64 let	10,5	100,0	11,1	10,3	11,2	9,7	10,6	10,6	9,3
osoby ve věku 65-69 let	8,3	81,3	8,7	8,0	8,6	7,5	8,4	8,1	8,3
osoby ve věku 70-74 let	7,2	65,2	6,8	6,7	7,5	6,6	6,9	7,3	7,6
osoby ve věku 75 a více let	15,5	111,7	16,9	12,7	12,4	15,9	14,8	17,2	18,0
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011									
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:									
bydlící samostatně v bytě	37 141	883	3 721	3 379	1 827	2 436	1 954	1 941	1 201
domácností	2 638	63	244	190	113	216	148	153	113
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let									
muži	9 798	255	986	867	506	680	560	503	343
v tom (%):									
samostatně v bytě	89,6	89,4	89,6	91,9	88,1	88,1	89,5	88,9	88,0
v bytě spolu s další domácností	9,2	10,6	8,8	6,7	10,1	9,7	10,0	9,7	10,8
mimo byty (bez zařízení)	1,2	0,0	1,6	1,4	1,8	2,2	0,5	1,4	1,2
ženy	30 208	692	3 008	2 722	1 446	1 996	1 547	1 606	979
v tom (%):									
samostatně v bytě	93,9	94,7	94,3	94,9	95,5	92,0	93,9	93,0	91,8
v bytě spolu s další domácností	5,8	5,2	5,2	4,8	4,3	7,5	5,9	6,5	7,8
mimo byty (bez zařízení)	0,4	0,1	0,4	0,3	0,2	0,5	0,1	0,5	0,4
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)									
Zařízení sociální péče									
domovy pro seniory	40	-	3	2	4	4	3	1	1
domovy se zvláštním režimem	34	-	2	2	2	3	3	1	2
Místa v zařízeních									
domovy pro seniory	3 678	-	137	266	316	258	258	129	153
domovy se zvláštním režimem	1 963	-	64	83	125	400	56	16	140
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	26,2	-	9,6	21,1	46,4	25,5	37,0	17,6	29,0
domovy pro seniory	14,0	-	4,5	6,6	18,4	39,6	8,0	2,2	26,6
domovy se zvláštním režimem									
Domy s pečovatelskou službou (2010)	83	1	7	3	2	14	6	4	5
SENIOŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)									
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,4	9,8	9,7	10,4	9,9	10,4	11,7	10,8	10,9
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	8,2	4,7	8,7	11,4	7,1	8,0	7,2	8,5	6,9
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,5	8,1	19,3	19,5	13,9	19,9	9,9	21,8	22,8

[1)] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2)] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

[3)] Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Správní obvod ORP								
Most	Podbořany	Roudnice nad Labem	Rumburk	Teplice	Ústí nad Labem	Varnsdorf	Žatec	
								Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
15,4	15,1	16,7	9,8	17,5	16,1	13,4	18,3	muži ve věku 60-64 let
6,4	4,2	7,2	5,4	7,0	8,0	6,3	7,4	muži ve věku 65 a více let
12,8	10,9	13,7	8,7	11,5	15,3	10,5	13,3	ženy ve věku 60-64 let
3,5	1,7	2,9	1,6	3,1	3,6	1,4	3,5	ženy ve věku 65 a více let
								DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
3 074	774	1 660	1 457	5 001	5 332	946	1 191	
								Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
1 839	431	931	862	3 013	3 151	539	671	65-74 let
743	205	487	339	1 191	1 380	250	314	75 a více let
								Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
298	70	130	120	452	427	81	90	65-74 let
194	68	112	136	345	374	76	116	75 a více let
								Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):
9,2	11,0	8,7	10,2	9,9	10,3	10,9	10,8	osoby ve věku 60-64 let
7,8	8,0	8,6	8,6	8,2	8,0	8,2	7,7	osoby ve věku 65-69 let
6,8	7,7	7,3	6,7	7,5	6,5	6,9	8,1	osoby ve věku 70-74 let
13,3	17,2	19,7	14,9	15,8	14,7	16,7	16,5	osoby ve věku 75 a více let
								BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
								Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:
3 640	652	1 436	1 251	5 284	5 389	931	1 216	bydlící samostatně v bytě
304	45	137	119	319	322	91	61	domácností
								Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
935	177	368	320	1 397	1 375	220	306	muži
								v tom (%):
89,2	91,0	86,1	84,7	91,0	90,7	87,3	92,8	samostatně v bytě
10,3	9,0	13,0	12,2	8,8	7,5	11,8	6,2	v bytě spolu s další domácností
0,5	0,0	0,8	3,1	0,2	1,8	0,9	1,0	mimo byty (bez zařízení)
3 015	524	1 216	1 068	4 220	4 385	806	978	ženy
								v tom (%):
93,1	93,7	92,0	91,8	95,1	94,5	91,7	95,3	samostatně v bytě
6,9	5,5	7,3	7,5	4,6	5,0	8,1	4,3	v bytě spolu s další domácností
0,0	0,8	0,7	0,7	0,3	0,5	0,2	0,4	mimo byty (bez zařízení)
								SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
								Zařízení sociální péče
3	1	2	3	3	8	1	1	domovy pro seniory
1	2	2	4	4	4	1	1	domovy se zvláštním režimem
								Místa v zařízeních
407	79	93	187	450	840	22	83	domovy pro seniory
31	84	153	352	219	146	48	46	domovy se zvláštním režimem
33,6	29,6	16,1	33,1	23,9	40,2	6,3	18,8	Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
2,6	31,5	26,5	62,3	11,6	7,0	13,7	10,4	domovy pro seniory
								domovy se zvláštním režimem
3	3	3	5	13	6	1	7	Domy s pečovatelskou službou (2010)
								SENIOŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)
8,6	8,1	10,6	10,5	12,2	11,0	10,7	8,3	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
6,5	10,6	6,9	7,4	9,9	8,8	11,3	6,8	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
14,3	19,4	21,2	12,5	16,1	11,1	14,3	19,0	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

Zdroj dat:
Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Ústeckého kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO [1]							
Počet obyvatel k 31. 12.	819 450	819 712	820 868	822 133	823 173	823 265	831 180
z toho ženy (%)	51,0	51,0	51,0	51,0	50,9	50,9	50,8
z celku ve věku (%):							
0–14 let	16,7	16,4	16,1	15,9	15,7	15,5	15,3
15–64 let	71,1	71,4	71,6	71,7	71,7	71,7	71,7
65 a více let	12,2	12,2	12,2	12,4	12,6	12,8	13,0
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	100 183	100 256	100 324	101 571	103 559	105 692	108 094
z toho ženy (%)	62,0	61,8	61,9	61,8	61,5	61,2	60,9
v tom ve věku:							
65–69 let	31 505	30 833	30 691	31 425	33 091	34 886	36 749
70–74 let	28 353	28 417	27 845	27 616	27 146	26 639	26 343
75–79 let	23 298	22 609	22 269	21 900	21 836	21 763	22 005
80–84 let	10 662	12 531	14 046	14 851	15 046	15 110	14 890
85–89 let	4 605	3 978	3 490	3 687	4 411	5 437	6 438
90–94 let	1 538	1 676	1 749	1 823	1 719	1 532	1 279
95 a více let	222	212	234	269	310	325	390
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	6 365	5 866	5 473	5 779	6 440	7 294	8 107
z toho ženy (%)	74,5	74,9	74,5	74,4	74,1	73,8	73,5
Index stáří[2]	73,4	74,5	75,7	77,6	80,2	83,0	85,0
Index ekonomického zatížení[3]	40,6	40,2	39,6	39,4	39,4	39,5	39,5
Průměrný věk k 31. 12. (roky)	38,1	38,3	38,5	38,8	39,0	39,2	39,4
muži	36,6	36,8	37,0	37,3	37,5	37,8	37,9
ženy	39,5	39,7	40,0	40,2	40,4	40,7	40,8
Počet zemřelých	8 852	9 289	9 260	8 926	8 951	8 719	8 741
z toho ve věku 65 a více let	6 321	6 577	6 638	6 314	6 404	6 120	6 156
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)	71,4	70,8	71,7	70,7	71,5	70,2	70,4
muži	43,4	44,0	44,6	44,7	44,1	44,1	43,9
ženy	56,6	56,0	55,4	55,3	55,9	55,9	56,1
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	1 535	1 639	1 565	1 518	1 467	1 467	1 504
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	97	87	102	134	109	119	216
nemoci nervové soustavy	59	100	108	105	107	97	85
nemoci oběhové soustavy	3 835	3 928	3 952	3 686	3 749	3 585	3 462
nemoci dýchací soustavy	243	261	284	250	294	254	251
nemoci trávicí soustavy	193	213	236	228	266	206	217
vnější příčiny	212	212	239	219	221	198	194
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	459	503	426	485	435	459	519
Vystěhovalí z krajeve věku 65 a více let	284	301	329	313	315	297	296
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	175	202	97	172	120	162	223
Vnitrokrajské stěhování osob ve věku 65 a více let	1 008	994	838	979	1 014	933	930
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období)[4]							
muži	12,64	12,67	12,48	12,61	13,00	13,30	13,59
ženy	15,89	15,88	16,04	16,35	16,48	16,60	17,05
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období)[4]							
muži	7,42	7,51	7,47	7,58	7,75	7,78	7,95
ženy	9,13	9,04	9,24	9,57	9,65	9,69	9,92
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)	61,1	59,9	59,1	60,7	60,4	60,5	57,5
muži ve věku 60–64 let	16,2	18,6	19,6	21,4	27,2	29,9	32,3
muži ve věku 65 a více let	3,6	2,8	3,6	3,7	3,7	5,9	5,7
ženy ve věku 60–64 let	11,0	12,6	15,0	16,1	11,2	12,8	16,7
ženy ve věku 65 a více let	2,1	2,0	2,0	2,1	2,4	2,8	2,0

[1] Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky.
[2] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let
[3] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let
[4] Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO [1]
835 891	836 198	836 045	828 026	826 764	825 120	823 972	Počet obyvatel k 31. 12.
50,7	50,7	50,6	50,6	50,6	50,5	50,4	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,2	15,2	15,3	15,5	15,5	15,6	15,7	0–14 let
71,5	71,1	70,7	69,7	68,8	68,0	67,2	15–64 let
13,3	13,7	14,0	14,8	15,7	16,4	17,1	65 a více let
111 074	114 377	116 990	122 843	129 612	135 334	140 543	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
60,6	60,3	60,0	59,4	58,8	58,4	58,2	z toho ženy (%)
							v tom ve věku:
39 174	41 234	41 750	45 617	50 289	53 578	55 811	65–69 let
26 410	27 261	28 809	30 490	32 131	34 207	36 105	70–74 let
21 826	21 754	21 583	21 348	21 248	21 339	22 087	75–79 let
14 796	14 650	14 943	15 084	15 254	15 182	15 354	80–84 let
7 312	7 739	7 866	7 985	8 035	8 045	7 969	85–89 let
1 146	1 318	1 641	2 002	2 358	2 708	2 902	90–94 let
410	421	398	317	297	275	315	95 a více let
8 868	9 478	9 905	10 304	10 690	11 028	11 186	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
74,3	75,2	75,3	75,3	74,6	74,4	73,8	z toho ženy (%)
87,6	90,0	91,2	96,0	100,8	105,1	108,5	Index stáří[2]
39,8	40,6	41,5	43,5	45,4	47,1	48,7	Index ekonomického zatížení[3]
39,6	39,8	40,0	40,4	40,6	40,9	41,2	Průměrný věk k 31. 12. (roky)
38,1	38,3	38,5	39,0	39,2	39,5	39,8	muži
41,0	41,2	41,4	41,8	42,0	42,3	42,5	ženy
8 809	8 897	8 912	8 841	8 959	9 277	8 846	Počet zemřelých
6 280	6 351	6 374	6 350	6 558	6 909	6 783	z toho ve věku 65 a více let
71,3	71,4	71,5	71,8	73,2	74,5	76,7	Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)
43,5	45,4	43,8	43,5	44,6	45,5	46,5	muži
56,5	54,6	56,2	56,5	55,4	54,5	53,5	ženy
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
1 528	1 467	1 483	1 492	1 538	1 562	1 675	novotvary
148	136	136	204	186	329	302	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
61	43	47	120	138	134	139	nemoci nervové soustavy
3 556	3 733	3 680	3 484	3 663	3 691	3 501	nemoci oběhové soustavy
354	367	365	309	325	430	385	nemoci dýchací soustavy
193	210	201	224	213	214	208	nemoci trávicí soustavy
223	196	214	202	190	171	208	vnější příčiny
504	441	439	470	466	481	485	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
346	327	301	331	325	367	430	Vystěhovalí z krajeve věku 65 a více let
158	114	138	139	141	114	55	Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let
827	849	869	1 049	1 054	1 004	1 029	Vnitrokrajské stěhování osob ve věku 65 a více let
							Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období)[4]
13,73	13,77	14,05	14,58	14,66	14,61	14,76	muži
17,28	17,28	17,42	17,47	17,65	17,67	17,90	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období)[4]
8,03	8,06	8,47	8,92	8,94	9,07	9,12	muži
10,10	10,03	10,22	10,41	10,48	10,39	10,55	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
57,2	57,3	57,5	57,4	56,8	57,6	57,6	Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
33,5	39,0	32,6	30,4	31,7	39,8	43,7	muži ve věku 60–64 let
5,0	4,4	5,7	4,1	4,3	5,5	6,1	muži ve věku 65 a více let
9,3	7,4	11,5	12,6	10,9	13,2	16,9	ženy ve věku 60–64 let
1,6	1,4	1,8	1,9	2,6	2,8	2,1	ženy ve věku 65 a více let

PŘÍLOHA

Dlouhodobý vývoj Ústeckého kraje - sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)[1)]										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	104 512	107 116	110 233	113 515	117 463	125 822	129 478	132 434	132 525	133 634
z toho předčasný důchod (%)	20,8	22,3	23,7	25,0	26,7	26,7	29,5	30,2	30,9	31,5
souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem	42 528	42 891	43 204	43 400	43 559	46 435	45 755	46 677	46 531	46 372
z toho předčasný důchod (%)	5,5	6,2	6,9	7,8	8,7	9,2	10,4	11,5	12,6	13,8
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	8 739	9 198	9 819	10 745	11 190	11 245	11 690	11 934	12 126	12 223
ženy	6 950	7 337	7 831	8 664	9 003	9 059	9 441	9 628	9 792	9 884
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským / vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	9 809	10 386	11 107	12 064	12 560	12 618	13 140	13 376	13 613	13 742
ženy	8 599	9 130	9 781	10 653	11 059	11 072	11 516	11 741	11 922	12 001
Domovy pro seniory[2)]										
počet zařízení	.	.	45	44	42	40	38	41	42	40
počet lůžek	.	.	4 764	4 323	4 190	4 081	3 858	3 853	3 897	3 678
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	44,1	38,9	36,6	34,9	31,4	29,7	28,8	26,2
Domovy se zvláštním režimem[2)]										
počet zařízení	.	.	.	16	18	23	27	29	31	34
počet lůžek	.	.	.	816	951	1 114	1 288	1 499	1 775	1 963
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	7,3	8,3	9,5	10,5	11,6	13,1	14,0
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	6 161	7 092	4 484	4 792	5 341	4 538	4 312	3 808	6 025	6 205
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	67 404	71 479	85 118	77 268	88 143	92 514	91 201	83 184	122 108	136 950
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	6	6	6	6	6	6	6	6	6	.
počet lůžek	477	477	477	477	477	465	485	485	485	.
počet hospitalizovaných	2 192	2 088	2 061	2 136	2 156	2 112	2 147	2 351	2 793	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	26,6	25,4	24,8	25,6	25,8	25,3	25,9	28,4	33,8	.
Hospice										
počet zařízení	2	2	2	2	2	2	2	2	2	.
počet lůžek	41	41	41	41	41	41	41	41	41	.
počet hospitalizovaných	239	330	351	330	371	389	379	355	375	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	2,9	4,0	4,2	3,9	4,4	4,7	4,6	4,3	4,5	.

[1)] Od roku 2010 převedeni invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce.

[2)] Od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

Zdroj dat:
Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení
Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí
Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Obyvatelstvo Ústeckého kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
					65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 a více
	Celkem										
Ústecký kraj	2005	823 173	103 559	12,6	33 091	27 146	21 836	15 046	4 411	1 719	310
	2014	823 972	140 543	17,1	55 811	36 105	22 087	15 354	7 969	2 902	315
v tom okres:											
Děčín	2005	134 090	16 830	12,6	5 144	4 454	3 551	2 572	762	291	56
	2014	131 699	23 443	17,8	9 632	5 815	3 474	2 618	1 357	497	50
Chomutov	2005	125 231	14 012	11,2	4 825	3 652	2 738	1 909	620	229	39
	2014	124 644	19 433	15,6	7 910	5 016	3 119	1 977	1 024	354	33
Litoměřice	2005	114 848	15 956	13,9	4 783	4 348	3 525	2 223	690	313	74
	2014	118 966	21 154	17,8	8 075	5 374	3 291	2 580	1 311	471	52
Louny	2005	85 936	11 193	13,0	3 466	2 965	2 414	1 605	502	205	36
	2014	86 463	14 424	16,7	5 670	3 605	2 358	1 620	840	285	46
Most	2005	116 836	14 354	12,3	4 887	3 751	2 994	2 027	492	182	21
	2014	113 857	19 090	16,8	7 421	5 134	3 143	2 016	999	350	27
Teplice	2005	127 599	16 317	12,8	5 316	4 214	3 516	2 332	648	247	44
	2014	128 851	22 116	17,2	8 862	5 867	3 485	2 287	1 168	396	51
Ústí n. Labem	2005	118 633	14 897	12,6	4 670	3 762	3 098	2 378	697	252	40
	2014	119 492	20 883	17,5	8 241	5 294	3 217	2 256	1 270	549	56
	Muži										
Ústecký kraj	2005	403 883	39 857	9,9	14 761	11 291	7 780	4 357	1 228	382	58
	2014	408 283	58 726	14,4	25 931	15 743	8 716	5 404	2 208	653	71
v tom okres:											
Děčín	2005	66 073	6 408	9,7	2 305	1 821	1 272	721	215	60	14
	2014	65 176	9 948	15,3	4 566	2 604	1 362	934	379	96	7
Chomutov	2005	61 536	5 381	8,7	2 164	1 556	930	504	171	50	6
	2014	62 089	8 044	13,0	3 630	2 139	1 235	698	262	74	6
Litoměřice	2005	56 637	6 202	11,0	2 142	1 823	1 303	673	185	62	14
	2014	59 033	8 890	15,1	3 761	2 402	1 307	936	367	103	14
Louny	2005	42 394	4 326	10,2	1 484	1 269	884	489	150	45	5
	2014	42 862	6 070	14,2	2 679	1 563	919	600	228	71	10
Most	2005	57 174	5 530	9,7	2 203	1 530	1 040	591	125	40	1
	2014	56 592	7 920	14,0	3 400	2 186	1 262	694	281	90	7
Teplice	2005	62 238	6 325	10,2	2 384	1 742	1 247	699	180	65	8
	2014	64 075	9 243	14,4	4 096	2 576	1 349	796	325	88	13
Ústí n. Labem	2005	57 831	5 685	9,8	2 079	1 550	1 104	680	202	60	10
	2014	58 456	8 611	14,7	3 799	2 273	1 282	746	366	131	14
	Ženy										
Ústecký kraj	2005	419 290	63 702	15,2	18 330	15 855	14 056	10 689	3 183	1 337	252
	2014	415 689	81 817	19,7	29 880	20 362	13 371	9 950	5 761	2 249	244
v tom okres:											
Děčín	2005	68 017	10 422	15,3	2 839	2 633	2 279	1 851	547	231	42
	2014	66 523	13 495	20,3	5 066	3 211	2 112	1 684	978	401	43
Chomutov	2005	63 695	8 631	13,6	2 661	2 096	1 808	1 405	449	179	33
	2014	62 555	11 389	18,2	4 280	2 877	1 884	1 279	762	280	27
Litoměřice	2005	58 211	9 754	16,8	2 641	2 525	2 222	1 550	505	251	60
	2014	59 933	12 264	20,5	4 314	2 972	1 984	1 644	944	368	38
Louny	2005	43 542	6 867	15,8	1 982	1 696	1 530	1 116	352	160	31
	2014	43 601	8 354	19,2	2 991	2 042	1 439	1 020	612	214	36
Most	2005	59 662	8 824	14,8	2 684	2 221	1 954	1 436	367	142	20
	2014	57 265	11 170	19,5	4 021	2 948	1 881	1 322	718	260	20
Teplice	2005	65 361	9 992	15,3	2 932	2 472	2 269	1 633	468	182	36
	2014	64 776	12 873	19,9	4 766	3 291	2 136	1 491	843	308	38
Ústí n. Labem	2005	60 802	9 212	15,2	2 591	2 212	1 994	1 698	495	192	30
	2014	43 601	8 354	19,2	2 991	2 042	1 439	1 020	612	214	36

PŘÍLOHA

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti*) v Ústeckém kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	**4 509**	**3 151**	**69,9**	**744**	**638**	**621**	**537**	**422**	**169**	**20**
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	65	45	69,2	8	8	7	11	9	2	-
II. Novotvary (C00–D48)	1 346	923	68,6	300	246	176	117	58	24	2
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 317	899	68,3	296	241	169	113	54	24	2
zhoubný novotvar žaludku (C16)	62	42	67,7	13	10	9	5	4	1	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	95	76	80,0	16	20	22	10	5	3	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	59	35	59,3	12	8	6	5	3	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	85	55	64,7	16	16	9	8	4	2	-
zhoubný novotvar průdušky a plice (C34)	400	257	64,3	109	69	37	26	12	3	1
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	117	105	89,7	19	24	25	19	13	4	1
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	60	44	73,3	11	17	9	4	2	1	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	5	2	40,0	1	-	-	1	-	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	151	120	79,5	26	24	31	16	19	4	-
diabetes mellitus (E10–E14)	139	111	79,9	24	22	28	16	18	3	-
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	31	24	77,4	3	5	1	6	7	1	1
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	76	52	68,4	8	7	15	13	6	3	-
Alzheimerova nemoc (G30)	33	30	90,9	3	1	10	8	5	3	-
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	1 909	1 481	77,6	265	258	292	291	251	108	16
postižení srdce při hypertenzi (I11)	38	27	71,1	5	6	7	2	5	2	-
infarkt myokardu (I21–I23)	277	190	68,6	48	47	40	33	17	4	1
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	829	657	79,3	107	115	122	121	125	61	6
selhání srdce (I50)	114	85	74,6	19	14	16	13	13	10	-
cévní nemoci mozku (I60–I69)	378	319	84,4	43	42	64	85	61	21	3
ateroskleróza (I70)	48	40	83,3	7	3	8	8	10	2	2
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	290	217	74,8	41	35	57	41	29	13	1
záněty plic (J12–J18)	102	80	78,4	15	9	15	18	17	6	-
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	201	108	53,7	47	21	18	10	12	0	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	3	2	66,7	-	-	1	-	1	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	1	1	100,0	-	-	1	-	-	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	46	38	82,6	3	8	9	8	6	4	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	6	2	33,3	1	-	-	1	-	-	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	62	26	41,9	8	8	2	1	5	2	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	307	110	35,8	33	18	11	21	19	8	-
dopravní nehody (V01–V99)	39	5	12,8	3	1	-	1	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	137	67	48,9	17	10	8	10	16	6	-
sebevraždy (X60–X84)	103	26	25,2	10	4	2	6	2	2	-

*) podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti*) v Ústeckém kraji kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	**4 337**	**3 632**	**83,7**	**404**	**466**	**532**	**774**	**822**	**552**	82
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	64	53	82,8	6	5	12	14	9	5	2
II. Novotvary (C00–D48)	1 076	752	69,9	169	162	142	135	102	40	2
zhoubné novotvary (C00–C97)	1 062	742	69,9	167	161	140	132	101	39	2
zhoubný novotvar žaludku (C16)	39	28	71,8	7	3	1	8	7	2	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	80	63	78,8	12	5	11	19	13	3	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	27	22	81,5	7	4	2	4	4	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	68	54	79,4	9	16	9	9	6	5	-
zhoubný novotvar průdušky a plice (C34)	229	148	64,6	41	41	34	20	9	3	-
zhoubný novotvar prsu (C50)	124	86	69,4	19	20	10	10	18	9	-
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	57	44	77,2	10	9	13	5	5	2	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	8	6	75,0	-	1	1	1	3	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	203	182	89,7	15	28	29	35	42	29	4
diabetes mellitus (E10–E14)	178	161	90,4	13	26	28	29	39	23	3
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	52	49	94,2	2	3	8	11	14	9	2
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	100	87	87,0	9	12	7	27	23	8	1
Alzheimerova nemoc (G30)	64	62	96,9	3	4	2	24	21	7	1
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	2 167	2 020	93,2	139	201	261	443	531	385	60
postižení srdce při hypertenzi (I11)	35	32	91,4	3	4	6	5	9	4	1
infarkt myokardu (I21–I23)	188	167	88,8	28	24	21	38	33	19	4
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	877	825	94,1	47	76	103	167	231	170	31
selhání srdce (I50)	115	106	92,2	10	9	17	24	21	22	3
cévní nemoci mozku (I60–I69)	588	557	94,7	23	46	77	140	148	111	12
ateroskleróza (I70)	68	67	98,5	2	5	5	12	25	17	1
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	200	168	84,0	17	22	26	38	30	30	5
záněty plic (J12–J18)	83	69	83,1	1	7	9	17	16	18	1
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	163	100	61,3	21	11	18	24	16	10	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	7	6	85,7	-	-	1	2	3	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	9	2	22,2	-	1	-	-	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	74	68	91,9	9	10	9	13	15	11	1
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	51	39	76,5	6	1	5	6	9	8	4
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	150	98	65,3	10	9	12	25	24	17	1
dopravní nehody (V01–V99)	12	3	25,0	1	1	-	-	1	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	93	74	79,6	6	5	7	19	20	16	1
sebevraždy (X60–X84)	23	10	43,5	2	2	1	3	1	1	-

*) podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Ústeckého kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)						
Celkem	**815 698**	**805 100**	**792 395**	**777 188**	**759 790**	**741 266**	**722 329**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,4	14,0	12,9	12,5	12,4	12,6	12,5
15–64 let	64,5	64,0	63,6	62,5	60,0	57,2	56,0
65 a více let	20,1	22,0	23,5	25,0	27,6	30,2	31,5
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	163 917	176 886	186 075	194 557	209 535	223 917	227 703
v tom ve věku:							
65–69 let	54 601	46 967	45 567	47 813	57 507	59 043	49 101
70–74 let	49 458	49 104	42 899	42 146	44 446	53 743	55 462
75–79 let	30 082	41 946	42 439	37 662	37 463	39 817	48 602
80–84 let	16 431	23 050	33 117	34 214	30 859	31 298	33 647
85–89 let	9 209	10 490	15 367	22 820	24 070	22 216	23 214
90 a více let	4 136	5 329	6 686	9 902	15 190	17 800	17 677
Průměrný věk (roky)	42,6	44,1	45,4	46,5	47,4	48,0	48,7
Index stáří[1)]	130,4	157,1	181,4	200,6	221,6	240,7	252,0
Index ekonomického zatížení[2)]	67,9	71,7	71,6	73,3	80,3	89,2	93,9
	Muži						
Celkem	**404 636**	**400 040**	**394 371**	**387 679**	**380 132**	**372 149**	**363 820**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	16,0	14,5	13,4	12,9	12,8	12,9	12,8
15–64 let	66,7	66,4	65,9	64,9	62,4	59,6	58,3
65 a více let	17,3	19,1	20,7	22,3	24,8	27,5	28,9
Počet mužů ve věku 65 a více let	70 040	76 425	81 459	86 275	94 390	102 305	105 241
v tom ve věku:							
65–69 let	25 225	22 242	22 236	23 463	28 239	29 118	24 739
70–74 let	22 199	22 005	19 821	20 148	21 382	25 901	26 857
75–79 let	12 508	18 069	18 335	16 842	17 381	18 619	22 806
80–84 let	6 118	9 060	13 557	14 086	13 198	13 938	15 134
85–89 let	2 996	3 623	5 631	8 750	9 308	8 955	9 782
90 a více let	994	1 426	1 879	2 986	4 882	5 774	5 923
	Ženy						
Celkem	**411 062**	**405 060**	**398 024**	**389 509**	**379 658**	**369 117**	**358 509**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,9	13,5	12,5	12,1	12,1	12,2	12,2
15–64 let	62,3	61,7	61,2	60,1	57,6	54,8	53,6
65 a více let	22,8	24,8	26,3	27,8	30,3	32,9	34,2
Počet žen ve věku 65 a více let	93 877	100 461	104 616	108 282	115 145	121 612	122 462
v tom ve věku:							
65–69 let	29 376	24 725	23 331	24 350	29 268	29 925	24 362
70–74 let	27 259	27 099	23 078	21 998	23 064	27 842	28 605
75–79 let	17 574	23 877	24 104	20 820	20 082	21 198	25 796
80–84 let	10 313	13 990	19 560	20 128	17 661	17 360	18 513
85–89 let	6 213	6 867	9 736	14 070	14 762	13 261	13 432
90 a více let	3 142	3 903	4 807	6 916	10 308	12 026	11 754

[1)] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2)] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let